

En Büyük Haber

“Söyle : Ey kavim, Tanrı’dan korkunuz! Gün geldi ve Kayyum “Uyanınız ihtiras uykusundan, her şeyi bilen hikmetli Tanrı’ya koşunuz. Vehim döşeği düdü ve Rahman büyük bir emir ile geldi. O Rahman’ın Kur’an’da haber verdiği Nebe-i Azim’dir. Ne mutlu beyanın hoş kokularını duyup bu hayranlık verici Güne kavuşana” diye sesleniyor.”

“BAHA’ULLAH”

ÖNSÖZ

Ülkemizde Bahai kaynak eserleri dışında, Bahai dini hakkında bir çok yazılar kaleme alınmış veya çevrilmiştir. Ne yazık ki bu eserlerin yazarları çoğunlukla insaf caddesinden sapmışlar veya bilmeyerek Bahaliği kötüleyen ve reddeden kaynaklardan yararlanmışlardır. Bu durum karşısında toplumumuzun ve basınımızın Bahailik hakkındaki bilgilerinin sağlıklı olmaması üzücüdür.

Böylece, bu kitabın bir nebze de olsa Bahai görüşlerini aktarmasını ümit ederim. 20-30 yıldan beri Bahai literatürlerini karıştırırken elde ettiğim notları bir araya getirerek derlenmiş bir eser olarak hazırlamaya gayret ettim. Kur’an-ı Kerim’de bazı ayetlerde Hz. Baha’ullah’ın zuhuru NEBE-İ AZİM (En Büyük Haber) olarak bildirilmiştir. Nebe-i Azim’in Türkçe anlamını kitabın adı olarak seçtim.

Kendimden olan katkı o kadar naçiz ve azdır ki, ondan söz etmemek gerekiyor. Fakat kitaplarından, makalelerinden ve konuşmalarından yararlandığım herkese şükran borçluyum. Özellikle değerli üstatlarımdan Dr. MESİH FERHANGİ, Dr. ALİ MURAT DAVUDİ ve KEMALETTİN BAHTAVER’in yüce ruhlarına karşı içtenlikle saygılarımı sunarak bu kitabı onların aziz hatıralarına ithaf ediyorum.

Sivas, Mayıs 1987

Mehmet Marufi

BİRİNCİ BÖLÜM

TANRI KAVRAMI ve ANLAYIŞIMIZ

Yaratık alemin mertebeleri vardır. Bu mertebelerin farklılıkları bizzat, bir mertebenin üst mertebeyi kavramasını önler. Örneğin tabiatta cansız maddeler vardır ve bu mertebe, kendinden üstün olan bitki mertebesini anlayamaz. Yine bitki mertebesi de bir üstünde olan hayvan mertebesini kavrayamaz. Hayvan alemi de insan mertebesinin aklına, ilmine ve insanlık alemine özgü özelliklerine vakıf olamaz. Bu şekilde doğaüstünün, ilahi mertebenin kavranması, insanlarca mümkün değildir. İnsan mertebesinden üstün olarak bildiğimiz Tanrı kavramı ve anlayışımız ancak halk alemindeki tecellisinden öteye gidemez. Başka bir deyişle Tanrı’yı temsil eden ve semavi katından yeryüzüne gelip kendisini ELÇİ olarak tanıtan, ilahi zatları ancak kısmen tanıma şansımız vardır. Ayeti kerimenin buyurduğu gibi “Tanrı her şeyi muhittir (kavrar).” Mademki Tanrı her şeyi çevreleyendir, dolayısıyla muhit (yani çevreleyen), çevrilmiş veya ihata edilmiş olamaz (muhit, muhat olamaz). Halbuki bir şeyi veya nesneyi anlamak ve kavramak için onu ihata etmek şarttır. Tanrı bizi ihata etmiştir, fakat biz onu ihata edemeyiz.

“Gayptır, yücedir ve idrak edilemez.” Hadis-i Şerif

İnsanın bir şeyi kavraması veya tanıması onun özellikleri veya zâtı sayesinde. Kuşkusuz doğadaki nesnelere zâtını veya özünü kavramak imkansızdır. Çünkü bilgilerimiz ancak eşyanın sıfat ve özelliklerine özgüdür. Doğada hal böyle olursa, doğa üstünün özünü bilmek tabiidir ki anlayışımızın ve gücümüzün çok üzerindedir.

İnsanlar Tanrı'nın zâtını değil, ancak sıfatlarını kavrayabilirler. O da, sınırlı ölçüler içerisinde mümkün olabilir. Bu nispi kavrayış da Hak âlemine göre olmayıp halk âlemine özgüdür.

Hayvanlar âlemi, özelliği olan duygularla, hissedilen varlıkları ancak sınırlı ölçüde duyabilir. Yalnız insanlar âlemi, imtiyazı olan akıl ve mânevi duygularla, hissedilmeyen gerçekleri ortaya çıkarabilir. Yani duygularla kavranması ve duyulması mümkün olmayan birçok gerçek insanlar tarafından keşfedilebilir. Örneğin enerji, yer çekimi, ilmi icatların hepsi ve benzeri gerçekler, belirtilerinden dolayı var oldukları anlaşılabilmiştir. Beş duyumuzla algıladıklarımızın dışında birçok gerçeğin var oluşu, artık aklen ve ilmen inkâr edilemez hale gelmiştir. Esasen, insan duyu sisteminin sınırlı olduğu ortadadır. Yani kulaklarımız 16 ila 20.000 frekansları ancak işitebilir. Halbuki bu frekansların altında ve üstünde seslerin var olmasına rağmen kulağımız onları işitemez. İnsan gözünün ancak 400 nm. ila 760 nm. dalga boyları arasında görme kabiliyeti vardır, onun dışındakileri göremez. Fizyolojik olarak göz hatalarının örnekleri çoktur. Tüm duyularımız sınırlı olduğundan belirli sınırları aşamaz, bu şekilde yetersizliği ve acizliği ortadadır. Bu bilgilerin ışığı altında nasıl "duyularımızla kavrayamadığımız nesnelere yoktur?" Denilebilir? Bu sözü kabul edip inanırsak, akıl gücünü, insanlardaki karakterleri, enerjileri ve hatta ilmi inkâr etmemizden başka bir yolumuz kalmıyor. Burada saydığımız duyularımızla hissedemediğimiz varlıkların özü ile belirtilerini veya özelliklerini birbirlerine karıştırmamız gerekir.

Alemdeki yaratıkların terkinde bir iradenin var oluşunu duyularımızla değil aklımızla anlarız. Yani doğanın bileşiminde ve oluşmasında ancak üç alternatif olabilir: Tesadüfi, zorunlu (ilzami) ve iradî (irade ile). Bir kere doğanın teşekkülünde tesadüfün rolü olamaz. Çünkü, tesadüfte tekrarlama, devamlılık ve düzen söz konusu değildir. Halbuki doğada düzen ve tekrarlama vardır. İlzamî bileşim de değil. Çünkü, bir şeyin özündeki özelliği ondan ayrılmaması lazımdır. Örneğin, ateşin gereği yakmaktır, ısıdır. Yakmayan ve ısısı olmayan bir ateş, ateş değildir. Güneşin zâtî özelliği ışın saçmaktır. Işınsız güneş tasavvur edilemez. Öyleyse bir bileşimin zâtî terkip ise, onun tahlili ve ondan ayrılmalar söz konusu olamaz. Varlıkların üç bileşiminde, ikisi olmayınca üçüncüsü yani iradî terkip artık kaçınılmaz olacaktır. Özetçe; kanun ve düzenin olduğu her yerde mutlaka bir iradenin varlığı söz konusudur. Doğanın ve içindekilerin oluşmasında ilahi bir iradenin rolü olduğunu ve gelişigüzel, düzensiz ve kanunsuz olmadığını her sağ duyuya sahip insan kabul eder. Doğanın bazı düşündürücü olaylarını gözden geçirelim.

1- Doğadaki Düzen:

Tabiat âleminde en basit nesnelere en karmaşık meselelere kadar her şey özel düzen etkisi altındadır.

Yani atomdaki elektrondan tutunuz, en büyük gezegenlere kadar her şey yine belirli bir düzene tabidir. En güzel örneği, ilginç olan insan vücududur. İnsan vücudu mutlak bir düzenin etkisi altında bulunmaktadır. Eğer bu düzen ve kanunlardan sapma olursa, hastalıklar şeklinde veya düzenin bozulması aşırı derecede ise, insanın ölümüne neden olur. Kuşkusuz nerede nizam ve kanun varsa, orada hakimiyetin varoluşuna bir işarettir. İşte bu hakimiyet, tabiidir ki doğadan olamaz, çünkü doğanın tümü bir zorunluluğun hükmü altındadır. Öyleyse

mutlak hakimiyeti inanma ve Tanrı düşüncesi, korkudan kaynaklanan bir konu olmayıp doğa kitabının okunmasından elde edilmiştir.

2- Madde:

Karşımızda bulunan ve görünen doğadaki tüm varlıklar, maddelerin değişik karışımlarıyla ortaya çıkarlar. Herhangi bir varlığın meydana gelmesi için maddelerin ölçülü ve belirli oranda birleşmesi gerekir. Suyun yapısı iki molekül hidrojen ve bir molekül oksijenden ibarettir. Yani $2H+O=Su$. Tabiatta ve uzayda hidrojen de çok, oksijen de bol bulunmaktadır, fakat bu bolluk içinde su bulunmaz, çünkü 2H ve bir "0" karışımı söz konusu değildir. Tabiidir ki bu bileşikler bir irade ve düzen içinde olmaktadır, tesadüfi olamaz. Her nerede kanun hüküm sürerse, orada tesadüf batıldır.

Pier Roso "Atomdan Yıldıza Kadar" adlı kitabında Jane Dalton'dan şöyle naklediyor; "Ne zaman kendime sütlü kahve yapmak istersem, istediğim kadar süt ve istediğim kadar kahveyi karıştırıp hazırlarım. Elde edilen şey ne olursa olsun, sütlü kahve olacaktır. Halbuki ne zaman karbon monoksit yapmak istersem 12 gr. karbon ve 32 gr. oksijen almak zorundayım. Yani karbon ve oksijen oranınının 32/12 olması zorunluluğu vardır." Doğadaki tüm oluşumlar belirli kanun ve düzen içersindedir, ki bu da bir hakemin ve kanun koyucunun varlığının delilidir.

3- Doğadaki Hareket Kanunu:

Varlık aleminin bekası için hareketin bulunma zorunluluğu vardır. Tüm varlıkların kantitatif, kalitatif ve durumuna özgü ve şekil itibariyle hareketleri vardır. Fizik kanunlarına göre hareket için muharrik (harekete neden olan) gerekmektedir. Ayrıca, durgun bir şey, dış etkenler (muharrik) olmadıkça hareket edemez. Doğadaki hareketlerin, ister cisim aleminde ister mana aleminde olsun, kendiliğinden olması mümkün değildir. Çünkü, doğanın kendisi bile hareketini, doğa üstü bir kuvvetten almaktadır.

Bu tafsilattan sonra insaf ve akıl gözüyle bakacak olursak, tabiata ve varlıklara hükmeden kuvveti yani Tanrı'yı kimse inkar edemez. Tanrı'yı inkar edenler gerçekte öyle bir nesnenin inkarına kalkışıyorlar ki o, Tanrı değildir. Tanrı adıyla inkar edilen şey, Tanrı ile ilişkisi olmayan evhamdan başka bir şey değildir.

Sonuç olarak, doğa üstü olan gücü ve Tanrı'yı mertebeler kanununa göre kavramamız mümkün değildir. Fakat, Tanrı ile kul arasında bağlantı acaba nasıl olur? Tabiidir ki Tanrı'nın insanlara görünür ve insanları iştirir şekilde tecelli etmesi mümkün değildir. Yani görünmez Tanrı'nın görünür hale gelmesi ancak elçileri vasıtasıyla mümkün olabilmektedir.

Bu ilahi latifeyi bir örnekle biraz açalım:

Kafamızdaki düşünce, karşımızdakine belli olmayıp görünmez veya gizlidir. Bu düşüncemiz materyal veya maddesel özelliği yoktur. Ancak düşüncelerimizi kelimeler ile ifade ettiğimiz takdirde onu ses frekanslarıyla cisimlendirmiş oluyoruz ve artık materyalleşiyor. Yani görünmez olan düşüncemizi konuşmakla görünür hale getiriyoruz. Aynı şekilde, gizli Tanrı feyzi, ilahi elçiler kanalıyla zuhura ve açığa gelir.

Başka bir örneği görelim: Tanrı'yı güneşe ve halkı da yeryüzüne benzetirsek, Tanrı elçilerini de güneşin ışınına benzetebiliriz. Yani güneş ile dünyamızı birleştiren ilahi elçiler, her ne kadar güneşin kendisi değılseler, yine Hak ile halkı birbirlerine bağlayan vasıtalarlardır. Güneşe gitmek, yanmaktan başka bir sonuç veremez. Ancak yapabileceğimiz şey, zamanımızın elçisine yönelmek ve O'nun feyzinden yararlanmaktır. Tanrı'ya gitmek ve ona ulaşmak

olanak dışı olduğundan tek yol, O'nun yeryüzündeki her dönemde temsilcilerine yönelmektir. Bu hususta Hz. Ali'nin bir buyruğu vardır:

“Bu yol (Tanrı'ya giden yol) kapalıdır ve onu talep etmek ve istemek de reddedilmiştir.”
Hz. Baha'ullah'ın şu buyruklarıyla, bu husustaki Tanrı sözünü inceleyelim:
“İnsan gözünden ebediyen gizli olan Zât, ancak mazharı vasıtasıyla bilinebilir.”

“Ey Selman, Kıdem Sultanı'na (Tanrı'ya) giden yollar kapalıdır. Hiç bir idrak onun mukaddes alanına erişemez. Böyle olunca, O Kıdem Sultanı, inayetin bir eseri ve fazlının bir delili olmak üzere birlik ufkundan, hidayet güneşlerini insanlar arasında doğdurarak, bu mukaddes varlıkları tanımanın kendi zatını tanıma olmasını kararlaştırmıştır. Her kim onları tanırsa, Tanrı'yı tanımış olur... Onları inkâr eden, Tanrı'yı inkâr etmiş demektir. Onlar, yer ve gökleri birbirine bağlayan köprülerdir... Onlar, insanlar arasında Tanrı'nın zuhuru, hücceti ve burhanıdır.”

İKİNCİ BÖLÜM

TANRI MAZHARLARI OLAN İLAHİ ELÇİLER

Birinci bölümden anlaşıldığı gibi gayp aleminde mutlak bir hakimiyetin mevcudiyeti söz konusudur. Şimdi bilmek istiyoruz: Bu Mutlak Hakim kullarıyla nasıl irtibattadır? Başka bir deyişle Hak ile halk arasında ilişki nasıl olabilir?

Bahai görüşüne göre Hak ile halk alemleri arasında bulunan ve onları birbirlerine bağlayan üçüncü bir alem daha var ki, ona EMİR alemi denir. Emir alemi, Elçilere ait olan bir alemdir. Tanrı'nın kendi aleminden veya Hak aleminden, halk (kullar) alemine inmesi mümkün değildir. Bir kere, mertebeden iniş ve düşüş, Tanrı şanı değildir. Kaldı ki, halk alemi noksanlar alemidir, hadistir (sonradan oluşmuş). Kemali mutlak ve kadim olan Tanrı bu aleme nasıl tenezzül etsin! Bunun aksi de mümkün değildir, yani İnsan aleminin yücelmesi ve yükselmesi ancak insanlık mertebesinde mümkündür. Yani kendine özgü aleminden Hak alemine yükselmesi imkansızdır. Hz. Musa'ya, “Beni göremezsin” hitabı, Hz. Ali'nin buyruğuna göre “Yol kapalı ve talep de reddedilmiş” olması, bunun şahididir. Öyleyse Tanrı alemi ile kullar arasındaki ilişkiler, ancak Emir alemi veya ilahi elçiler kanalıyla mümkün olabilir.

Emir alemi (İlahi elçiler) öyle bir kanaldır ki, Hak'tan halka feyiz bahşolunur, yani her devirde gerektiği ve irade olunduğu zaman Tanrı, elçileri şeklinde insanlara tecelli eder. Her dönemde halk, bu Tanrı mazharlarına iman ederek Tanrı'yla irtibat sağlar. Gerçekten, Tanrı ile kullar arasındaki irtibat, başka türlü mümkün olamaz.

İlahi Elçiler, vahiy matla'ı (doğuş yeri)dırlar. Vahiy öyle bir özelliktir ki, mahiyeti tam olarak anlaşılabilir. Yalnız konuya yaklaşmak gayesiyle gene ilahi kaynaklardan yardım alarak bazı örneklerle açıklık getirilebilir.

Vahye, “mana”nın cisme dönüşmesi denebilir. Yani görünmez şuhuda (görünümüne) gelmesidir. Bakınız; acaba düşüncemiz mana mıdır cisim midir? Tabii ki manadır, batındır ve gizlidir. Fakat ne zaman ki bu düşüncemiz, kelim (konuşma) alemine girerse, mana olan zahir olur, ses dalgalarına dönüşür, kulakta hissedilir. İşte mananın cisme dönüşmesi buradadır. Gizli, şuhud olur. Vahiy keyfiyetini ancak örneklerle anlayabiliriz:

Bazı manevi duygularımızı anlayabilmek veya anlatmak için duyularımızla ifade ediyoruz. Örneğin Ahmet bir dairenin müdürü olduğu zaman bu keyfiyeti cisimlendirir, “Ahmet ilerledi veya yükseldi” deriz. Fakat, Ahmet’in ne boyu uzamış ne de Ahmet bulunduğu yerden hareket etmiştir. Başka bir örnek: Üzüntü ile karşılaştığımızda “kalbim daraldı” veya aksine güzel bir manzara karşısında “kalbim açıldı” deriz. Acaba gerçekten kalbimizde bir daralma veya bir açılma oluyor mu? Bunlar manevi duygularımızı, duygusal olarak hissedilebilir şekline getirmektedir.

İşte vahiy, ateş olur, ağaçta Hz. Musa’ya görünür, güvercin olur Hz. İsa’ya nüzul eder, Cebrail (melek) olur Hz. Muhammed’e nazil olur ve bilahare yüksek yerden şelale olur ve Hz. Baha’ullah’ın başına dökülür. Vahiy keyfiyetini tam olarak bilemiyorsak da, etkileri varlık aleminde ortadadır. Vahiy matlaları varlık aleminin en şerif ve en yüce mertebeleridir, yani Hak’kın varlığını temsil ederler ve ulaşılmaz makamın görünür tecellisi olurlar. Biz Bahai’ler işte bu devirdeki yeni isimle ve yeni özelliğiyle gelmiş olan Tanrı zuhuratına iman ediyoruz. bu imanımızla geçmiş peygamberlerin hakikatlerine de tanıklık ediyor ve Hz. Baha’ullah’ın şu mübarek sözlerine can-u gönülden inanıyoruz:

“Sen kendi içinde şuna iyice inan ki, bu Cemal’den yüz çevirmiş olan bir kimse, bundan önce gelen bütün Tanrı Elçilerimizden yüz çevirmiş ve ezelden ebede dek Tanrı’nın karşısında kibirlenmiş olur.”

İlahi elçilerin makamları aynı olmakla beraber, her devrin kapasitesine ve o devirdeki insanların istidadına göre tecellileri değişik olabilir ve bu elçiler, halkın alabileceği ve kavrayabileceği derecede feyiz bahşederler. Sınırlı kapasitemizle “mutlak birlik” olan Tanrı’yı görmek, tanımak, madem imkansızdır, öyleyse Elçilerini tanımak, onu tanımak demektir. İnsanlara en büyük imtihan da işte buradadır. işte Halk, Tanrı elçilerindeki tecellilerini, onların beşeri yönlerine baktıkları ve kendi yetersiz bilgileriyle değerlendirdikleri için görmemekte ve tanımamaktadır.

Bakınız! Şeytanın hikayesi, beşer alemi için her zaman ibret vericidir (bu hikayelerde zahiri anlamdan ziyade, insan alemi için çok dersler gizlidir.) Bilindiği gibi şeytana, Adem’e secde etmesi emredildi. “Ben Adem’e secde etmem” dedi. Yani onu secde edilmeye layık görmedi. Tüm melekler Adem’e secde ettikleri halde şeytan etmedi. Neden? Çünkü Adem madde ve cisimden olup, çamur ve sudan yaratılmıştı. Halbuki kendisi ateştendi. Yani daha latif ve daha kıymetli olduğunu zannederdi. Ne yaptı? İstedi ki secde edilen Tanrı’nın kendisi olsun ve ondan başkası olmasın. Adem’deki Tanrı tecellisini göremediği ve zahire, yani çamurdan olan bir varlığa secde etmeyi kendine layık görmediği için itaat etmedi. Bu yüzden reddedilmiş ve mel’un oldu. Haddini aştığı için ilahi dergahtan kovuldu.

Hz. Abdu’l Baha, Tanrı mazharlarının mertebelerini bakınız ne kadar güzel, açık ve anlaşılabilir Tanrısal bir ifade ile beyan buyurmuşlardır:

“Kutsal Mazharların sonsuz makam ve kemalleri olmakla beraber, onlarda başlıca üç mertebe vardır.

1. Birinci mertebe bedensel (cismani).
2. İkincisi insanî yani nefs-i natika .
3. Üçüncüsü ise Tanrısal zuhur ve rabbani görünümüdür.

(1) Cismani makam muhdistir (ihdas edilmiş eskiden olmayan ve sonradan oluşan), çünkü unsurları terkibidir (bileşimlidir). Tabiidir ki her terkibin bir tahlili vardır (Hem ilki var hem de sonu)

(2) İkinci makam nefs-i natika (insanın canlılar arasındaki yerini belli eden cevher insan ruhu) olup insanlığın gerçeğidir, bu da muhdistir. Kutsal Mazharlar, bu açıdan tüm insan cinsi ile müşterektir... (Başlangıcı var, sonu yoktur).

(3) Üçüncü makam İlahi zuhur ve Rabbani tecelli makamıdır.

O, Tanrı kelimesidir, ebedi feyizdir, Kutsal Ruhtur. Onun ne evveli var nede sonu. Çünkü evvelik ve sonluk imkan alemine göredir, Hak alemine göre değil. Hak katında başlangıç aynı sondur ve son aynı başlangıçtır. Gün, hafta, ay, yıl, dün ve bugün diye bir şey güneşte yoktur, bunlar yer yüzündekilere göredir. Aynı şekilde Tanrı kelimesi, bütün bu şeylerden münezze olup madde alemindeki sınırların, kayıt ve kanunların dışındadır. Tanrı kelimesi ve tam mazhariyet olan peygamberlik gerçeğinin ne bidayeti var, ne de nihayeti (ilki de yok, sonu da yoktur). Fakat bu makamların parlayışları, güneşte olduğu gibi birbirlerinden farklıdır..." (Mufavezat kitabından)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İLAHİ DİNLERİN YENİLENMESİ

“Dinlerde değişme değil gelişme var”

Hz. Baha’ullah’ın öğretilerinden anlaşıldığı gibi, İlahi dinlerin yapısı iki kısımdan ibarettir:

1. Temel öğretiler: Tanrı birliği, sevgi, birlik vb.
2. Şer’i hükümler: İbadetin şekli, ticaret, evlenme, vergi ve benzeri kanunlar.

Bir kere, dinlerin esasları hiçbir devirde değişmez, belki gelişir. Değişen kısım yukarıda anılan şer-i hükümlerdir. Değişik devirlerde değişik medeniyetlerin kurucuları olan İlahi dinler, Hz. Abdu’l Baha’nın buyurduğu gibi, değişik devirlerde gelişme arz eden, tek dinin tecellileridir. Bir insan nasıl ki süt, oyun, okul, ergenlik, gençlik ve olgunluk dönemleri ve aşamalarını değişik zamanlar içinde geçirmesine rağmen, yine de kişi, aynı kişi ise, aynı şekilde dinlerde gelişme sonucunda yeni yeni isimler altında kendini gösteren tek dindir. Kur’an’da dinlerin bu gelişme ve yenilenmesini “ecel” olarak beyan buyurulmuştur.

“Her ümmetin bir eceli var. Bu ecel gelince bir an ne ileri gider ne de geri”
(A’raf, Ayet 32)

İlahi medeniyetin zamanla yetersiz kalışı, dolayısıyla yenilenmesi ve gelişmesinin hikmeti: Alman hukuk alimlerinden Savney der ki: “Kanunlar zamanın ihtiyaçlarına ve bünyesine göre değilse, İlahi bile olsa beka ve devamına imkan yoktur.”

İlginç olan bir husus şudur ki, geçmiş dinlerin mensupları, dinlerinin icaplarını yapamadıklarına inandıkları halde kupkuru meyvesiz ağacın altında bazı merasimlerle kendilerini meşgul edip, çağdaş İlahi medeniyetin doğuşunu görmezlikten gelmektedirler. Bu konuyu teker teker aşağıda incelemeye çalışalım:

1- Güneşin Doğuşu ve Batışı:

Doğaya dikkat edecek olursak, hayat kaynağı olan güneşin bize nasıl feyiz verdiğini görürüz. Özellikle feyzin yerleş şekline dikkat edelim. Şöyle ki: Sabah kendini birden dünyaya göstermez ve tedrici olarak ışık ve ısıyından yararlanırız. Alışarak öğleyin en şiddetli ısısına maruz kalırız, bilahare güneş batarken de aniden feyzinden mahrum kalmıyoruz, yine tedrici batışına tanık oluyoruz. 12 saat ışık ve ısıyından faydalanıp 12 saat onu görmemekteyiz. Bu görmeyişimizde de sayısız hikmetler vardır.

İlahi dinler de güneş gibi tedrici olarak ortaya çıkarlar, şiddetle ısı neşrederler ve tedrici olarak kaybolurlar. Bir süre kaybolduktan sonra aynı güneşin yeni başka bir gün olarak başka bir ufuktan feyzi devam etmektedir. Sonuç olarak zahiri güneş gibi ilahi güneşlerin de doğuş ve batışları sonsuz olup, feyzleri ebedidir ve sonsuzdur sınırlandırılmaları katiyen mümkün değildir.

2. İnsanlar Her Zaman Bir Öğreticiye Muhtaçtır.

Her dönemde İlahi öğreticiler, zamanlarındaki insanları eğitirler ve dünyaları aydınlatırlar. Lakin zamanla karınlık basar, semavi nur kalmaz, doğal duygular kontrol dışı kalır ve patolojik (hastalıklı) olur, ruhani terbiyeden bir eser kalmaz, dinlerden ancak isim ve bazı dini merasimler baki kalır. Hâl böyle olunca, Tanrı sünneti icra olunur ve yeni bir tecelli ile ilahi öğretici tekrar toplum hayatına yeni bir ruh katar, düzensiz ve karışık dünya bahçesine yeni düzen ve sefa verir.

3. Halkı Berbat Eden Taklittir, Taklit (Mevlana):

Bilindiği gibi bir çok geçmiş din mensupları, inanç temellerini taklit üzerine kurmuşlardır. Halbuki semavi dinlere olan inançların taklidi değil tahkiki (araştırma) olması veya araştırılarak elde edilmesi gerekmektedir. Araştırma sonucunda elde edilmeyen taklidi inançlar zamanla alışkanlığa dönüşür, atılması da kolay olmaz.

İlahi dinlere olan inanç zamanla değişir. Yani öz şeklinden ve gerçeğinden uzaklaşması apaçık bir gerçektir.

Bakınız! Tüm dinler, birlik için ortaya çıkmışlardır. Yahudilikte, Hıristiyanlıkta ve Müslümanlıkta mezhep ve tarikatlar arasındaki düşmanlık ve nifak, dinin esasına aykırıdır. Bir şeriat altında toplanan bir dinin mensupları nasıl olur da gerçeklik caddesinden sapıp birbirlerine düşman olurlar. Kanlarını beyhude yere dökerler ve halen dökmektedirler. Bu davranışlar neden? Tabiidir ki hep taklittendir. Kendini doğru, başkalarını yanlış bilirler. Yani İlahi elçiler zuhur edince ve halkın elinde bulunan, dinin esaslarıyla hiçbir ilişkisi olmayan bu taklitleri reddedince, halk da onlara karşı gelerek yeni zuhuratı yalanlayıp ellerindeki evham ve taklitlere sıkı sıkıya yapışıp bunlardan vazgeçmek istemezler.

4. Her Yılın Bir Baharı, Bir de Kışı Vardır:

Doğadaki dört mevsim, İlahi dinlerin tabiatında da aynen mevcuttur. Şu şekilde, Bir ilahi elçinin doğuşu, ruahni bahar yaratmış olur, ruh ve kalp aleminde yeni bir ruhani bahar oluşur, canlanma ve diriliş söz konusu olur. Sonra hasat ve ürün verme zamanı olan yaz dönemi gibi dinlerin yayılma ve yücelme dönemi vardır. Ondan sonra sonbahar gelir, yani ihtilaflar, parçalanmalar ve şekilcilik ortaya çıkar. Bilahare kışın soğukluğuyla bir devir ve yıl bitmiş olur. Dinler de aynı soğukluk, ruhani yönden ölülük, dolayısıyla hayrı olmayan etkisiz bir ceset halinde kalır ve yine, yeni dönem ve yılda bahar gelir.

“Ümmetime öyle bir zaman gelir ki, Kur’an’dan ancak yazı ve İslam’dan da ancak ismi kalır. Onu iştirirler ve lakin ondan en uzak olanlardan olurlar. Camiler mamurdur, fakat yol gösterici yönünden haraptır. O zamanın din adamları, semanın altında bulunan din adamları en şeriri olup onlardan fitne çıkmakta ve tekrar onlara dönmektedir.” (Hadis)

İnsaf gözüyle bir bakalım, eğer dinlerin bahar güzelliği olduğu gibi devam etseydi, ardından bir hazan gelmeseydi dinlerin yenilenmesi ve bir daha baharın gelmesi söz konusu olur muydu?

5. Güneş Birdir, Fakat Ufuklar Farklı Olabilir:

Tanrı'nın idrak edilmesinin mümkün olmadığını önceki bölümlerde inceledik. Öyleyse, O'na ulaşabilmemiz ve bağlantı kurmamız için bir vasıta gerek. İşte o vasıta, İlahi elçilerdir. Elçiler, ayna gibi olup Tanrı güneşi onlara yansıtır. Tabiidir ki Tanrı, yani güneş, yüce makamından inmiş değildir. Güneş tektir, fakat yansıma alanları olan aynalar farklı olabilir. Bu farklılıklarla beraber güneşe aşık olmalıyız, güneş hangi aynadan yansırırsa yansısın veya hangi ufuktan doğarsa doğsun. Buna karşı bazı dar görüşlüler, içten ziyade kabuğa bağlananlar, güneşe değil, aynaya aşık olurlar, böylece güneşin tecellisi başka aynalarda zahir ettiğinde şaşırırlar ve mahrum kalırlar.

6. Tanrı Elçilerinin Görevleri:

Kutsal mahzarların (peygamberlerin) görevleri, her devirde, üç ana konuda özetlenmesi mümkündür.

1. Manevi ve ahlaki gerçeklerin yenilenmesi.
  2. Buldukları asrın icabına göre sosyal kanun ve doktrinlerin getirilmesi. Bunlar vergi, evlilik, boşanma ve benzeri şer'i hükümlerdir. Tabiidir ki, bu hukuk sistemi, ebedi ve değişmez olması şart değildir.
  3. Dinlerin gelişmesini sağlamak. Önceki dinlerin ruh ve gerçekliğini kaybetmeleri sebebiyle tekrar tekrar toplumun zindeliğini ve tazeliğini temin edilmesi.
- Yukarıda anlatılan maddeleri düşünersek, dinlerin değişmesinin doğal olduğunu ebedi olmalarının hiç de söz konusu olmadığını görürüz. Müslümanlıktaki gibi, Hristiyanlar ve Yahudiler de kitaplarında manasına vakıf olmadıkları bazı ayetlere dayanarak kendi dinlerinin son olduğunu iddia ederler. Bu konuyu daha ilerideki bölümlerde ele alacağız.

7. Yeni Bir Elçinin Zuhuruna Geçmiş Dine Bağlı Olanın İtirazı:

Sakin bir suya bir taş attığımızda suda bir çalkantı ve çevreye yayılma görülmektedir. Aynı şekilde ilahi dinlerin doğuşuyla toplumda bir hareket ve hareketin çevreye yayılması söz konusudur. Tabiidir ki bu gelişmelerden rahatsız olanlar da vardır. Tanrı emrine her dinde karşı gelmeler ve itirazlar olmuşlar. Muhaliflerden birinci sırayı işgal edenler görünüşte dinlerine bağlı, Tanrı'ya inançları sonsuz olan müminler ve inanmış gözükten kitlelerdi. Her hangi yeni gelen bir peygamber eğer şer'i hükümlerde yenilik getirmeseydi geçmiş din mensupların itirazı de olmayacaktı, fakat tüm peygamberler şeraiti değiştikleri için halk tarafından reddedilmişlerdi. Evet, dindar olup Tanrı'ya inancı olan fakat yeni elçisine karşı gelenlerin hali düşündürücü ve aynı zamanda ibret vericidir. Bu hususu infafla incelersek çok şeyler elde etmek mümkündür. İtiraz nedenlerinden birkaç tanesi aşağıda getirilmiştir

a- Cehalet: Yenilik ve yeni düşünce halka aşına olmadığı, yeni zuhur eden dinlerin gerçeği bilinmediği ve araştırılmadığı, ayrıca mevcut inançlar da araştırma sonucu elde edilmediği için muhalefetlere ve itirazlara kalkışılır.

b- Alışkanlık: Kişiler eski dini geleneklere bağlandıklarından yenisine açık değildirler. Hatta ibadet bile adet haline gelmiştir. Bu yüzden taklitle alıştıklarını sıkı bir şekilde tutarak yenisinden korkarlar.

c- Bağnazlık (Taassup): Yeni İlahi zuhurlarında eğer bir elçi halkın elinde ve zihinlerinde bulunan köhne, yıpranmış, dejenere olmuş ve tazeliğini yitirmiş kanun ve nizamı destekleyerek kabul ederse toplumun itiraz etmesine bir sebep kalır mı? Tabiidir ki; her dönemde İlahi elçiler yenilik getirirler ve harap olmuş eski medeniyet ve kanunları düzeltmek isterler. İşte o zamandır ki yeni Tanrı elçilerine muhalefet bayrakları dikilmekte ve tarihte tanık olduğumuz olaylar tekrarlamaktadır.

8. Tanrı Elçileri Hakiki Tabipler gibi Her Derde Ayrı Deva Verirler:

İlahi elçiler, bilgili doktorlar olup, imkan alemi de insan vücudu ve İlahi dinler ise ilaç gibidir. Baş ağrısıyla doktora müracaat eden bir hastayı doktor muayene eder, tansiyon yüksekliği teşhisini koyup gereken tansiyon düşürücü ilacı verir. Şimdi bir müddet sonra bağırsak rahatsızlıklarıyla karşı karşıya geldiğinde aynı hasta tansiyon düşürücü ilaç kullanırsa acaba ne sonuç elde edilir? Tabiidir ki; şifa bulamaz, hatta zararlı bile olabilir. Doktorun reçete değiştirmesi onun bilgisinden ve hastalığın farklı farklı olmasından doğar. Hz. Baha'ullah bu hususta şöyle buyurmuşlardır:

“Peygamberler, doktor gibidir. Vazifeleri, tefrikaya düşmüş insanlığa birlik ruhu aşılıyarak, tedavi etmek ve bu suretle bütün dünya sakinlerinin sağlık ve refahını temin etmektir. Sözlerini şüphe ile karşılamak veya hareketlerini tenkit etmek hakkı kimseye verilmemiştir, çünkü hastayı anlayıp hastalıklarının arazını doğru olarak keşfedecek biricik bilgili doktor, onlardır. Hiç bir kimse görüş ve anlayışı ne kadar keskin de olsa İlahi doktorların haiz buldukları yüksek hikmet ve dirayet derecesine yükselmek ümidini besleyemez. Bu takdirde, doktorun bugün için tavsiye ettiği tedavi usulü, bundan önce tatbik ettiği tedavi usulüne uymaz ise, bunda şaşılacak bir şey yoktur. Hastaya arız olan rahatsızlık her dönemde ayrı bir ilaca ihtiyaç gösterdiğine göre, böyle olması da tabii değil mi?”

9. Tek Din ve Tek Elçinin Yetersiz Oluşunun Hikmeti:

İnsanlık alemine bir çok elçiler ve birçok dinler gelmiştir. Besbellidir ki; Tanrı iradesi, değişmez tek dini irade buyurmamıştır. Yani insanlık aleminin bünyesine ve kabiliyetine uygun dinin esaslarını yenilemekle beraber, dinin teferruatında değişiklik ve ilaveler takdir buyurmuştur. Böyle olmasaydı, Tanrı, örneğin Hz. Musa'nın veya Hz. İsa'nın kitaplarını değiştirmezdi. Hemen bu kitaplar tahrif olduğundan, içindeki ayetlere el atılmış olup kısmen ilaveler ve eksiklikleri bulunduğu değiştirildiği söylenebilir. Tahrifin anlamının Kur'an-ı Kerim'de başka manada olduğunu hatırlatarak, pekala meselenin böyle olduğunu farz edelim. Bakalım Hz. İsa'nın zuhurunda acaba Tevrat'ı düzeltip orijinal haline dönüştürdü mü? Yani iddiaya göre eksik ve fazlalıklarını düzeltti mi? Aynı şekilde Hz. Muhammed'in doğuşuyla neden İncil orijinal ve esas şekline getirilmedi? Madem İncil Tanrı kelimidir ve Tanrı elçisi buna vakıftır, neden ilavelerini atmadı ve eksikliklerini yerine koymadı da yeni bir semavi kitabın nüzulüne takdir buyurdu? Tabiidir ki; insanlık aleminin gelişmesi ve değişmesiyle Tanrısal kanunlar da insanlık bünyesine göre gelişir ve yenilenir.

10. İlahi Kelamın Yaratıcılığı:

Tanrı yaratıcıdır, kuşkusuz onun kelamında da yaratıcılık gücü mevcuttur. Dinler tarihinde sayısız örnekleri görmekteyiz. Bahar, tabiata nasıl ki hayat verir ve canlılık getirirse, Tanrı kelamı da İnsanlık alemine tazelik ve ruh verir, yani hayat bağışlar. Tüm dinler miatlarını doldurduğunda, başka bir deyişle kış mevsimi gelince nasıl ki doğanın yapısında hayat ruhu kalmazsa, dinlerde de aynen, ilahi nasihatlerden bir eser kalmaz. Barış ve birlikten uzak, taassup ve düşmanlıkla dolu, Tanrı'ya yönelmek ve ibadetten ancak kuru merasimler ve adetlerin kaldığı aynı zamanda “mânâ” ve “öz”ün idrakinden uzak, görünüş ve zahire bağlanma adet edinme özelliği ortaya çıkmasıdır. Gerçeklik Güneşi başları üzerinde olduğu halde, insanlar O'nu mumla aramaktalar.

11. Varlık veya Yokluk Nedir?

Varlık veya beka, doğada belirli oranda ve belirli şartlarda öge veya elemanlar element arasındaki birleşmeden meydana gelmektedir. Yokluk ise terkinin veya bileşiminin dağılması veya tahlilidir. Yani terkiple hayat, tahlille memmat hasil olur. Aklimızla algıladığımız yaratıklardan bir tanesi de dindir. Tabiidir ki; belirli şartlarda birleştirme ile var olur ve birliğin dağılmasıyla ve çözülmesiyle yok olur. Tanrı kelamının etkili ve yaratıcı olduğu dinin

ilk döneminin özelliği birlik, sevgi, hoşgörü, başkalarının haklarına saygılı olmaktır. Kısacası bu ilk dönem beğenilmiş karakterler ve faziletli salıkların birleşiminden, varlığı veya hayatta olduğu biçiminde kendini canlı olarak gösterir. Bu meziyetler yani birleşimler, zamanla çözümlenme meydana geldiği takdirde, canlılığını kaybetmiş demektir. Özelliğini ve etkinliğini yitirmeyen hiç bir din yoktur. (Araf, Ayet 32. “Her ümmet için bir ecel vardır.”)

12.Tanrı Feyzi Süreklidir, Kesintisi Mümkün Değildir:

İnsan ruhunun temizlenmesi ve yücelmesi için İlahi feyzin devamı ve sürekliliği zorunludur. Tanrı feyzinin tecellisi umumidir, yani tüm yaratıklarda mevcuttur. Ezelden vardır ve ebede dek bu feyiz devam etmektedir. İlahi feyzin bir diğer tecellisi Tanrı elçilerinden aksetmektedir. İşte bu feyizde sınırlandırma veya kesinti söz konusu olamaz, yine ezeli ve ebedidir. Tanrı ile kullar arasında elçiler kanalıyla hayat suyu akmaktadır. Zemin ve zamanın ihtiyacı ve durumuna göre yaşam suyu akmıştır ve akacaktır.

13. Alim Olarak Ün Almış Cahiller, Her Devirde Tanrı Mazharlarına Karşı Çıkılmışlardır:

Tabiidir ki; din semasında yıldızlar gibi ermiş alimler, topluma ışık vermişlerdir. Bunlara karşın, dinlerin parçalanmasına ve düşmanlığa sebep olan alimler de vardır. Bu hususta Hz. Baha’ullah’ın İkan’daki bir buyruğunu şahit göstermek istiyoruz:

“Şimdi bu işler üzerinde bir parça düşününüz: Bu karşı koymayı doğuran sebep ne idi ki, Tanrı zuhurunun görünmez ufuktan yaratık alanına her çıkışında, neden dünyanın her bir tarafında böyle bir fesat, kargaşa, zulüm ve inkılap vukua geliyor? Evet her nebi bütün semavi kitaplarda yazılı olduğu üzere, kendisinden sonra bir başka nebinin de geleceğini müjdeleyip belirttiklerini de bildirdiği halde bu gibi itirazlar ve çekişmeler neden oluyor? Halktaki bu istek ve arama, geleceği müjdeleyen bu mukaddes mazharları bekleme ve özleyişleri yönünden, zuhurun belirtilen kitaplarda yazılmış olmasına rağmen, niçin her bir devir ve çağda Tanrı peygamberlerine ve seçkinlerine karşı böyle tecavüzler, tazyikler ve zulümler yapılmaktadır?” Nasıl ki buyurulmuştur:

“Her ne zaman size nefsanî arzularınıza uymayan şeyle bir Tanrı elçisi geldiyse, kibirlenip inanmadınız. Bir kısmını yalanlayıp bir kısmını öldürdünüz.”(Bakara.87) Düşününüz: Halkın böyle davranışındaki sebep ve saik ne idi? Zül celalin cemalini yansıtan bu Tanrı elçilerine niçin böyle muameleler yapıyordu? Şurası muhakkaktır ki, o devirde halkın Hak’tan yön çevirmesine ve Hakka göz kapamasına, şimdi de halkın gafletine sebep ne ise, odur. Eğer Tanrı’nın delilleri tam ve mükemmel değil de, halk bu yüzden itiraza kalkıştı dersek, bu açık bir küfür olur. Çünkü; nasıl olur da, Tanrı, halkı doğru yola getirmek için kendi kulları arasından birisini seçer de ona yeterli hüccet vermez ve sonra halkı ona iman etmediler diye cezalandırır? Bu, Bağışlayıcının feyzinden ve onun herkese açık rahmetinden uzaktır. Hayır! Aksine, varlık sultanının kerem ve inayeti, mazharları vasıtasıyla, dünyayı ve onun sakinlerini sara gelmiştir. O’nun feyzinin kesildiği hiç bir an yoktur. Hiç bir lahza yoktur ki, rahmet yağmurları O’nun inayet bulutundan yağmamış olsun. Şu halde, halkın bu gibi çirkin davranışları, kibir ve gurur vadisinde yürüyen, uzaklık çöllerinde gezip dolaşan, kendi zan ve kuruntularına uyan ve kendi din bilginlerinden işittiklerini gerçek sanan bir takım dar görüşlü kimselerin eseridir. Bu vasıflara haiz kimselerden beklenen davranış ancak Hakka arka çevirmek ve hakikate göz kapamaktır. Görür göz sahibi olanlara malumdur ki insanlar, Hakikat Güneşi Mazharının her bir zuhuru sırasında kendi gözlerini, kulaklarını ve kalplerini her gördüklerinden, işittiklerinden ve duyduklarından temizlemiş olsalardı, elbette Tanrı Cemalinden mahrum ve Kutsiyet Doğuşları’nın vuslat hareminden mahrum kalmazlardı. Ne çare ki, bu gibiler kendi din ulularından işitip öğrendiklerini Tanrı hüccetini kendi zayıf

akıllarına uygun bulamadıklarından, dünyada böyle tatsız işler vukua gelmektedir. Tarih boyunca insanları ebedi kurtuluş denizinin kıyılarına varmaktan alıkoyanlar, zamanın din bilginleri olmuştur. Halkı idare eden dizgin, bu sınıfın elinde bulunuyordu. Bu din uluları, başkanlık sevdası veya bilgisizlik yüzünden halkı daima Hak'tan uzak tutmuşlardır. Bazı peygamberlerin çağın din bilginleri tarafından verilen izin ve fetvalar ile şehitlik şerbetini içip yüce izzet ufkuna uçmuş olmaları bu iddiayı teyit eder. Varlık sultanlarına ve maksut cevherlerine zamanın hükümdarları ve asrın din bilginleri tarafından ne zulümler yapılmamıştır ki. Riyaset ve diyanet kürsüsünü işgal eyleyen bu kimseler, ebedi saadeti bu birkaç günlük fani hayata feda etmişlerdir. Böylece onların gözleri sevgilinin yüzünde parlayan nuru görememiş, kulakları manevi güvercinin tatlı ötüşlerini işitmemiştir. İşte bundan dolayıdır ki, bütün semavi kitaplarda zamanın din bilginlerinden bahsedilmiştir. Ezcümle: “Ey kitap ehli, niçin göz göre göre Tanrı'nın ayetlerini inkâr edersiniz?”

(Al-i İmran - 70) “*Ey kitap ehli, ne için Hakka batıl elbisesi giydirirsiniz, neden hakikati bile bile gizlersiniz?*” buyrulduğu gibi başka bir yerde de:

(Al-i İmran-99) “*Ey kitap ehli, iman edenleri niçin Tanrı yolundan çevirirsiniz?*” buyurulmuştur. Halkı doğru yoldan çeviren kitap ehlinin o zamandaki bilginler olduğu açık bir gerçektir. Bu gibilerin isim ve hüviyetleri bütün kitaplarda yazılı olduğu gibi bir çok ayetlerden ve eserlerden de anlaşılmaktadır. Eğer Tanrı'nın gözüyle bakacak olursanız, bunun böyle olduğunu görürsünüz.”

14. İmkan Aleminin Giysisi Dindir:

Hz. Baha'ullah dünyadaki toplumu bir vücuda benzetiyor. Nasıl ki vücuda örtü gerek, dünya vücuduna da adalet ve bilgi süsüyle süslenmiş Tanrı dininin elbisesi gerekmektedir. Bu giysi ne zaman eskimiş olursa, yenisiyle süslenir. Her zaman ve mevsimin ayrı ayrı giyimleri olağandır. Kısacası her devir ve asırda tanrısal din, o günün gereği ve şartlarına göre zahir ve aşikar olur.

15. İlahi Elçiler Ay Gibidirler. Her Gece Görüntüleri Farklılık Göstermekle Beraber Özlerinde Bir Değişiklik Yoktur

Hz. Baha'ullah buyuruyorlar:

“Elçiler arasında ayrılık koymayız, çünkü; istekleri bir, cümlesinin sırrı aynıdır. Ayrılık ve üstünlük caiz değildir. Her ne kadar cihanda görüntüleriyle aynı derecede değilse de, yani davranışları farklı olsa da, küçüklük ve büyüklük söz konusu ise, onlar ay gibidirler. Nasıl ki aynı ay her gece ayrı ayrı görünümüyle gözükmektedir.”

Hz. Baha'ullah buyuruyorlar:

“Yüceler yücesi Hak'ın geliş sebebi, İnsanlık madenindeki mana cevherlerinin ortaya çıkması içindir. Bugün Tanrı dini, muhtelif mezhepler ve değişik yolların, düşmanlık sebebi olmamasından ibarettir. Bu esas ve kanunlar, sağlam ve metin olan yollar, hep aynı doğuş yerinden zahir olmuştur. Aralarındaki ayrılıklar sadece zaman ve devrin gerekleri sebebiyledir.

Ey Baha ehli, Tanrı aşkı ve kulları için, himmet kemerinizi bağlayınız ki mezhebi kavga ve dövüş, dünya insanları arasından kalkıp yok olsun.”

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

İNSAN ALEMİNİN ERGENLİK ÇAĞI

(Altın Asır)

Doğanın bir elemanı olan insanın gelişimi bireysel olarak cismani gelişmesine benzetilmektedir. Bir insanın gelişmesi ve ilerlemesi değişik devreleri içermektedir. Bebeklik dönemi, oyun dönemi, okul dönemi derken bilahare buluş çağına ulaşır, yani öyle bir noktaya gelir ki; vücutta çok değişimler olur. Akli ve bedensel kapasitelerinin ortaya çıkması başlar, ayrıca sonraki gelişme ve olgunlaşmanın başlangıç noktası olur. İnsanlık alemi de aynen değişik gelişmeler ve değişimleri arkada bırakarak ergenlik dönemine artık girmiş bulunmaktadır. Bu döneme özgü, özellik ve kabiliyetine uygun Hz. Baha'ullah tarafından olağanüstü Tanrısal, evrensel ve yeni bir mesaj getirmiştir. Bu konuyu biraz daha açarsak anlaşılıyor ki; ilkel insanlar döneminde, "aile" hayatıyla ilk sosyal birim kurulmuştur. Ailede ana, baba ve çocuklar, karşılık beklemeden birbirleriyle yardımlaşarak sevinçte-kederde, zarar ve yararda ortak oldular. Zamanla değişik nedenlerle birkaç ailenin bir araya gelmesi lüzumunu hissettiler. İşte "kabile"nin oluşması bu noktada başladı. Sosyal yaşantının çemberi biraz daha genişledi, kabile içinde işbirliği, savaşlarda beraber olma ve benzeri yardımlaşmalar hasıl oldu. Yine zamanla birkaç kabilenin bir araya gelmesiyle ve iş taksimiyle, belirli nizam ve kurallara riayet gösterilerek arapça "modon" veya şehir kelimesinden alınan medeniyet ortaya çıkmış oldu. Şehircilik, sosyal yaşantının ve medeniyetin yeni bir cilvesi olarak peyda oldu; zamanla ileri bir aşama gereği doğdu ve sosyal gelişme seyri artık "millet"leri oluşturdu. Artık aileler, kabileler ve muhtelif şehirlerde yaşayanlar bir millet olarak birbirleriyle bağlandılar, mutlulukları için işbirliğine gerek duydular. Evet, sosyal hayatın bu aşaması çok güzel ve yüce sayılır. Acaba bu önemli aşama sosyal gelişmenin son durağı mıdır? Başka deyimle tekamülümüzün son aşaması mıdır? Tabiidir ki milletlerin birliği, insan aleminin ergenlik çağına girmek üzere olduğunun bir belirtisidir.

Hız. Bab 1844 yılında insanlık alemi birliğinin güneşine bir şafak oldular, dünyadaki uykulu gözlerle seherin beyazlığını göstererek birlik güneşinin doğuşunu müjdelediler. Hız. Baha'ullah güneşi doğduğunda insanlık aleminin birliği ilan edildi. Bilahare dünyanın her tarafında bulunan değişik milletlerden Bahailer, teorik olarak değil, canlı bir örnek olarak, hayatlarında insanlık aleminin birliğini uygulayıp, pratik bir şekilde ispat ettiler. Bahai felsefesine göre insan aleminin birliğinde, milletlerin özelliği ve bütünlüğü kesinlikle kaybolmaz. Nasıl ki sosyal gelişme seyrinde kabilenin oluşmasında aile birliği kaybolmadı, milletlerin oluşmasında da kabile ve şehirdeki farklılıklara dokunulmadı, aynı şekilde insanlık aleminin birliği, milletlerin bağımsızlığına karışılmaz ve hatta vatanseverliği taassuplardan arındırır ve sağlıklı kılar. Bahailiğin ana düşüncesi ve felsefesi çeşitlilikte birliktir (ÇOKLUKTA VAHDET)

Hız. Baha'ullah'ın zuhuruyla milletler arasında birleşme kapasitesi peyda olmuştur, Tanrı değişik milletleri genel barışın çadırı altında birleştirmeye hazırlamıştır. Artık beşer, çocukluk dönemini arkada bırakarak bir daha geri dönemez. Tabiidir ki; dünyanın ergenlik çağına ait belirtiler, insaflı kişilerin gözleri önündedir. Geçmiş dinlerin zuhurlarında, o zamanın durum ve istidadı göz önünde bulundurulursa, milletler arası birlikten söz edilmesine imkan yoktu. Hız. Muhammed zamanındaki "Alemlerin Rabbî" kelimesini İnsanlık aleminin birliği ile karıştırmamak gerekir, çünkü bu kelime (Alemlerin Rabbî) sayı ve mahiyeti itibarıyla Tevrat'ta ve İncil'de fazlasıyla ve daha açıkça belirtilmiştir.

Asrımızda insanlar arasında ilişkiler ve kıtalararası bağlantılar ne kadar kolaylaşmıştır. Gerçek anlamıyla dünya bir kıta gibi görülmektedir. Tüm milletler ilim, sosyal, ekonomik bir ve başka yönlerden birbirlerine muhtaçtırlar. Her alanda milletler arasında birlik ve yardımlaşma fikri oluşmuştur. İnsanlık aleminin birliği bu devrenin mucizelerindedir.

İnsanlığın birliği düşüncesi, Bahailer arasında bu inancın uygulanması, ayrıca Hz. Baha'ullah'ın "üstünlük sadece vatanını sevmekle değil, dünyayı sevmeklemdir." buyruğu, bazı menfi düşünce sahibi kimselere bir kuşku uyandırmıştır. Şöyle ki; Bahailer, vatanlarını sevmezler derler. Hz. Baha'ullah dirayetli vatanseverliği, vatana karşı emanet, sadakat ve doğruluğu ve bulunduğu memleketteki hükümete itaati, kısacası namuslu ve iyi bir vatandaş olmayı kesinlikle tavsiye değil emir buyurmuştur. Eğer birisi tam olarak Bahai eserlerini incelerse, vatanını sevmeyen hatta hizmette fedakarlık ruhu taşımayan bir kimsenin hakiki Bahai de olamayacağını görür.

Doğal bir duygu olan vatan sevgisinin normal bir insandan ayrılmasına imkan yoktur. Nasıl ki bir ana çocuğunu doğal olarak sever, yani çocuğunu sevmesinden dolayı olağandışı bir harekette bulunmamış olur ve dolayısıyla doğal olan bir duygudan övünmez. Ancak başka çocukları evladı gibi sevdiği zaman bundan dolayı haklı olarak övünebilirse, aynı şekilde herkesin vatanını sevmesi tabiidir, doğaldır ki; dünya seven bir kimse, kuşkusuz vatan sevgisi de içinde olur.

Bir noktaya daha açıklık getirmek lazım. O da insanlık aleminin birliği sözcükleridir. Özellikle birlik kelimesi, bazen yanlış anlaşılmalara neden olmaktadır. İnsan aleminin birliği deyimi sınıfsız bir ortamın oluşması demek değildir. Bahai literatürü incelendiği takdirde, rahatlıkla bu konu anlaşılır.

Nasıl ki; bir ailede bütün fertler ana, baba veya çocuk olmadıkları halde herkes kendi pozisyonunda kalarak sevgi-saygı bağlarıyla bir birlik oluşturuyorsa, aynı şekilde milletlerin ayrı ayrı olması, hatta gelenek ve törelerinin farklı olması, o milletlerin birliğine engel değildir.

Hz. Abdu'l Baha'nın buyurduğu gibi bu değişik milletler, bir bahçenin değişik renk, koku ve özellikleri olan çiçeklerini andırır. Bahailik, değişik milletlerin varoluşunu ve farklılıklarını, dünya bahçesinin güzelliğini oluşturduğuna inanmaktır. Birlikten maksat, aralarındaki ihtilaf ve düşmanlığı kaldırıp sevgi, hoşgörü ve birbirlerinin haklarına saygıyı tesis etmekten ibarettir.

Nasıl ki insan vücudunu değişik ve farklı organlar teşkil eder, böylece organların farklı olmaları zarar değil, işbirliğine yarar ve hayatın devamını sağlarsa, aynı şekilde dünya insanları da farklı milletler şeklinde olmalarına rağmen aralarında birlik ve sevgi olunca yani itilaf ve düşmanlık kaldırılınca "İnsan aleminin birliği" sağlanmış olur.

Bazı dar görüşlü kimseler, bu birliğin mümkün olamayacağını iddia ederler. Halbuki Bahai toplumu, bunun olabileceğini ispat etmiştir. Bir çuval şekerin, bir havuzdaki suda eriyebileceğine inanmayana, örnekleri üzerinde bir deney yapabilirsiniz. Yani havuzdan bir bardak su alırsınız, bir çay kaşığı da şeker alıp bardakta karıştırırsınız. Bu şeker suda karışırsa, bir çuvalı da havuzda karıştırmak mümkündür diye hüküm verirsiniz. İşte değişik milletlerden, renklerden, dinlerden, gelenek ve mizaçlardan oldukları halde Bahai inancı çatısı altında bir araya gelip kaynaşanlar dünya insanların birliğine bir örnek olamaz mı? Gözümüzü kapatıp dünya haritasına bir parmak basarsak, orada Bahai'nin bulunuşu bu birliğin olabileceğine dair ariflere ve insaf ehline bir işaretir.

DİNİN İLİMLE UYUM İÇİNDE OLMASI GEREKİR

İlahî dinler Tanrı ilminden tecelli ettiklerinden dolayı gerçektir. Hakiki ilim de gerçek olduğuna göre, iki gerçeğin birbiriyle çatışması mümkün değildir.

Dinin, ilimle uyum içinde olması konusu, Hz. Baha'ullah devrinde en iyi şekilde ortaya atılarak açıklanmıştır. Fakat herkes tarafından bu konunun kavranması, tam olarak mümkün olmamıştır. Şöyle ki: Bir grup, dinin ilimle bağdaşmadığına ve bilim kafilesinin çok geride kaldığına inanır, başka bir grup ise ilmi dine karşı bilir. Konuyu inceleyecek olursak, sorunların gerçek yüzü ortaya çıkacaktır.

Konunun yanlış anlaşılmasının iki ana sebebi vardır:

1. Cehalet, basiret gözlerinin kapalı oluşu:

a- Birçok din adamı ve ruhaniler, dinlerin menşeinin ilahi olmasından dolayı insanların mantığıyla, ilmiyle karşılaştırılmaması gerektiğini savunarak nice ilim adamını tekfir ettiler, hatta ölüm fermanlarını yazdılar. Halbuki, dinlerin kurucuları olan İlahi Elçiler, ilmi ilerlemelere rehber oldular ve düşünmeyi teşvik ettiler. İşte Hz. Muhammed'in "Bir saat düşünme 70 yıl ibadetten daha hayırlıdır." buyurması, tefekkür ile hakikatlerin keşfinin teşvikini göstermektedir.

b- Dinlerin gerçeği ve esasının ne olduğunu bilmeyenler, yani toplumumuzda ilimden yana gözüken ve dinden bizar olanlarla karşılaştığımızda, geçmiş din mensuplarını örnek göstererek "Din dediğiniz şey bunların sahip çıktığı nesne ise, biz istemiyoruz" derler. Bu meselenin açıklanması gerekir.

Tatbiki dinler kürsüsü Hocası Amerikalı Prof. George Foode Moore: "Bütün dinler üç merhale geçiriyorlar. Birinci merhale, ahlaktan yana ve insanların yücelmesini planlıyor. İkinci merhale veya orta dönemde, ahlak ve yüce karakterler ile dindeki şekilcilik birbirlerinden ayrılır ve uzaklaşmaya başlar. Üçüncü merhale veya dinlerin son döneminde ise İlahi dinler, mezhebi kuruluşlara dönüşerek kupkuru merasimler ve şekillere yönelik seremonilerden başka bir şey kalmaz." der.

Dinlerin ilk döneminde kendi inananlarının ahlaki yaşamlarına rehberlik eden aynı dinin son döneminde adalet, şefkat, sevgi, hizmet, fedakarlık ve hoşgörüden uzaklaşarak halkın istismarı ile toplumda menfaat, mevki ve saygınlık elde etmek isteyenlerin eline düşmektedir. Prof. Moore'un yukarıdaki düşüncesine benzeyen İmam Caferi Sadık'ın bir hadisi vardır. Hz. Muhammed'den rivayet ediyor ve buyuruyor ki:

"Ümmetimin şu andaki hali tamamen gül'e benzer. Bir gün gelir ki gülle diken haline dönüşür. Öyle bir gün gelir ki gül'den bir eser kalmaz ve ümmetim hep diken olur ve ağlamaya başlar."

Evet, dinlerin hakiki hali, son dönemleri değil, başlangıç dönemindeki durumudur. Hâl böyle olunca, bahane arayanlar, dindar gözüken fakat dinin esasına aykırı davranan ve düşünen kimseleri göstererek dinin ilme karşı olduğunu savunurlar.

c- Dinlerde bir çok önemli meseleler, daha iyi anlaşılсын diye benzetmeler ve misallerle beyan edilmiştir. Bu anlamlı konuların idrak edilmemesi de sorunlar yaratmıştır.

Her asırda İlahi elçiler, bir çok manevi gerçeği anlatabilmek için bunu hissedilebilecek şekilde ifade etmişlerdir. Örneğin: Hz. Ali'ye aslan lakabı verilmiştir, aslandan maksat, cesaret ve yiğitlik, yoksa yırtıcılık değil.

Hz. İbrahim'in içine girdiği ateş, tabiidir ki zamanındaki halkın yaktığı kin, nefret ve düşmanlık ateşi idi.

Hız. Musa Beni İsrail'e "cumartesi günleri istirahat ve barış günüdür, ateş yakmayınız" buyurmuştur. Halen Yahudiler gerçek ateşi bile yakmıyorlar ve haram biliyorlar. Halbuki Hız. Musa'nın söylediği ateş, düşmanlık ateşidir, yoksa zahiri ateşin yakılmamasından ne yarar sağlanır?

Hız. İsa'nın ölüleri diriltmesi konusuna gelince: Tabii dirilmekten maksat imanî ruhtur. Ruhun ölü olarak bulunan kimseler İsa'nın İlahi nefesiyle zinde (dirilmiş) olmuştur. Yoksa, cismen dirilmiş biri tekrar ölür. Esas ebedi hayat, arkası ölümlü olmayan imanî hayattır. Halbuki doktorlar da ölmüş olan bazı hastaları hayata döndürebilirler. Demek ki cismani diriltme, büyük bir marifet değildir.

Bu tür örneklerin çoğaltılması mümkündür. İlahi nokta ve remizleri din sahiplerinden ve eserlerinden araştırmayıp kendi dar anlayışımıza göre değerlendirmek, din ile ilmin birbirinden uzaklaştırılmasında bir faktör olabilmektedir.

d- Tahkiki inancın yerine taklidi inançların yayılması:

Bağlı olduğumuz düşünce, iki şekilde aklımızda veya ruhumuzda yer alır:

I) Tahkik ve tetkik sonucunda elde ettiğimiz inanç. Yani araştırmamanın ürünü olan düşüncelerimiz ki, en sağlıklı inanç ve itikattir.

II) Herhangi bir araştırma zahmetine ve külfetine katlanmadan elde edilen inanç. Düşünmeden, derinleşmeden, dalmadan sıkı sıkıya korunması istenen düşünce şekline, taklit denir. İşte dünyamızı bozan, güneş başucumuzda iken bizi ondan mahrum bırakan, taklittir.

2. Akıl ve ilmin ilerlemesi, buna karşın dinin durgunluğu:

İnsanın aklı ve bilgileri, sürekli olarak ilerlemektedir. Bugünkü ilkokul öğrencisinin, eğitimi ile 10 asır önceki toplumun eğitimi hiç bir olur mu?

İnsan aklı günden güne gelişmekte ve ondan türeyen ilim de ilerlemektedir. Eğer ilim ve akıl durmadan yükselirken din olduğu yerde sayarsa, yani dini istasyon gibi ve ilmi de tren gibi farz edersek, tabiidir ki tren her geçen dakika istasyondan uzaklaşmış olur. Din de manevi yaratıklardan olduğuna göre neden tüm kainat hareket içinde olsun da, dinler değişmez ve hareketsiz olsun? İşte hareketli olmayan dinler ile ilim arasındaki açının genişlemesi ve boşluk oluşması buradan kaynaklanmaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

DİNİN GEREĞİ

Hayvanlardaki içgüdü genellikle hareket ve davranışlara yön verir ve onlara hakimdir. Hayvanlarda hareketlerin yönünü doğa belirler. Ayrıca onlarda hayır ve şer (iyilik ve kötülük) söz konusu değildir, eğitim ve ilerleme de söz konusu olamaz. (Hayvanların eğitiminde, ancak insan karıştırsa değişimler olabilir, bu durumda tabiatın dışına gidilmiş olur.)

Hayvanların tüm hareketleri, hem araçtır hem de amaç. Araç ve amaç müşterektir, birdir ve belirlidir. Fakat insanlarda amaçlar farklılık gösterir. Yani özel bir hedefe yönelmek, herkes için mecburi ve elzem değildir. İnsanda amaçlar değişik olur. O zaman bir gayenin ötekisine tercihi söz konusudur. Artık insan için seçme kavramı doğar. İnsanın karşısında her şey değerlere dönüşür, eşyanın birbirlerine bağlı olmasından dolayı, değerler zinciri peyda olur ve bu değerler zinciri veya silsilesinden artık seçme ve seçilme özellikleri karşımıza çıkar. İşte burada insanla hayvan arasındaki fark ortaya çıkmaktadır. Yani akıl, içgüdü'nün yerini almaktadır. Burada akıl, bazı araçları, düzenlemeye başlar, ta ki şahsı seçilmiş olan gayeye ulaştırabilsin. İnsandaki farklı değerlendirmeler, farklı gayeleri ortaya çıkarır. Tabii olarak akıl da ona ulaşabilmek için meydana çıkar ve yardımcı olur. Akıl cüz'i meseleler dışında

hedeflerin seçimine katılmaz. Hedefin seçiminde akıl, hizmet eder. Hangi hedef ve gayeye çalışılırsa çalışılsın akıl için bir önem arz etmemektedir. Örneğin bir hırsız, hırsızlık yaparken aklını tam olarak kullanıyor. Yani hırsızın akli, sahibine samimi olarak ve amacına bakmaksızın hizmet eder. Cani bir şahsın akli da aynı şekilde onun hizmetinde olur. Buna karşın bir tabip, bir tüccar, bir siyaset adamı, ev hanımı, bir çiftçinin görevlerinde de akıl, sahiplerine hizmet eder. Bir doktor, hastasını kurtarmak ve ona şifa vermek için aklından yardım ister. Öyleyse akıl, bir doktora, bir hırsıza, amaçlara bakmaksızın sadıkane hizmet etmektedir. Cüz'i konular dışında aklın, hedef seçerken bir rolü olmayabilir. Bunun somut örneğini inceleyelim: Eğer akıl, hedefin seçilmesinde doğal olarak bir etken ve faktör olsaydı, tüm akıllılar hedeflerini seçmekte birleşirlerdi. Yani bütün akılların, doğru yolun yolcuları olmaları gerekirdi. Halbuki hiç de böyle değil. Birbirleriyle kavga eden, düşman olan, yanlış ve gayri kanuni yollara düşenler arasında akıllılara çok rastlamaktayız.

İyilik ve kötülük tabiidir ki; bireylerin değerlendirmelerine göre değişmektedir. Eğer iyilik ve kötülük anlayışı doğal olarak her insanda mevcut olsaydı, insanın mükemmel bir hayvan olması gerekirdi. Yani belirli hedef ve gayeyi tanımak için seçme meselesi olmazdı ve tabiat onlara rehberlik ederdi.

Akılları noksan olmayan, ilimleri mükemmel olan bir çok kimsenin gayelerine ulaşabilmek için değişik yolları seçtiklerine tarih boyunca tanık olmuşuzdur. Öyle çatışmalı yollar ki, binlerce masum insanın ve kendilerinin hayatlarına mal olmuştur. Görüldüğü gibi akıl, bir araç olarak, insanların hedefleri için hizmet etmektedir. Bugünkü toplumun çaresizliği ve bedbahtlığı akli hatalardan olmayıp, duyguların hatasından veya hastalığındandır. İnsanlara yön veren akıl değil, duygularıdır. Belirli olan bir konu, kuşkusuz, eğitim ve denetim altında bulunmayan insan aklının, duygularının hizmetinde oluşudur. Öyleyse çare, serkeş ve patolojik (hastalıklı) duygularımızı daha güçlü ve taze bir duygu ile onarmak. Yani felsefede tanımlandığı gibi CÜZİ AKLİMİZİ KÜLLİ AKLA BAĞLAMAK gereksinimi vardır. Külli akli kabul etmezsek ne olur? Herkesin akli, kendi seçtiği gayelere hizmet etmeye başlar. Böylece değerler silsilesi de herkes için farklı olur, doğru ve yanlış için bir ölçü ve ayar olmadığından iyi olan şeylere bazıları kötü diyebilir. Sonuçta anlaşmazlık, ihtilaf, ayrılık, çekişmeler kaçınılmaz ürün olan savaşlar ve tahribat meydana gelir.

İşte cüzi aklımızın yeterli olmadığına ve külli aklın gerekliliğine kanaat getirdiğimiz takdirde, dinin gerekliliğini vurgulamış oluyoruz. Öyleyse din, cüzi aklımızın külli akla bağlanıp gaye ve hedeflerin seçiminde onu kılavuz olarak kabul etmesinden ibarettir.

Bazıları, iyilik ve kötülüğü bildikten sonra, dine lüzum kalmadan insanlar iyiliği yapacak ve kötülükten kaçınacaktır diye inanırlar. Ancak yukarıda iyilik ve kötülüğün ölçüsünün olmadığını vurguladık. Sokrat'ın "İyiliği bilen bir kimse iyilik yapar" felsefesinin artık geçerliliğini kaybettiğini bir iki örnekle izah etmeye çalışalım:

Bir doktor sigara, alkol, aşırı tuzlu-tatlı ve yağlı yemeklerin kötü ve sağlığa zararlı olduğunu bilmektedir. Hatta bu etkenlerin vücuda ne yaptığını görmektedir. Eğer kötülükten sakınması için bilmek yeterli olsaydı, herhangi bir doktorun sigara ve içkiyi kesinlikle kullanmaması, aşırı yemek yememesi gerekirdi. Halbuki böyle mi? İçki içen ve çok yiyen doktorların sayısı hiç de az değildir.

Her öğrenci tahsilin önemini bilir, devamlı olarak ana, baba ve öğretmenlerinden nasihatler işitir. Kısacası ders çalışmanın yararlarından pekâla da haberdardır. Eğer bu bilgiler yeterli

olsaydı, hiç bir talebenin zayıf alması veya sınıfta kalması söz konusu olmazdı. Halbuki zayıf alan da çok, sınıfta kalan da çoktur.

İlahi dinlerin eğitimi altında bilgi, ona olan ilgi ve amel, o dinlerin canlı olduğu sürece mümkündür. Yoksa, bilgiler olduğu halde ilgileri ve uygulamaları olmayabilir.

İlahi bir düzen ve kanuna bağlı olunmadığı takdirde, toplumda kargaşa, menfaat çatışması ve küçük dargınlıktan büyük savaflara dönüşen olaylarla karşı karşıya gelinebilir.

Şimdi şu soruyu ortaya atalım: Acaba insanların akli, sebatlı ve sağlıklı bir medeniyetin kurucusu olabilir mi? Birkaç yıl öncelerine kadar, ilim gücüyle dünyaya sahip olup meydan okuyan insanoğlu, aklıyla güçlü bir medeniyetin kurulabileceğine garanti gözüyle bakıyordu. Halbuki bu düşüncelerin gerçekleşmesinin mümkün olmadığı, dünyamızın her tarafında ekonomik ve sosyal dengesizliğin ve güvensizliğin gün geçtikçe artmakta olduğu görülmektedir. O hayali saray, ilim ve sanatın şaşırtıcı gelişmesine rağmen yıkılmış gözüküyor. Mutluluk ve huzur arayanlar ise bir türlü onu bulamıyorlar. Maddi medeniyetin akıl almaz ilerlemesine karşılık, insan aleminde şimdiye kadar görülmemiş bir ızdırap, kargaşa ve dengesizlik mevcuttur. Özellikle savaş pençesi, tüm dünya milletlerinin ensesinde hissedilmektedir. Tarih, bu kadar karışıklık ve savaş (kılıçla değil nükleer savaş) tehlikesiyle karşı karşıya gelmemiştir. Dünyamızın bu durumu hakkında Hz. Şevki Efendi'nin bir buyruğunu hatırlatmak istiyoruz:

“Öyle bir dünya ki ruhani yönden yoksullaşmıştır, ahlak cihetinden artık iflas etmiştir, siyaset yönünden dağılmış durumdadır, sosyal açısından kargaşa içindedir ve bilahare ekonomi yönünden felç geçirmiştir.”

İlginç olan husus şudur: Maddi medeniyete güvenenler, aklın yücelmesi, ilim ve sanatın ilerlemesine paralel olarak insanlık aleminin mutluluğunu göremiyorlar.

İnsanların geleceğini araştıran sosyologlardan ziyade tabii bilimcilerin tahminlerine göre yeryüzü, bir buçuk milyar yıllık ömrünün yanı sıra, bir milyar yıl daha yaşayabilecektir. Tabiidir ki bu uzun süre içinde insanların doğruyu ve ölçüyü bulmaları gerekmektedir.

Bu ilahi medeniyetler, yani dinler, insanlardaki istek ve meyilleri tadil eder ve temizler, akli kutsal ve iyi hedeflere yöneltir, düzeni bozulmuş patolojik duyguları normal seviyeye getirir. Hatırlatmamız gereken bir noktaya değinmek istiyoruz: Tanrısal dinlerin zuhurları mutlak olmayıp nispidir, yani ilahi dinlerin geliş şekli, her dönem ve devirde ölçülü, insanların seviyesine göre olmaktadır. Eğer herhangi bir din, toplumun seviyesinin üstünde olursa halkın onu kavraması mümkün olamaz. Bu takdirde, herhangi bir yarar sağlanmaz. Bu yüzden Tanrı'nın, insanların kapasitelerinin üstünde hüküm vermesi, onun adalet ve hikmetine uymaz. Aynı şekilde toplumun seviyesinin altında da din gelmez. Çünkü, bir kere Tanrı'nın geniş ve sonsuz bilgi denizinden, halkın kapasitesinin altında feyiz vermek, o yüce makama uygun değildir. Öyleyse ilahi dinlerin ne çok yüksek, ne de çok alçak, tam toplumun alabileceği derecede zuhurları söz konusudur.

İlahi dinlerin zuhurlarındaki amaç, düşmanlık ve ayrılıkları kaldırıp insanlar arasında sevgi ve birliği yerleştirmektir. Bir ilaç, hastalığı ortadan kaldırmak içindir. Eğer ilaç, hastalık meydana getirirse, artık ilaçlıktan çıkar. Tüm dinlerin özelliği, sevgi ve birliği kurmaktır. Şimdi din ve mezhepler birlik yerine ayrılık, sevgi yerine düşmanlık adalet yerine zulüm, bilgi yerine hurafe ve araştırma yerine bağnazlık meydana getirirse bunun ismini ne koymalı?

Öyleyse, ruhsuz alemin cismine tekrar yaşam ruhu üflenecektir. Tanrı tecellisi ve feyzi, yeni yeni isimler altında geçmiş dinleri tazeleyip yenilemektedir.

Bu bölüm, biraz uzunca oldu. Ama sorunun açıklığı kavuşması için asrımızın konusu olan dinin gereği meselesini aydınlatmak gayesiyle biraz daha açıklamada bulunmakta yarar vardır.

Eğer dinsizliğin, yani ilahi medeniyetlerin benimsenmemesinin sebeplerini incelersek, dinin gerekliliği kendiliğinden ortaya çıkacaktır. Dinsizlik, salgın bir hastalık olarak toplumları sarmaktadır ve insanlık vücuduna kanser gibi el atmıştır. Kuşkusuz, tedavi edilmediği takdirde, ruhani ölüm ve yokluk getirir.

Bazı araştırmalara göre dinsizliğin iki veya daha doğrusu üç şekli vardır. Bunlar aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1- Hiç Bir Kural ve Kanuna İnanmayan Dinsizlik:

Bu gurupta olanlar, her asırda kendilerini göstermişlerdir. Her şeyi boş ve saçma bilirler. Örnekleri Nihilizme, Absurdisme ve Existencialisme. Bu guruba herkesin girmesi mümkündür. Bunlar araştırma olmadan delilsiz, senetsiz, laubalice hiçbir şeyi kabul etmeyen, gerçeklerden korkan, kurallara ve nizamlara yaklaşılmaya cesaret edemeyen, hareketli ölümler gibi toplumlardır.

2- Doğanın Nizam ve Kurallarına İnanan Dinsizlik:

Bu tip dinsizlik, birinci gurubun tamamen aksine, her şeyi belirli bir hesap ve düzen içinde görürler, doğanın kural ve kanunları altında olduğuna inanırlar. Yalnız maddeye hükmeden gücün, doğanın dışında değil içinde olduğunu kabul ederler. Materyalizm, bu guruba dahildir. Bu ikinci tip dinsizliğin daha çok taraftarı vardır. Bakınız, burası çok ilginçtir: Dikkatlice incelersek bu grubun düşünce tarzı ve sistemi, tamamen pantheist veya vahdeti vücutçularla aynıdır. Vahdeti vücutçulara göre Tanrı, doğanın her parçasında mevcuttur, yani doğanın her parçasında Hakkı görmemiz mümkündür. İşte bu gurup dinsizliğin felsefesinde, alemde bir düzenin olduğuna ve kanunun, doğanın dışında olmadığına inanılır. Başka deyişle doğaya hükmeden kanun ve düzen, doğanın içindedir.

Görülüyor ki; bu kadar kavga boşunadır. Yani koyu materyalizmin, koyu ilahiyatçılarla aynı inançta olduğu ortaya çıkar. (Bahai dini, anılan her iki gurubun düşünce hatalarını düzelterek onları birleştirmiştir.)

Dinsizlik, ilmi tefekkür veya felsefi araştırma sonucunda elde edilmiş bir gerçek buluş değildir. Ancak gerçeklerden kaçışları makulleştirmek için bir destek ve delil aramaktan ibarettir.

3- Pratik Dinsizlik:

Pratik dinsizlik kelimesi belki bize yadırgayıcı geliyor. Ama birinci ve ikinci dinsizliği teorik dinsizlik olarak kabul edersek, bu üçüncü dinsizliğe mecburen “pratik” dememiz lazım.

Bu gurupta yer alan kimseler, dindar gözüken ve teorik yani sözde dindar olup dinin şartlarını ve gereklerini yerine getirmeyen ve hatta zıddına hareket eden kimselerdir. Başka bir deyişle sözde dindar, fakat amelen dinine bağlı olmayan gurup ki bunlar, farkında olmadan dinsizliğin yayılmasına yardımcı olurlar.

Mesela bir Bahai, teorik olarak kendini Bahai bilmesine rağmen, Bahai davranışlarından yoksunsa, yukarıdaki dinsizlik şeklinin tipik bir örneği olabilir. İşte bu tip dinsizlik, diğer dinsizlik tiplerinin destekleyicisidir. Nitekim, bunun çok örneğini görüyoruz. İddialarımız

davranışlarımıza uymazsa, yani karakter ve ahlakımız ilahi olmak yerine şeytani olursa sevgi ve saygı yerine düşmanlık ve ayrılık, emanet ve diyanet yerine hiyanet ve sahtekarlık, doğruluk yerine yalancılık, alçak gönüllülük yerine kibir ve gurur yerleşirse, birinci ve ikinci guruptakiler “Gerekli olduğuna inandığımız din, elimizdeki olan ise, onu biz istemiyoruz” dediklerinde ne cevap verebiliriz?

ALTINCI BÖLÜM

İLAHİ ZUHURLARDA, TOPLUMUN ÇOĞUNUN, TANRI ELÇİLERİNE İMAN ETMEMELERİ ve HATTA KARŞI GELMELERİNİN SEBEPLERİ

A. DİNİN SON OLUŞU MESELESİ:

Hayret! Manasını anlayamadığı birkaç kelime yüzünden Tanrı hidayeti kapılarının insanlara ilelebet kapalı kalacağına akli başında bir kimse nasıl hükmedebilir!

“BAHAULLAH”

Düşündürücü ve ilginç olan konu, tüm geçmiş dinlerin mensuplarının, yeni Tanrı elçilerinin zuhurlarında, “dinimiz son din ve peygamberimiz de son peygamberdir” dedikten sonra kendisinden yüz çevirerek kitaplardaki manasını tam bilemedikleri bazı ayetlere isnat ederek yahut herhangi bir araştırma yapmadıkları, ellerinde sağlam ve doğru delil bulunmadığı halde Onlara inanmamaları ve onları inkâr etmeleridir.

Konuya açıklık getirmek için kutsal kitaplar olan Tevrat, İncil ve Kur’an-ı Kerim’den, gerçek anlamı bilinmediği için halkı engelleyen ayetleri inceleyelim.

1- Tevrat ve Yahudi Dininden:

Tevrat-Çıkış, Bap 31, Ayet 15. (s.86)

“Altı gün iş işlenir, fakat yedinci günde Rabb’a mukaddes rahat Sebt'dir. Sebt (Cumartesi) gününde iş yapan herkes mutlaka öldürülecektir ve Nesillerince Sebti ebedi bir ahit (sözleşme) etmek üzere, İsrailoğulları Sebti tutacaklar. O, İsrail oğulları ile benim aramda ebediyen bir alâmettir. Çünkü Rab gökleri ve yeri altı günde yarattı ve yedinci günde rahat etti ve dinlendi.”

Tevrat-Mezmur 19, Ayet 7. (s.549)

“Rabb’ın şeraiti (Musa’ya indirilen din) kâmindir, canı tazeler.”

Tevrat’ın yukarıdaki ayetini, Kur’an-ı Kerim’in En’am suresi 154. ayet tamamen teyit eder. Şöyle buyurmuştur:

“Sonra, iyilik edenlere bir bütün halinde her şeyi ayırt edip açıklamak üzere doğru yol gösteren ve rahmetten ibaret olan kitabı (Tevrat’ı) Musa’ya verdik. Artık Rab’lerine kavuşacaklarına belki inanırlar.”

Bu konuları bir düşünüp incelersek birçok hikmete vakıf olabiliriz.

Tevrat’ın mükemmel oluşunu Tanrı bizzat Mezmur ve çıkış bölümünde işaret ettiğimiz ayetlerde buyurmuştur. Üstelik Kur’an-ı Kerim’de de bu husus onaylanmış ve özellikle Mü’min 34. ayette vurgulanmıştır. Burada aklımıza, Tevrat kitabı neden değişti? diye bir soru geliyor. “Tahrif olmuş olduğundan” cevabını duyarız herhalde. Bir kere, tahrifin gerçek anlamının manayı değiştirmek ve yorumunu yanlış yapmak olduğunu belirtmek lâzım. İleride bu konuya değinmeye çalışacağız.

Tahrif, kutsal kitapların, inananları tarafından, mana değil organik olarak değiştirilmesi anlamına gelseydi şu soruya nasıl cevap verilebilirdi?

Hız. İsa zuhur edince bu bozulmuş Tevrat'ı Tanrı hikmet ve kudretiyle neden tashih etmedi? Neden çıkarılan ayetlerini yerine koymadı, fazlalıklarını atmadı, böylece mükemmel olan kutsal Tevrat'ı düzeltmedi, üstelik yerine yepyeni "İncil"i Şerif diye bir kutsal kitabın ortaya çıkmasına çalıştı?

Tevrat-İşaya. Bap 48, Ayet 12. (s.710)

"Ey Yakup ve çağırıldığı İsrail! Beni dinle, Ben O'yum, ilk Benim son da Benim."

Yukarıdaki ayetlere göre Yahudiler Hız. Musa'dan sonra başka bir peygamberin gelmeyeceğine, gelirse yeni bir din ve şeriat getiremeyeceğine, ancak ebedi bir sözleşme (ahit) olan Tevrat'ı yayabileceğine, başka bir din ve kitabın gelemeyeceğine kesinlikle inanmaktadırlar. Bu yüzden Musa'dan sonra gelen Tanrı elçilerini inkâr ve reddetmektedirler. Bu düşünceye işaret eden Kur'an-ı Kerim'in ayetlerine bir bakalım:

"And olsun ki daha önce de Yusuf size delillerle gelmişti, o vakit de onun size getirdiği şeylerden şüphelenip durmuştunuz. Hatta Yusuf ölünce "Bundan sonra Allah asla bir peygamber gönderemez" demiştiniz. İşte Allah haddini aşan şüpheçileri böyle şaşırır." (Mü'min Suresi, Ayet 34.)

Bu ayeti şerifeden anlaşıldığı gibi Yusuf döneminde bile son peygamberlik inancı yaygınmış. İlginç olan konu bu ayette Hız. Muhammed dönemindeki Yahudilere hitap edilmiştir. O Yahudiler ki, kendi kitaplarındaki sonluğun gerçek anlamını ve kavramını bilmediklerinden dolayı, Musa'dan sonra başka bir peygamber gelmeyeceği inancını taşıdıkları için Hız. Muhammed'e ayetin sonunda "İşte Allah ölçüyü kaçırıp şüphe içinde bocalayan kimseyi böyle saptırır" buyurmuştur.

Hacı Seyyid Hasan Rıza Efendi'nin hattıyla yazılmış ve Celal Yıldırım tarafından hazırlanmış olan Kur'an-ı Kerim s.472 (Tercüman Gaz.)de anılan ayeti kerimeye ait, 18. açıklamada konuya güzelce değinilmiştir.

(18) "Rivayete göre Yusuf peygamber, yirmi yıl onlarla mücadele etmiş ve baş kaldıranları hezimete uğratmıştı. Bu bakımdan azgın sapıklar bir daha böyle bir peygamberin gelmesini istemiyorlardı. Kur'an, tarihin nasıl tekerrür ettiğini bir bakıma hatırlatıyor."

Son peygamberlik düşünce ve inancı, yazarın belirttiği gibi tarih tekerrür ettiğini yani, Yahudilerden günümüze kadar tüm dinlerin mensuplarına salgın veba gibi yayılmıştır.

Bu incelememizi biraz daha genişletmek icap ederse Maide suresinin 64. ayetini de dikkatle araştırmamız gerekir.

"Yahudiler: Allah'ın eli bağlıdır (Peygamber göndermez) dediler, dediklerinden dolayı elleri bağlansın, lânet olsun. Hayır! Allah'ın iki eli de açıktır. Nasıl dilerse öyle ihsanda bulunur. Şanıma and olsun ki, sana Rabb'inden indirilen, onların çoğunun azgınlık ve küfürünü artırır. Aralarında ta kıyamete kadar sürecek düşmanlık ve kin attık savaş için ne ateş yaksalar Allah onu söndürür."

Son peygamberlik inancını, yani Tanrı'nın halka giden feyiz ve yaşama gücü yollarını kapalı ve kesilmiş olarak itikat etmenin Tanrı'yı ne kadar gazaba getirdiğine dikkat etmek lazım.

Bu ayetin ikinci konusu, kıyamet meselesidir. Kıyamet konusunu ayrı bir başlık altında inceleyeceğiz. Yalnız, yeri gelmişken, Yahudilerin durumunu ele alalım. Tanrı'nın Kur'an-ı Kerim'deki (Maide, 64) buyurduğu gibi, kıyamete kadar bu kavmin arasında kin ve düşmanlık olmuştur. Ayrıca, perişanlık ve bedbahtlık ile hayat sürdüler. Tarihe göre, savaşlar ve baskılar yüzünden Yahudiler, dünyanın her tarafından sürüldüler. Fakat 1844 Miladi ve 1260 Hicriden sonra durumun değiştiği fark edildi. Yani Yahudiler arasında birlik başladı.

Yahudi devletinin kurulmasını da başarabildiler. Üstelik yakılan savaş ateşlerini Tanrı söndürmedi, aksine başarı üstüne başarı elde ettiler. Tabiidir ki; bu konuyu anlamak için bir parça insaf gerekmektedir. Kur'an-ı Kerim'in Tanrı buyruğu olduğuna kesinlikle kuşkuymuz olmadığına göre, bu olayların ortaya çıkışı kıyametin kopması anlamını vermez mi?

Tevrat-Mezmur 119. Ayet 44. (s.613)

“Şeriatını daima ve ebediyen tutacağım.”

Tevrat-Mezmur 111. Ayet 7. (s.608)

“Ellerinin işleri hakikat ve adalettir, bütün vasayası sadıktır (8) Ebediyen ve daima sabittir, hakikat ve doğrulukla yapılmıştır.”

Yukarıdaki ayetlerin “Ebedi” ve “Ebediyen” kelimelerinin anlamı nispidir. Örneğin ebedi dostluk, müebbet ‘ebedi’ hapis ve benzeri terimler, dünyanın sonuna kadar anlamında olmayıp hayat ve ömür boyudur. Yani Yahudi şeriatının sonuna kadar, eceline kadar. “Her ümmetin bir eceli var” Araf suresi ayet 33'deki Kur'an buyruğu, düşüncemizi doğruluyor. Ebedi kelimesini, düşündüğümüz doğrultuda başka bir ayette görelim:

Tevrat-Tesniye Bap 15. Ayet 17, (s.193)

“O ebediyen senin kölen olacak” Öyleyse ebedi kelimesinin anlamı, ömür ve hayatın sonuna kadar demektir. Yani Hz. Musa'nın şeriatının sonuna kadar sözleşmeye bağlı olup şeriatı tutmak gerekir. Tabidir ki bu sözleşmenin bitiminde yeni bir zuhurun (İsa) gelmesi söz konusu olacak.

Tevrat-Yermya Bap 31. Ayet 31-33, (s.755):

“İşte Rab diyor ki; İsrail evi ile ve Yahudi evi ile yeni bir ahit (sözleşme) keseceğim günler geliyor... Rab diyor: İsrail ile keseceğim ahit şudur: Şeriatimi onların içlerine koyup, yürekleri üzerine onu yazacağım ve ben onlara Allah olacağım ve onlar bana kavim olacaklar.”

Yukarıdaki ayetin açıklığı ortadadır. Hz. Musa, Tanrı tarafından kavmine yeni sözleşmeyi müjdelemiş, fakat Hz. Musa'ya sözde ve görünüşte imanı olan Yahudiler sözleşme sahibi olan ve beklenen zat olan Hz. İsa'ya inanmaları bir tarafa, ona ne saygısızlıklar, ne eziyetler ki etmediler. Mübarek başına ne belalar ki getirmedi! Kendilerinin sevgilisi olan kimsenin şahadetine karar kıldılar. Hz. İsa'nın aşağıdaki düşündürücü ve son derece ilginç olan ilahi sözünü bir inceleyelim. Ta ki hepimize bir ibret olsun. Hz. İsa Yahudilere şöyle buyurmuştur: İncil-Yuhanna, Bap 5. Ayet 37-47, (s.98)

“Siz hiç bir zaman ne O'nun sesini işittiniz, ne de O'nun suretini gördünüz (38). O'nun sözü sizde duyulmuyor, çünkü O'nun gönderdiği zata iman etmiyorsunuz... (42) Fakat sizi bilirim ki, kedinizde Allah sevgisi yoktur. (45) Ben Babamın namına geldim ve Beni kabul etmiyorsunuz... Sanmayın ki ben sizi Babamın önünde suçlu çıkaracağım. Sizi suçlu çıkaran, kendisine ümit bağladığınız Musa'dır. Çünkü eğer siz Musa'ya iman etmiş olsaydınız, Bana da iman ederdiniz, zira O Benim için yazmıştır. Fakat eğer O'nun yazılarına iman etmiyorsanız Benim sözlerime nasıl iman edersiniz?”

2- İncil ve Hıristiyanlık Dini

İncil - Yuhanna'nın vahyi, Bap 22. Ayet 13 (s.274)

“Alfa ve Omega (a ve z) birinci ve sonuncu, başlangıç ve son Benim.”

Petros'un birinci mektubu, Bap 1. Ayet 25, (s.244)

“Fakat Rab'in sözü ebediyen durur ve size müjdelenmiş olan söz budur.”

İncil-Matta, Bap 28. Ayet 18, (s.34)

“İsa yanlarına geldi ve onlara şöyle dedi: Gökte ve yeryüzünde bütün hakimiyet Bana verildi, şimdi siz gidip bütün milletlere öğretin, onları Baba ve Oğlu ve Ruhülkuds ismiyle vaftiz eyleyin. Size emrettiğim her şeyi tutmalarını onlara öğretin ve işte Ben, bütün günler, dünyanın sonuna kadar sizinle beraberim.”

İncil-Matta, Bap 24. Ayet 35, (s.28)

“Gök ve yer geçecek (zail olacak), fakat Benim sözlerim geçmeyecektir.”

Yukarıda ki ayetlere göre, Tanrı kelamı olan İsa'nın sözlerinin, ebedi olduğu iddia ediliyor. Bu iddiayı Tevrat'ta da gördük ve sonraki dinde de aynen görebiliriz.

Kuşkusuz Tanrı kelamının özü ebedidir. bu özün zahiri şekilleri değişebilir. Bakınız bir neyzenin hüneri, bilgi ve becerisi kendisinde saklı olmasına rağmen, çaldığı makam ve ahenk farklı olabilmektedir. Yani neyzen aynı olmasına rağmen zaman ve mekana göre makamlar değişebilir. Öyleyse Tanrı kelamının özü ve mahiyeti aynı olmasına rağmen ifade ve şekillerinin farklı olmasında bir sakınca yoktur. Biz Tanrı'nın özüne aşık olmalıyız. Neyzene gönül vermeliyiz, makam ister hicaz olsun ister acemaşiran.

İlahi sözlerin zahiri şeklinin değil, öz ve hakikatin ebedi oluşunu Hz. İsa ne güzel açıklıyor:

İncil-Matta Bap 55. Ayet 17, (s.4)

“Sanmayın ki Ben şeriati veya peygamberleri yıkmaya geldim. Çünkü, doğrusu size derim: Gök ve yer geçip gitmeden, her şeyin vakti doluncaya kadar, şeriatten en küçük bir harf veya bir nokta bile yok olmayacaktır.”

Eğer buradaki kelam ve şeriatten maksat zahiri anlamda ise, geçmiş dinlerine mensuplarının işleri çok zorlaşacaktır. Bakınız, yukarıdaki ayette, Hz. İsa ne buyurmuştu “Şeriattan en küçük bir harf veya bir nokta bile yok olmayacak.” Peki 622 Tevrat şeri hükümleri nereye gitti? Hani Sebt günü çalışanlar öldürülecekti. O gün istirahat günü idi. Bu durum, Hıristiyanlıkta tamamen kaldırıldı. Boşanma hükmü Yahudilikte var olmasına rağmen, Hıristiyanlıkta yasak edildi. Her şeyden daha önemlisi, Tevrat kitabının hükmü kalktı, yerini yeni sözleşme yani İncil kitabı aldı. Öyleyse İlahi kelamın ebedi oluşu, zahiri anlamda, özellikle şer'i hükümlerde olmayıp, kelamın ruhani kısmındadır.

3- Kur'an-ı Kerim ve Müslümanlık:

Kur'an-Ahzap suresi, Ayet 40

“Muhammed içimizdekilerden herhangi bir adamın (erkeklerinizden) babası değildir. O Allah'ın resulü ve nebilerin mührü (sonudur). Allah her şeyi bilendir.”

Kur'an-Maide suresi, Ayet 3

“Bugün sizin dininizi kemale erdirdik, nimetimizi üzerinize tamamladık, sizin için din olarak İslam'ı beğendik.”

Kur'an-Al-i İmran süresi, Ayet 19

“Allah katında din, İslam'dır.”

Hadis-Hz. Muhammed

“Kıyamete kadar kitabımızdan başka bir kitap ve şeriattımdan başka bir şeriat yoktur.”

Hadis-İmamlardan

“Muhammed'in helâl ettiği, kıyamete kadar helâldir; haram ettiği de kıyamete kadar haramdır.”

Hadis-İmamlardan:

“İlk Muhammed'dir, orta Muhammed'dir, son da Muhammed'dir.”

Bu bölümde, yukarıdaki ayet ve hadisleri iyi inceleyebilmek ve gerçek anlamını anlayabilmek için üç ana konuyu yani,

- a) Son peygamberlik meselesi,
- b) İslam'ın anlamı,
- c) Kıyametin maksat ve manasını,

ayrı ayrı ele almamız gerekir. Tabiidir ki gerçekleri görebilmemiz için renkli taassup gözlüklerini atıp gerçek gözüyle araştırmamız gerekmektedir, yoksa hakikat şehrine girmemize imkân olmayacaktır.

HATEMÜNNEBİYYİN (Nebilerin Sonu)

İlk önce, son peygamberlik kelimesi üzerinde duralım. Peygamber, Farsça bir kelimedir. Arapça bir kelime olamaz, çünkü Arapça'da "P" harfi yoktur. Türkçe'si "Elçi"dir. Son peygamberlik ile ilgili ancak Kur'an-ı Kerim'in 6666 ayeti içinde (tümünde) tek (bir) ayet mevcuttur, o da Ahzap süresinin 40. ayetidir. Meseleyi çözebilmek için Arapça ayetin orijinalini aşağıda inceleyelim:

"ma kane Muhammed'en eba ehadin min ricaliküm ve lakin Resulallahı ve Hatemennebiyyin ve kânallahü biküllü şey'in alim."

Altını çizdiğimiz Resulallah ile Hatemennebiyyin'in ve bağlacıyla birleştirildiğini ve iki kelimenin ayrı ayrı olduğunu görüyoruz.

Değişik lügat ve ansiklopedilerde yaptığımız araştırmamızda Arapça'da (Elmüncit), Farsçada (Ferhengi Farsiye Amid), Türkçede (Okyanus, birçok sözlükler) çıkardığımız manaların müşterek şekli, aşağıdaki gibidir:

NEBİ-Rüya ile ilham alan haberci, ilham alan elçi, Kitapsız peygamber.

RESUL-Kitaplı elçi. Vahiy alan elçi.

Yukarıdaki ayeti kerimenin Resulallah ve Hatemennebiyyin'in tercümesi: "Tanrı resulü ve nebilerin mührü veya sonuncusu" diyebiliriz. Yaptığımız araştırmada, mevcut Türkçe Kur'an tercümeleri arasında maalesef çeviride bir birlik göremiyoruz.

Bir çok islam araştırmacıları, Nübüvvet (Nebilik)'in soydan gelmesi gerekli olduğundan, Hz. Muhammed'in de erkek evladı yaşamadığından, ondan sonra nübüvvet yolu kapandığını, dolayısıyla hilafet ve imamet müesseselerinin ortaya çıktığını yazıyorlar? Hatta bir hadiste şuna rastlıyoruz: "Eğer İbrahim (Hz. Muhammed'in erkek evladı) yaşasaydı Nebi olacaktı" buyurulmuştur.

Ahzap süresinin 40. ayetinin nüzul sebebi şöyledir: Hz. Muhammed üvey oğlu olan Zeyd'in boşanmış eşiyle evlenince münafıklar bu işe itirazda bulundular. Çünkü, oğlunun karısıyla evlenmek hem İslamiyet'te haramdır hem de Araplarda iyi karşılanmaz. Hâl böyle olunca, ayeti kerime nazil oldu "Muhammed, içinizdeki erkeklerin babası değildir" Çünkü erkek evladı yaşasaydı nebilik makamı ve görevi her hâlde ona kalacaktı.

Halbuki miras ile intikal eden nebilik söz konusu olmayınca "O Allah'ın resulü ve nebilerin sonudur." diye buyurmuşlardır.

Bu hususta İkan kitabında Hz. Baha'ullah şöyle buyuruyorlar:

"Bu izahattan anlaşılmalı olacağı üzere, sonu olmayan bir sonda ilahî bir sima ortaya çıkarak başlangıcı olmayan bir başlangıçta ortaya çıkan ilahi bir simanın güttüğü davayı güderse, sonraki ilahî simaya başlangıçtaki ilahi simadır dersek doğru olur. Zira sonu olmayan bir

sonda ortaya çıkan ilahî sima, ilki olmayan ilkte ortaya çıkan ilahî simanın göttüğü davayı gütmüştür. İşte bunun içindir ki (özgesinin ruhu ona feda) Beyan Noktası (Hz. Bab) Tanrı birliği güneşlerini bu gök güneşine benzetmiştir. Onun buyruğu gibi bu gök güneşi, başlangıcı olmayan bir başlangıçtan sonu olmayan bir sona kadar doğsa, bütün bu doğan güneş aynı güneştir. “Bu güneş ilk güneşin ta kendisidir.” denirse doğru söylenmiş olur. Yok eğer “Bu güneş ilk doğan güneşin dönüşüdür” denirse bu da doğru olur. Bu izaha göre, başlangıçtaki ilahî sima hakkında (Sonluk) vasfı doğru olacağı gibi bunun aksi de doğru olur. Çünkü sonraki ilahî simanın göttüğü dava, başlangıçtaki Tanrı cemalinin göttüğü davanın aynıdır.”

Bu mesele ilim ve yakîn şarabı içenlere o kadar açık olduğu hâlde, işin hakikatine eremeyip “Nebilerin hatemi” sözü yüzünden perdelenen ve böylece bütün Tanrı feyizlerinden mahrum kalan nice kimseler var. Bizzat Hz. Muhammed’in “Bütün nebiler Benim” ve bundan önce de geçtiği üzere (Adem, Nuh, Musa ve İsa hep Benim) demiş olduğu nazarı dikkate alınmıyor. (İlk Adem Benim) diyen Hz. Muhammed’in, o ezeli Cemalin, (Son Adem Benim) demesine ne mani var? Nasıl ki, Hz. Muhammed, kendisinin Nebilerin ilki olan Adem saymıştır, O Tanrı Cemalini nebilerin sonu saymak da pekâlâ caizdir. Nebilerin ilki olmak, O Hazretin hakkında doğru ise, nebilerin sonu olmak da doğru olur.

Bütün milletler bu zuhurda, bu mesele ile imtihan olmuşlardır. Bakınız nice kimseler bu sözü bahane ederek o sözü söyleyene arka çevirmişlerdir. Bilmiyorum, bu kavim Haktaalânın (Evvelliği) ve (Ahirliği) tabirlerinden ne anlar? Evvelik ve ahirlik tabirlerinden maksat bu madde aleminin evvelliği ve ahirliği ise, hâlihazırdaki maddi düzen henüz sona ermemiş iken Ahadiyet zatı için (Ahirlik) nasıl doğru olur? Hayır, işin doğrusu bu makamda (Evvellik) demek (Ahirlik) demektir ve (Ahirlik) demek (Evvellik) demektir. (Başlangıçsız başlangıç) ta (sonluk) vasfı, görünen ve görünmeyen bütün şeylerin mürebbsi için doğru olduğu gibi onun mazharları için de doğru olur. Onlar aynı zamanda (ilk) ve (son) durlar. Onlar ilklük kürsüsünde otururken sonluk tahtında da otururlar.

Keskin bakışlı bir göz (Evvellik) ve (Ahirlik), (Zahirlik) ve (batınlık), (mebdelik) ve (hatemlik) vasıflarına bu mukaddes zatların, bu mücerret ruhların, bu ilahî nefislerin mazhar bulduklarını müşahede eder. Eğer o mukaddes: (Tanrı var idi ve onunla birlikte hiçbir şey yok idi) fezasında uçacak olursan, bütün bu isimlerin ve vasıfların o Kutsi sahada bir hiçten başka bir şey olmadığını görür, artık bu türlü örtüler, işaretler ve sözler karşısında tereddüde düşüp hakikatten perdelenmezsin. Bu makam ne kadar yüksek ve latif bir makamdır ki, Cebrail bile oraya kılavuzsuz gidemez. Kutsiyet kuşu oraya, Görünmez’in yardımı olmaksızın kanat açıp uçamaz. Şimdi Emir (Hz. Ali) hazretlerinin (Celal örtülerinin doğrudan doğruya kaldırılması) sözü ile ne demek istemiş olduğunu anla... Tanrı zuhuru zamanında yaşayan din bilginleri ve din uluları bu “Celal örtüleri” cümlesindedir. Bunlar anlayışsızlıkları ve riyaset sandalyesine hırs ile sımsıkı sarılmaları yüzünden Tanrı emrine boyun eğmezler ve hatta, İlahi nağmeleri işitmesinler diye kulak bile vermezler. “Onlar, parmaklarını kulaklarına tıkarlar.” Halk ise Tanrı’yı bırakıp bu yalancı din bilginlerine ve ulularına, bu desteği çürük direklere dayandıklarından, onların ret veya kabulünü beklerler. Çünkü onların doğruyu eğriden ayırt edecek kendi gözleri, kulakları ve kalpleri yoktur.

Bütün nebiler, seçkinler ve veliler insanlara, Tanrı tarafından daima kendi gözleriyle görüp, kendi kulaklarıyla işitmelerini emir buyurmuşlardır. Buna rağmen bu halk, nebilerin bu öğütlerine kulak asmayıp kendi din bilginlerinin izinden yürümüşlerdir.

İlahi feyzin kesintisiz oluşu ve Tanrısal zuhurların sürekliliği hakkında deliller:

1- **Sonluk** sözcüğü tüm geçmiş dinlerde geçiyor. Daha önceki bölümlerde gördüğümüz gibi Tevrat'ta, İncil'de ve Kur'an'da bu sözcüğün değişik biçimleri kullanılmıştır. Bu hususta geçmiş dinlerin ifadelerini bir inceleyelim:

Tevrat'ta: İşaya, Bap 48, ayet 12. (s.710) :

“Ey Yakup ve çağırduğım İsrail, Beni dinle, Ben O'yum, ilk Benim son Benim.”

İncil'de: Yuhanna'nın Vahyi, Bap 22, ayet 13, (s.247) :

“Alfa ve Omega birinci ve sonuncu, başlangıç ve son Benim.”

Kur'an'da: Nisa süresinin 67. ayetinin anlamını Hz. Muhammed'den soruyorlar? Cevap olarak “Bütün Nebiler Benim” buyuruyorlar. (Bu hadisi İmam Caferi Sadık açıklıyor: Şarhul Ziyare kitabında Şeyh Ahmet Ahsai'den, Keşkuli Bohrani adlı kitabındaki s. 93, Bombay baskısı Şeyh Yusuf Behrani'den alınmıştır.) Ayrıca İmamlardan rivayet edildiğine göre “İlk Muhammed'dir, orta Muhammed'dir, son da Muhammed'dir” hadisi de mevcuttur.

Yine Kur'an-ı Kerim'de Hadid süresi 3. ayetinde *“O'dur evvel O'dur ahir”* ayetiyle Tanrı elçileri kastedilir. Tanrı için sınırlandırma söz konusu olmadığına göre yani başlangıç ve sonluk şanına uygun olmadığına göre bu buyrukla Hz. Muhammed ve Elçileri kastedilmiştir.

Bu ilklik ve sonluk meselesini Hz. Baha'ullah, İkan'da dikkat edilirse, en güzel şekilde anlatmışlardır. Anlaşıldığı gibi tüm peygamberler hem ilklik hem de sonluk makamları taşımaktadırlar.

Eğer cismani olarak peygamberleri ele alırsak, kuşkusuz her birinin ayrı ana - babadan dünyaya geldikleri, değişik zamanlarda yaşadıklarından herhangi birinin ilk ve son olmadığını görürüz. Ancak ruhani yönden düşünürsek, nasıl ki hepsi ilk olarak sayılmıştır, sonuncu da sayılsalar doğrudur. “İlk gelen Benim” şeklinde söyleniyorsa, “Son gelen de Benim” diye iddia edilmesi pekala mümkündür. Öyleyse SON GELEN DE ODUR. Sonluktan maksat bir daha elçi gelmez anlamında olmayıp SON GELEN DE O'DUR demektir. Eğer bu sırrı anlamamışsak, gidip dua ve niyaz eylemeliyiz, ta ki Tanrı sırlarının vukufuna layık olabilelim.

2- Bu maddedeki konumuz, kelimelere bağlanmış olanlara bir çeşit delildir. Hz. Muhammed'i nebilere ve resullere zahiri anlamda bile sonuncusu olarak kabul edersek, vaat edilen Bahai dininin zuhuruna bir engel değildir. Bab ve Bahauallah'ın hiç bir yazılarında kesinlikle Nebi veya Resul olarak kendilerini vasıflandırdıkları görülüyor.

Bu şekilde İslamiyet'in tabirlerine göre Hz. Bab ve Hz. Baha'ullah ne nebidirler ne de resul, şöyle ki:

Nebi: Bir şeriata bağlı, ilham ile mühlhemdir. Bab ve Bahauallah, her birisi müstakil birer şeriatin kurucuları idiler.

Resul anlamı Kur'an-ı Kerim'de Yunus Suresi 47. ayette *“Her ümmet için bir Resul var”* şeklinde olduğuna göre, özellikle tüm ümmetlere evrensel biçimde yol ve erkan getiren Bahauallah için hiç uymamaktadır. Yani Hz. Baha'ullah belirli bir ümmet için değil, insan alemi için zuhura gelmiştir. Kısacası Hz. Baha'ullah resul değil, tüm dinlerin vaat edilen KÜLLİ ZUHURUDUR.

3- Son peygamberlik inancı konusu, üç önemli esasla bağdaşmaz:

a) Tanrının mürebbilik (eğitcilik) sıfatıyla aykırılık:

Muvahhitlerin (Tanrı birliğine inananlar), inançlarında birleştikleri bir kural vardır. Şöyle ki: Tanrı'nın sıfatlarının ondan ayrılması söz konusu değildir. “Tanrı alimdir.” dediğimiz zaman, ezelden ebede dek ilim onunla beraberdir. Tanrı'nın ilmi için bir başlangıç nasıl tasavvur edilmezse, tabiidir ki bir sonu da düşünülmez. Tüm Tanrı sıfatları onunla beraber olup, ayrılması mümkün değildir. Peki, Tanrı sıfatlarından olan eğitcilik (mürebbilik), acaba kural dışında mı kalacaktır? Tanrı, insanları eğitmek için bir vasıta kullanır, yani elçileri kanalıyla

kullarını yönlendirir. Eğitim işinin bir sonu olmadığına göre nasıl olur da eğitimcilerin zuhurlarında bir kesilme ve son olur?

b) Sınırsız Tanrı ilmine aykırılık:

İnsanların gelişme seyrinin durmadığı bellidir. Bu gelişmeye paralel olarak Tanrı Kelamının da kesintisiz kutsal kitaplar şeklinde Tanrı Elçileri tarafından gelmesi gerekmektedir. Tanrı kelamının belirli bir kitapta sona ermesi, başka da Tanrı kelamı veya kitabı ve ona bağlı elçilerin gelmemesi, aşağıdaki Kur'an ayetleriyle aykırılık gösteriyor:

Kur'an Kehf suresi ayet 109. "De ki: Rab'in sözleri için deniz mürekkep olsa ve bir o kadarı da ilave edilse, Rab'imın sözleri bitmeden denizler tükenirdi."

c. İnsan aleminin gelişme faktörüne aykırılık:

Ne zaman insanlık aleminin veya toplumun gelişme seyri durursa veya sona ererse, o zaman bir peygamberin zuhuruna gerek kalmaz. Madem ki tekamül seyrinde bir duraklama olmamıştır ve çağa göre eğitime ihtiyaç vardır, öyleyse elçiler silsilesinin kesilme ve Tanrı ile olan ilişkimizin ortadan kalkma zamanı herhalde daha gelmemiştir.

4- İlahi dinler, Tanrı ile insanlar arasındaki bir sözleşmeden ibarettir. Zamanın geçmesiyle bu sözleşmede (Ahd-u misak) bulunan taahhütlerin yerine getirilmesinde bozulma meydana gelebilir ve öyle bir duruma düşer ki, maddeleri, zamana uymadığı için kendiliğinden fesholunur. Görünüşte sözleşmenin ortada olduğu iddia edilirse de özde iptal olunmuştur. Esasları ve temelleri aynı kalmak şartıyla, yenilik ve gelişmelerin seyrine uygun olarak tanrısal kuralların ilavesiyle tekrar yenilenir ve imzaya hazır olur.

5- Tanrı'nın sözleriyle davranışları aynı olup, düşündürücü ve hayret vericidir. Tanrı, İsrail oğulları içerisinde katletmekle tanınmış Musa'yı peygamberlik göreviyle görevlendirmek, ana babası belli olan milyonlarca insan içinde görünüşte babası meçhul olan İsa'ya peygamberlik tacını giydirmek gibi davranışlara paralel olarak, her dine son peygamberlik kelamını kullanarak halkı imtihana çekmiştir...

Kur'an-Ankebut suresi, Ayet 2.

"İnsanlar, "iman ettik" demeleriyle kendi hallerine terk edileceklerini, çetin sınavlardan geçirilmeyeceklerini mi sanırlar?"

İkan kitabında Hz. Baha'ullah bu hususta şöyle buyuruyorlar:

"Dikkat buyurunuz! Zuhur Mazharlarının işleri, Yaradılış Sultanının takdiri gereği, insanların nefsanî arzularına ne kadar aykırıdır. Bu sırların mahiyetine nüfuz eylersen, o eşsiz sevgilinin maksadını anlar; O şefkatli padişahın sözlerinin ve işlerinin birbirinin aynı olduğunu görürsün. Öyle ki O'nun işlerinde görülen şey, O'nun sözlerinde de görülür ve O'nun sözlerinde görülen her şey, O'nun işlerinde de görülür. İşte bunun için, bu sözler ve işler zahirde günah yolunda gidenler için yakıcı cehennem ateşi ve özünde hak yolunda gidenler için rahmettir. Kalp gözüyle bakılacak olursa, yukarıda da melekutundan görünen işlerinin bir ve aynı olduğu görülür ve bu veçhile mütalaa edilir."

6- Hayvan aleminde gelişme ve tekamül söz konusu değildir. Onlar doğal içgüdü ile yaşamlarını aynı tempo ile devam ettiriyorlar. Gelişme ve ilerleme, ancak insan alemine özgüdür. Tabiidir ki bu gelişmenin nedeni, ruhani gıda ve bereketlerdir. Hz. İsa'nın "Benim ekme" demesindeki gaye, semavi bereket ve ruhani hayattır. Hz. Baha'ullah "Her zaman ve asrın takdir edilen rızık ve nimeti vardır. Ölçü ve ihtiyaca göre feyiz verilir." diye buyurmuşlardır.

İnsanoğlu ana karnında iken kandan beslenir. Dünyaya geldiği ilk döneminde süt emer, bilahare yavaş yavaş doğadaki besin maddelerine alışır ve olgunlaşır. Aynı şekilde insan

aleminin ruhani gelişmesi, aşama aşama olmuştur. Olgunluk haline gelmiş insanlık bünyesine Tanrısal bile olsa, geçmiş besinler artık yeterli gelmemektedir. Olgun insana yeterli besin ve kalori gereklidir. Bahai dini tüm insanlara bu semavi bereketi getirmiştir.

7- Eğer beşer alemini bir insan vücuduna benzetirsek, İlahi elçiler de bilgin doktorlar gibi olursa, gelen ilahi şeriatler (dinler), ilaç olarak kabul edilebilir. Dünyada insan aleminin çeşitli hastalıklarını ilahi doktorlar, teşhis edip, Tanrısal eczaneden deva verip şifanın sağlanmasına çalışırlar. İlacın değişimi, iki faktöre bağlıdır:

a. Beşer cismine musallat olan değişik ve çeşitli hastalıklar.

Her dönemde ayrı ayrı olan hastalıklara doktor, bilgi ve becerisine göre ayrı ayrı ilaç verir ve tedavi eder.

b. Hastalıkların seyri ve gidişine göre uygun ilaç ve dozaj uygulanır. Aynı hastalık bile olsa, gidişine göre, doz veya ilacın tümü değişebilmektedir.

Bu şekilde iki faktörü birleştirerek kısaca denilebilir ki; insan bünyesinin her zaman aynı durumda kalması mümkün değildir. Hâl böyle iken, bu kadar farklı ve yeni hastalıklara rağmen insan aleminin nasıl olurda aynı ilacı sürekli olarak kullanır?

8- “Tıpta can kurtarıcı ve hayat verici olan ilacın yerinde kullanılmadığı takdirde veya aşırı dozda tatbik edildiği zaman can alıcı olmasında” şüphemiz yoktur. Bir çok ilaç üzerinde son kullanma tarihi yazılmasına benzer. (Araf süresi ayet 32) “*Her ümmetin bir eceli vardır.*” ayeti de her dinin belirli bir zaman veya ömrü veya bir eceli olduğunu gösterir. İşte zamanında can veren ilahi dinler, eceli gelince, etkisini kaybetmektedir. Kuşkusuz ilahi tabip, eceli gelen dinlerin yerine aynı eczaneden hastanın durumuna uygun yeni reçete ile yeni ilaçlar verir.

9- İlahi elçilerin getirdikleri kutsal kitaplardaki muhteva genellikle üç kısımdan ibarettir:

1. İbret için nakledilen hikayeler (Kıyas)

2. Şer’i hükümler (Evlilik, vergi, ibadet şekli vs.)

3. Doğa üstü meseleler (Tanrı kavramı ve sıfatları, ruh, ahiret, ölümden sonra dirilme v.s)

Bir peygamberin son ve ebedi oluşuna, yukarıdaki kutsal kitapta geçen üç ana konu, yeterli bir delil midir? Şimdi insaf gözüyle, yakarıdaki konuları teker teker inceleyelim:

Birinci kısım, hikayelerin kaynağı, bildiğimiz kadarıyla Tevrat’tır. Özellikle Kur’an’daki kıssalar orijinalini Tevrat’tan almaktadır. Yorumları, her zaman insanların anlayışına göre farklı olabilir.

YEDİNCİ BÖLÜM

YENİ ASRİN DOĞUŞU ve ÖZELLİKLERİ

Roma İmparatorluğundan bu yana hiç bir zaman materyalizmin bu kadar meydan bulduğu görülmemiştir. Bir taraftan insan aklının ürünü olan ilim, sanat ve teknolojinin ilerlemesinden doğan benlik ve gurur, diğer taraftan da dünyadaki büyük dinlerin ihtiyarlıkları ve güçsüzlükleri doğal olarak bu zemini hazırlamıştır.

19. yüzyılda, insanların belirgin gelişmeleri, insanlık aleminin ergenlik çağına ermesinin bir işaretidir. Maddi medeniyetin yükseliş grafiği, devamlı meyilli giderken birden 19. yüzyılda çizelgesinde dikleşmiştir ve şaşırtıcı bir şekilde yükselmektedir. 19. yüzyıldan sonra elde edilen ilmi başarıların, geçmiş tüm asırların toplamından daha fazla olduğu gerçektir. Bu gelişmenin nedeni nedir veya ne olabilir? Bizce bu, tekamülün yani gelişmenin gereği olan bir olaydır. Bir çocuk, ergenlik çağına kadar sürekli bir gelişme kaydetmektedir. Fakat ergenlik veya buluş döneminde bu gelişme belirginleşip, görünür hale gelmektedir. İlginç olan konu,

erkek ve kadında göze çarpan cinsiyete bağlı gelişmelerin yanı sıra karakter ve akli gelişmelerin de bedensel gelişmeye paralel olarak ortaya çıkmasıdır. Bununla beraber gurur ve benlik de gözden kaçmaz. Şöyle ki: Ben artık büyüdüm; ana babaya artık ihtiyacım yoktur, kendi kendime karar alabilirim; öyle güçlendim ki kimseye muhtaç değilim artık...

İnsan aleminin buluşu, bireylerin buluş özelliklerine benzediğinden tüm dünyadaki insanların maddi gelişmesine paralel olarak 19. asırda ruhani yönden de alemde eşi görülmemiş bir gelişme ortaya çıkmıştır ve böylece evrensel, yeni ve ilahi olan BAHA'ULLAH'ın ruhani düzeni doğmuştur. Bu ilahi düzenin özelliği, geçmiş büyük ruhani dinleri içine almasıyla beraber insan aleminin tümüne yeni güç kazandıracağını, evrensel, yeni ve ilahi olduğundan tüm dünya insanların kalplerini ve vicdanlarını fethedebileceğini iddia etmektedir. Bahai dininin felsefesi kolay anlaşılabilen, ilme uyumlu, bireylere, topluma ve zamana uygun, çağdaş sosyal ve ahlaki prensipleri içermektedir. Bahai yaşamı insanları olgunluğa erıştiren bir yoldur. Bahauallah'ın dünya düzeni etkilidir ve kalplere nüfuz eder. Milliyetlere dokunmadan ve onları bozmadan insanları birbirine bağlayabilen güçlü, ilahi sevgi bağlarıdır. Her millet, her sınıf, her renk, her din, her düşünceye sahip olanların kalplerini fethedebilmiştir. Avrupa ülkelerinden, (Örneğin; Romanya kraliçesi Marie) Afrika zencilerinden ve Amerika'nın kuzey, orta ve güneyinden, kutuplardaki Eskimolardan, Asya'daki Hindu, Budist ve Uzak Doğu'dan, Avustralya kıtasından, okyanusların göbeğinden ve bilahare coğrafyada ismini duymadığımız yörelerden insanlar Baha'ullah'ın sevgi ve birlik çadırı altında 19. asrın mucizesi olarak toplanmışlardır.

Bu azametli asrın doğuşunu tüm semavi kitaplar da müjdelemişlerdir. İmam Caferi Sadık bir ders toplantısında ilginç kehanette bulunmuş, şöyle buyurmuştur.

“İlim, 27 harften ibarettir (Arap alfabesi 27 harftir), Hz. Adem'den Hz. Muhammed'e kadar ancak iki harfi zuhura gelmiştir. Hz. Mehdi zuhur edince kalan 25 harfi ortaya çıkacaktır.”

Yukarıda anlatıldığı gibi, ilmi gelişmenin şaşırtıcı fırlayışı 25 harfin doğuşuna bağlı olmalıdır. Hz. Bab ve Hz. Baha'ullah'ın zuhurlarıyla ortaya çıkacak altın asır hakkında tüm ilahi zuhurların müjdeleri vardır. Kur'an-ı Kerim'deki bir ayetle bu günün önemini vurgulamak isteriz. Ayrıca tüm dinlerin vaat ettikleri bu ilahi zuhur hakkındaki binlerce haber ve kehanetten bazı örnekleri vermek isteriz. Ehli basiret ve irfana bu miktarın bile kafi geleceği inancındayız.

Al-i İmran, Ayet 9:

“Rabbimiz, muhakkak sen geleceğinde şüphe olmayan günde, insanları toplayansın. Şüphe yoktur ki Allah verdiği sözden dönmez.”

BU İLAHİ ZUHUR HAKKINDAKİ MÜJDELER

Bilindiği gibi her önceki din sonraki dinin zuhuratı hakkında müjdelere vermiştir. Fakat Bahai dininin zuhuratı hakkında tüm ilahi dinler değişik isimler altında geleceğinden haber vermiştir. Sayısız müjde ve kehanetlerden, başka bir deyişle bu yüce Zuhur hakkındaki haber ve müjdelere Umman'ından ancak bir kaç damla, gücümüz kadar istekli susuzlara sunmaya çalışacağız:

Tevrat-Mezmur 52 Ayet 1. (s.568)

“Kadir olan Allah konuşuyor ve güneşin doğduğu yerden battığı yere kadar dünyayı çağırıyor. Güzelliğinin kemali olan Sion'dan Allah parlıyor. Allah'ımız geliyor ve sunuyor.”

Tevrat-İşaya Bap 35 Ayet 1. (s.698):

“Çöl ve kurak yer mesrur olacak ve bozkır sevinecek ve nergis gibi çiçeklenecek. Bol bol çiçeklenecek ve sevinçle ve terennümle sevinecek. Cihanın izzeti, Kermil’in (Hayfa’da bulunan bir dağdır ki orada Hz. Mehdi’nin makamı var. Ayrıca bu dağda dünya Bahai merkezi, Bahai müze binası ve bir çok kutsal makam ve bina bulunmaktadır. Daha fazla bilgi için Hz. Baha’ullah’ın Kermil levhine müracaat edilebilir) ve Şaron’un haşmeti ona verilecektir.”

Tevrat-İşaya, Bap 2, Ayet 2. (s.674):

“Ve son günlerde vaki olacak ki dağların başında Rab evinin dağı pekiştirilecek ve tepelerden yukarı yükselecek ve bütün milletler ona akacaktır.”

İncil-Matta, Bap 23, Ayet 37. (s.25):

“Ey Yerusolim, peygamberleri öldüren ve kendisine gönderilenleri taşıyan Yerusolim! Rabbin ismiyle gelen mübarek olsun deyinceye kadar, artık siz beni görmeyeceksiniz.”

Kur’an-Nebe Suresi Ayet 38:

“O gün ruh ve melekler saf saf dururlar. Rahmanın izni olmadan kimse konuşmaz.”

Kur’an-Kaf Suresi Ayet 41-43:

“Çağırıcının yakın bir yerden çağıracağı güne kulak ver. O gün, o haykırışı hakkıyla işitirler, işte o gün çıkış günüdür.”

(43) Şüphesiz ki biz, evet biz, diriltiriz, öldürürüz.:

Yukarıdaki, gelecek olan çağırıcı tabiidir ki İlahi Peygamberdir. Bakalım Al-i İmran suresi ayet 193 bu hususta ne buyuruyor.

“Rabbimiz, doğrusu biz imana çağırın Rabbimize iman ettik.”

Bu ayetin yorumu Celal Yıldırım’ın hazırladığı ve Tercüman’ın dağıtımını yaptığı Kur’an’da s.76’da alt yazıda şöyle yazılıyor. “İmana davet, Hak’tan gelen Peygamber diliyle duyurulan bir sestir ki, bu seste hayat, mutluluk ve ebedi zuhur mevcuttur.”

Hz. Bap’ın ve O’nun zuhur tarihini bildiren ayetler:

Dinkerd (Zerdüş) kitabında buyuruyor:

“Arap dininden, binikiyüz küsur geçince HUSİDER peygamberliğe seçilecektir.”

Budistler, 5. Buda’nın Lotus çiçeğinin göbeğinden çıkacağına ve dünyaya hükmedeceğine inanırlar.

Tevrat-Daniel, Bap 8, Ayet 13. (s.850):

“Ve söylemekte olan bir mukaddesi işittim ve söz söyleyene başka bir mukaddes dedi, Makdisi ve orduyu da ayak altında çiğnemeye vermek üzere, daimi yakılan takdime ve harap edici günah için olan bu rüyet ne vakte kadar? (14) ve bana dedi ki ikibinüçyüz (2300) akşamla sabah oluncaya kadar... (17) ve bana dedi ki Ey Ademoğlu çünkü bu rüyet sonun vaktinden (Ahir-i zaman) ötürüdür.”

Daniel nebinin bu haberine ait bir kaç noktanın incelenmesi konuya açıklık getirecektir.

Kitabı Mukaddes’teki gün bir yıldır. Hezekel, Bap 4 ayet 6. (s.790) “...Kırk gün, her gün bir yıl yerine, senin üzerine bunu koydum.” Bu şekilde 2300 gün 2300 yıldan ibarettir. Tevrat ve İncil Ahir zaman olaylarının müştereken 2300 yılında olacağını haber veriyorlar. Şöyle ki: Makdis, Tevrat’ta yazıldığı gibi üç sefer İran Kralı tarafından tamir edildi, son tamir Ardeşir’in saltanatının 7. yılında yani M.Ö. 457’de yapılmıştır.

Tevrat-Ezra, Bap 7, Ayet 1-7 ve 10 (s.471):

“Ve bu işlerden sonra Fars kralı Artahşaştta (Ardeşir) krallık ederken.... (7) Ve kral Artahşaştta'nın yedinci yılında... Rab evini güzelleştirmek için kralın yüreğine böyle bir şey koydu.”

Bu bilgilere istinaden, İran Kralı'nın Makdis'i tamiri M.Ö. 457 olunca (İrani Bastan tarihi kitabından) 2300 yılından 456 yılı çıkarırsak elde edilen 1844 olur ki bu tarih, 1260 Hicri veya milattan sonra 1844 miladi Hz. Bab'ın Şiraz'daki zuhur tarihine denk gelmekle beraber, Yahudiler Makdis'i tekrar bu tarihten sonra tamir edip ibadete açtı ve halen onların eline geçmiş durumdadır. Tevrat'ın bu ayeti Hz. Bab'ın zuhur tarihini 1844 olarak belirtiyor. İlginç tarafı şudur ki, bu tarihi yalnız Tevrat değil ayrıca İncil ve Kur'an da onaylar, haber verilen tarihler aynı noktaya gelmektedir. Dinler tarihinde bu kadar şaşmaz bu kadar açık tarih belirtilmesi, görülmemiş bir olaydır.

İncil-Matta Bap, 24, Ayet 3,3-15 (s.27):

“İsa zeytin dağı üzerinde otururken, şarkitleri ayrıca gelip ona dediler. Bize söyle bu şeyler ne zaman olacak ve Senin gelişine ve dünyanın sonuna alamet ne olacak? İsa cevap verip onlara dedi: Sakın kimse sizi saptırmayın... İmdi Daniel peygamber vasıtası ile söylenmiş olan harap edici mekruh şeyin mukaddes yerde dikildiğini gördüğünüz zaman, okuyan anlasın.”

Hız. İsa'nın bir daha gelişi, o da Baba'nın celaliyle gelişi İncil'de haber verilmiştir. Bir hususu açıklamaya çalışırsak herhalde yararlı olacaktır. O da Hız. İsa'nın Tanrı'nın Oğlu oluşudur. Buradaki Allah'ın Oğlu'ndan maksat gerçek ve zahiri anlamda olmayıp bir temsildir. Tanrı'ya yakınlık yönünden bir temsil olup, Kur'an'da da buna benzer konular vardır. Örneğin Tanrı eli, Tanrı gözü (Yedullah, Aynullah), Tanrı kılıcı (Seyfullah), Tanrı arkadaşı (Habibullah-İbrahim) vb. Tabiidir ki Tanrı'nın bizim anladığımız gibi zahiri manada gözü, eli, kılıcı, arkadaşı ve benzeri maddi nesnelere yoktur, fakat temsili ve mecazi anlamda olabilir. Aynı şekilde Tanrı'nın oğlu denmesi de aynı anlamdadır.

İncil-Matta Bap 16. Ayet 27. (s.19):

“Zira insanoğlu Baba'sının izzeti de melekleriyle gelecek ve zaman herkese kendi işine göre karşılık verecek.”

İncil'de Hız. Bab'ın zuhurunu, yani Bahai dininin başlangıcını Farklit - Muhammed'in dininden tam 1260 yıl sonra olarak haber vermektedir. Yani Hicri Tarihiyle 1260 tam 1844 Miladiye eşit olup Tevrat'taki tarihe denk gelmektedir. (Bu tarihleri Kur'an'da desteklemektedir.)

İncil-Yuhannanın Vahyi, Bap 11, Ayet 1-12. (s.265):

“Ve mukaddes şehri kırk iki ay (42x30 (gün) = 1260 gün) ayak altında çiğneyecekler ve iki şahidime ruhsat vereceğim (Hız. Muhammed ve Hız. Ali) ve çulla giyinmiş binikiyüzaltmış gün (1260 gün=yıl) peygamberlik edecekler.”

İncil-Yuhannanın Vahyi, Bap 12, Ayet 1-6. (s.266):

“Ve gökte bir alamet. Güneşle giyinmiş ve ayakları altında ay ve başları üzerinde oniki yıldızdan tacı olan bir kadın görüldü ve gebe idi.... (kadını islam şeriatına benzetmişler ve ondan doğan da Mehdi'dir)... Ve bir oğul bütün milletleri demir çomakla güdecek bir erkek çocuk doğurdu ve onun çocuğu Allah'ın yanına ve O'nun tahtının yanına alınıp götürüldü ve kadın çöle kaçtı, orada kendisini binikiyüzaltmış gün (1260 yıl) beslesin diye Allah tarafından hazırlanmış yeri vardır.”

Yukardaki 1260 aynı İslam şeriatının devresidir ve Hz. Bab'ın zuhur tarihi tam H.1260 aynı veya M.1844'de vuku bulmuştur. İncil'deki tarihi Kur'an da haber vermiştir. Şöyle ki: İslam devri hem Kur'an hem değişik hadislerde bin yıl olarak tayin edilmiştir. Bu tarih, islamiyetin tam inşa'dan (hicretten 260 yıl sürmüştür) bin yıl ve hicretten 1260 yıla uygun Hz. Bab'ın zuhur tarihidir. Bakınız, kıyametin kopması yani İlahi zuhurun doğmasını ne kadar açık bir şekilde Tanrı Resülü beyan buyurmuştur:

Kur'an-Sebe Suresi Ayet 26-29:

“De ki Rabbimiz, Kıyamet günü hepimizi bir araya toplar, sonra aramızda adaletle hükmeder. Her şeyi bilen ancak O'dur... (24) Onlar “eğer doğru sözlü iseniz bu vaat ne zaman tahakkuk edecektir derler. De ki “size bir gün tayin edilmiştir. Siz ondan bir saat geride kalamazsınız, öne de geçemezsiniz.”

(bu tercüme din ve dil uzmanlarından oluşan bir kurul tarafından hazırlanmış Temmuz 1982 yılında Milliyet tarafından basılan Kur'an s.79'dan alınmıştır.)

Bu konu daha da detaylı olarak Secde suresinin 5. ayetinde açıklanmıştır:

“Semadan yeryüzüne Emri düzenler, sonra onu tekrar yükseltir, sizin saydığımız bin seneye eşit olan bir günde.”

Yukarıdaki ayeti destekleyen, Abdülvahap Şaarani (955. H'nin) “Al yevakito vel cevahir” adlı kitabında, aşağıdaki hadisi şerif mevcuttur.

“Ümmetim salih olsalar bir günü, fesatçı olsalar yarım gününe sahip olurlar. Gün ise sizin saydığımız bin yıla eşittir.”

İslamiyet'in bir güne sahip oluşu ve günün de bin yılımıza denk oluşuna bir çok Kur'an ayetlerinde ve hadislerinde şahit olabiliriz. İlginç bir noktaya değinmek ve açıklamak istiyoruz:

Hıristiyanların günlük dualarında veya namazlarında “Senin Melekutun gelecek” diye her gün Melekutun geleceğini gözlerler. Burada ki MELEKUT'a “ruhların ve meleklerin alemi” veya “alemi gayb” olarak anlam verilse de ilahi bir Zuhurun doğması kast edilir.

Benzer bir şekilde İslami namazda da bir müminin 17 defa “maliki yevmiddin” bir din gününün sahibi diye buyruğu tekrarlaması çok hassas bir nokta olmakla beraber, bir gün veya bin yıldan sonra tecelli eden ilahi zuhura bir hazırlık provası olması gerek.

Günün anlamını Hac suresinin 47. ayetinde de görelim:

“Senden azabın başlarına çabucak gelmesini istiyorlar, Allah asla sözünden caymayacaktır. Rabbinin katında bir gün sizin saydığınız, bin sene gibidir.”

İslam tarihini incelersek değişik iddialara göre islamiyetin yerleşmesi ve tedbiri 260 yıllık bir dönem içinde olmuştur, yapımı ve inşası tamamlanmıştır. Bunlardan en doğru kanıtı İmam Hasanı Askeri'nin 260 Hicride Samire şehrinde vefatıdır. Bu 260 yılına bin yıl yani İslamiyet'in süresi ilave edilirse 1260 yapar. Yani Hz. Bab'ın Şiraz'daki zuhur tarihi oluyor. Şimdi aşağıda Yunus suresinin 47-49. ayetlerini sevgili okuyucuların dikkatine arz etmek için anıyoruz ve kendilerinin anlayış ve insafına bırakıyoruz:

“Her ümmetin bir peygamberi vardır, onlara peygamberleri gelince aralarında adaletle hükmedilir, onlar haksızlığa uğramazlar. Bu vaa'd ne zaman? Eğer doğrulardan iseniz derler. Ben Allah'ın dilediğinden başka kendi kendime ne bir zarara ne de bir yarara malikim. Her ümmetin belirlenmiş bir süresi (Eceli) vardır, onların o süresi gelince ne bir an geri kalırlar, ne de bir an ileri geçerler.”

Yukarıdaki ayetle ve konumuzla ilgili olduğundan Sebe suresinin 29. ayetini hatırlayalım:

“Onlar eğer doğru sözlü iseniz” Bu vaat ne zaman tahakkuk edecektir? derler. De ki “Size bir gün tayin edilmiştir. Siz ondan bir saat geri de kalamazsınız, öne de geçemezsiniz.” Araf süresi ayet 34’deki “Her ümmetin bir eceli vardır” İslamiyet ecelini Hz. Muhammed’den İbni Cerul Tabari şöyle rivayet eder:

“Kardeşim Hayyibni Ahtep, Elif, lam, mim zalikelkitap (Bakara suresinin başında) ayetinin başlarındaki harfleri (Elif lam mim) hesapladı (Ebcad harfiyle), islamiyetin 71 yıl gibi bir süreye sahip olduğuna Hz. Muhammed itiraz buyurdu. Resulullah’ın itirazı karşısında, Kur’an-ı Kerim’in surelerinin başlarındaki kesik harflerin Ra’d suresine kadar hesaplamasını yaptı ve 1267 rakamını Resullah’a gösterdi, Hz. Muhammed bu rakamı onayladı.”

Bilindiği gibi Hz. Muhammed 3 yıl İlahi Emrini gizli olarak yaydı, sonra Tanrı Emrini alenen açıkladı. Yukarıdaki tarihin başlangıcı Hicretten tam 7 yıl önce olup, Hz. Bab’ın zuhuru bu tarihten tam 1267 yıl sonra vuku buldu.

Neml suresinin başındaki anlamlı harflerin önemli tarihleri belirttiğine işaret etmek istiyoruz:

Neml suresi-Ta, Sin

Sin-60 (1260-Hz.Bab’ın zuhuru.)

Ta- Sin - 69 (1269- Hz. Baha’ullah’ın gizli olarak Emrini Bazı kişilere Tahran’da açıklaması.)

Ayrıca Kasas ve Şuara sureleri de önemli tarihleri içerir:

Kasas- Şuara - Ta - Sin - Mim

Ta ve Sin yukarıda Neml suresindeki gibi

Ta- 9 Hz. Bab’ın ruhani saltanat suresi

Mim- 40 Hz. Baha’ullah’ın ruhani saltanat suresi Kur’an’da bu remizli harflerin sayılarından söz ederken, Kur’an’daki bir gizli hikmete de değinmek yerinde olacaktır.

İsmi azam kelimesi BAHHA veya EBHA ve onun türevleridir.

Baha ebced harfleriyle 9’a eşittir.

Bir kaç hadis vardır ki Kur’an’daki her surenin başındaki Besmele’nin hikmetini anlatıyor. Özellikle Besmele’nin başındaki Ba’ya çok önem verilmiştir. Bilindiği gibi Kur’an’da Besmelesiz tek bir sure mevcuttur, o da Tevbe suresidir. Besmele’nin olmayışı bir çok yorumlara neden olmuştur. Fakat ince olan bir nokta vardır ki, her ne kadar Besmele yoksa da bu mübarek sureyi şerifin “Beraet” kelimesinde bulunan Ba ile başlamış olmasıdır. Besmele’nin başındaki Ba’nın önemini Hz. Ali Nehculbelage’de sarıh bir şekilde açıklamıştır. Ayrıca İmam Caferi Sadık Besmele’nin yorumunda Ba’nın Baha olduğunu açıkca vurgulamıştır. Tekrar konumuza dönelim. Besmellahlırraemanolrrehime’yi Arapça harfleri ile sayacak olursak 19 harf olur. 19 da İsmi Azam’ın (Tanrı’nın en büyük Adı) sayısını yani Ebha’yı kendisinde gizlemiştir.

BU ZUHUR HAKKINDAKİ HABERLER ve MÜJDELERDEN BAZI ÖRNEKLER:

“Tanrı elçilerinin kitaplarında yazılı büyük nazargah gerçekten budur.

Doğru yalandan onunla ayırt edilir. Her buyruktaki hikmet onunla açıklanır.”

Ahmet Levhi

Hindu eserlerinden Krişna dilinden:

Gita-4, Bap, 7 ve 8. ayetlerinde şöyle buyurmuştur.

“İyilik ve doğruluk azalıp adaletsizliğin çoğaldığı zamanda, iyiliğin yerleşmesi ve korunması kötülüklerin ortadan kaldırılması için tekrar kendim geleceğim ve insanoğullarına kendimi göstereceğim.”

Budistlerin Kitabında:

Gutama Buda haber verir: “*Mitra adını Buda ahir zamanda cihanı sevgisi ve kardeşlikle doldursun diye ayağa kalkacaktır. Sonsuz Bahasının zuhuruna getirecektir.*”

Zerdüştilerin Kitabında (Evesta’da):

“*Tazi (Arapların)lerin galebesinden ve güzel dine sahip olanların (Zerdüştilerin) perişanlığından sonra, padişahlar soyundan bir büyüğünü ortaya çıkaracağım, ta cihanın doğusundan batısına kadar Yazdan’ın (Tanrı’nın) dinini yazsın.*”

Tevrat-Daniel, Bap 12, Ayet 11, (s.855):

“*Ve daimi yakılan takdimenin kaldırıldığı ve harap edici mekruh şeyin dikildiği vakitten başlayarak binikiyüzdoksan (1290) gün olacaktır.*”

Bu tarih kesin olarak Hz. Baha’ullah’ın Bağdat’taki Emrinin ilan edildiği 1863 miladi tarihidir. Hz. Muhammed İlahi görevini hicretten on yıl önce bildirdiğinden, bu on yıl 1279’a ilave ettiğimizde 1289 yani Daniel’in 1290 yıl sonraki kehaneti doğru çıkıyor. Kısacası 1279 hicri veya 1863 Hz. Baha’ullah’ın zuhur tarihini Daniel nebi müjde vermiştir.

Bahai dininin evrenselliği ve yüceliğini belirtmek için kutsal kitaplarda Tanrı’nın kendisinin geliş azametine benzetilmiştir, her yerde Rabbin geleceğinden söz edilmiştir.

Tevrat-Mezmur (Zebur) 96 Ayet 13. (s.598):

“*Çünkü O geliyor, çünkü yere hükmetmeye geliyor. Dünyaya adaletle ve kavimlere kendi hakikati ile hükmedecek.*”

Tevrat-Mezmur 50, Ayet 3. (s.568):

“*Allah’ımız geliyor ve susmuyor.*”

Tevrat-İşaya, Bap, Ayet 2. (s.698):

“*Rabbin izzeti ve Allah’ın Bahasını (haşmetini) görecekler.*”

Tevrat-İşaya, 2 Ayet 2. (s.674):

“*Ve son günlerde (Ahir zaman) vaki olacak ki, dağların başına Rab evinin dağı pekiştirilecek ve tepelerden yukarı yükselecekler ve bütün milletler ona akacaktır... Ve milletler arasında hükmedecek ve çok kavimler hakkında karar verecek.*”

İncil-Matta, Bap, 23 Ayet 39. (s.27):

“*Rabbin ismiyle gelen mübarek olsun deyinceye kadar artık siz beni görmeyeceksiniz.*”

İncil-Yuhanna’nın Vahyi, Bap 22 Ayet 3. (s.274):

“*Ve artık hiç bir lanet olmayacak ve Allah’ın ve kuzunun tahtı onda olacak ve kulları kendisine hizmet edecekler ve onun didarını (likasını) görecekler. Ve artık gece olmayacak. Çünkü Rab, Allah onlara nur verecek ve ebedler ebedine saltanat sürecektir.*”

Kar’an - En’am süresi Ayet 31

“*Allah’a kavuşmayı (likasını) yalan sayanlar, gerçekten kaybetmişlerdir. Kıyamet saati ansızın onlara gelince günahlarını arkalarına yüklenirler.*”

Burada lika’nın anlamını biraz inceleyelim. Lika kelime anlamıyla yüz, çehre, görüşme ve kavuşma anlamındadır. Yaratık olan insanların, bilindiği gibi, Tanrı ile yüz yüze gelmeleri olanak dışıdır. Ancak, tecellisini İlahi Elçilerde görme şansımız olabilir. Hz. Baha’ullah bu hususta, İkan’da konuya ilahi bir güçle şöyle açıklık getiriyorlar:

“*Her kim her zuhurda bu parlak ve erişilmez derecede yüce nurları ve ışık saçan güneşleri tanırlarsa, Tanrı ile yüz yüze gelmiş olur. Bu gibiler Tanrı durdukça duran ebedi hayat şehrinde sakin olurlar. Böyle bir lika bir kimseye ancak Tanrı nefsinin kendi Külli mazharında kıyam etmek olan kıyamette mümkün olur.*”

Kur’an-Rad suresi, Ayet 2:

“*Rabbinize kavuşacağınızı iyice bilirsiniz diye, Emri düzenler ve ayetleri bir bir açıklar.*”

Kur’an- Kaf suresi, Ayet 46:

“Çağrıcının yakın bir yerden çağıracağı güne kulak ver. O gün, o haykırışı hakkıyla işitirler, şüphesiz ki biz, evet biz, diriltiriz, öldürürüz ve dönüş bizedir.”

Yukarıdaki ayette haykırış kelimesinin anlamını gene Diyanet İşleri Başkanlığı'nın onayı ile Tercüman'ın dağıtımını yaptığı Kur'an'da s. 521 ve 22 numaralı alt yazıda aynen okuyalım. “İkinci defa Sur'a üfürülüşten ve toprağın altında yatan ölülerin dirilip kalkacağından söz ediliyor ve anlamamızı kolaylaştırmak için bu üfürme bir haykırış şeklinde tasvir edilerek gizli bir benzetme yapılıyor.”

Birinci sur Hz. Bab'ın zuhuru ve ikinci sur, birinciye çok yakın olan Hz. Baha'ullah'ın nidasıdır.

Darüs-selam'ın anlamı “Selamet yurdu” olmakla beraber, Bağdat'ın bir diğer adıdır. Bakınız Hz. Baha'ullah'ın emrini açıkladığı ve on bir yıl kaldıkları Bağdat hakkında Kur'an-ı Kerim ne buyurmuştur:

Yunus suresi, Ayet 25:

“Allah Darüs-selama davet edecektir, dilediğini de doğru yola erİştirir.”

Hz. Baha'ullah'ın son sürgün yeri olan Akka hakkında da epeyce hadis rivayet edilmiştir. Hz. Mahummad'den Akka hakkında bir kaç rivayetten ancak bir tanesini örnek olarak hatırlatalım:

“Ne mutlu Akka'yı ziyaret edene, ne mutlu Akka'yı ziyaret edeni ziyaret edene.”

Bu ve benzeri Akka hakkında Hz. Peygamber'den rivayet edilen hadisler, “Fazaili Akka ve Asgelan” adlı küçük kitapçıkta mevcuttur. Bu kitapçık Sultan Mehmet (Fatih)'in emriyle ve onun zamanında hazırlanmış ve yazılmıştır.

İlahi kelimelerin güzel sesle okunması ve kutsal kitapların defalarca hatmedilmesi tabiidir ki faydasız değildir. Fakat İlahi sözler eğer anlaşılmazsa, üzerinde tefekkür edilmezse, kuşkusuz kitapların gayesine yönelik fayda edinilmesi düşünülmez. Yüzlerce defa okuduğumuz fakat üzerinde düşünmediğimiz bir çok ayetler olabilir. Aşağıda anılan ayetler o cümleden olabildiği için, yüzeyde dolaşan, İlahi Emrin derinliğine dalmayanları şaşırtabilir. İtiraz yerine, yetmiş yıl ibadetten daha faziletli olan tefekkür ve düşünce ile bu ilahi buyruklar üzerinde duralım:

En'am suresi Ayet 158:

“Onlar ancak kendilerine meleklerin gelmesini veya Rabbin gelmesini veya Rabbin bazı ayetlerinin gelmesini bekliyorlar. Rabbin bazı ayetlerinin geleceği gün, daha önce iman etmemiş veya imanında bir hayır kazanmamış hiç bir kişiye imanı yarar sağlamayacaktır.”

Kur'an-Mutaffufin suresi, Ayet 6:

“O gün ki insanlar kalkıp alemlerin Rabbinin huzurunda dururlar.”

Buradaki Rab (Ra ve Ba) ebced hesabıyla 2002- Ali Muhammed yani Hz. Bab'a denk gelmektedir.

Kur'an-Nebe suresi, Ayet 38:

“O gün ruh ve melekler saf saf dururlar, Rahman'ın izni olmadan kimse konuşmaz. Konuştuğu zaman da doğruyu söyleyecektir. İşte bu gerçek olan gündür.”

Fecir suresi Ayet 22:

“Rabbin gelip melekler saf saf dizildiği zaman.”

Bu bölümün konularını ne kadar özetlemeye çalıştıysak da elimizde olmadan yine uzadı. İştiaklı susuzların doya doya İlahi delillerden içmeleri ne büyük bir mutluluktur. Araştırmacılara kolaylık olsun diye konuyu biraz daha incelemek istiyoruz.

Hz. Muhammed'den sonra peygamberlerin geleceğini bildiren birçok ayet ve hadisten ancak iki ayeti şahit ve örnek olarak getirmekle yetineceğiz:

Kur'an-Araf suresi, Ayet 34:

“Her ümmetin son bulması için belirlenmiş bir vakti (Eceli) vardır, o gelince ne bir an geri kalırlar ne de ileri geçerler. Ey Ademoğulları! Size sizden ayetlerimizi bir bir açıklayıp

anlatan resullerimiz gelecektir (Muhakkak), kim sakınır ve kendini düzeltirse, artık onlar için korku yoktur ve onlar üzülmeyeceklerdir.”

Son peygamberlik konusunda araştırmayı istemeyen ve daha doğrusu taassup içinde Tanrı feyzinin kesilmiş olduğunu ve elleri bağlı olan Tanrı'nın artık peygamber göndermeyeceğine inananlardan bazıları yukarıdaki ayettekileri veya konuyu kabul etmemek için ortaya bazı sorunlar atmaktadırlar. Örneğin dedikleri:

a. Ümmetten maksat din değildir.

b. Adem oğullarından maksat Müslümanlar değildir.

c. Ayetteki mana, Peygamberler gelecek değil, gelmiş anlamındadır. Konuyu uzatmadan, Kur'an'dan yardım alarak çözmeye çalışalım:

a. Yunus suresinde “Her ümmetin bir Peygamberi var” buyurulmuştur. Yani ümmet, dini topluluktur ve millet ise sosyal topluluktur.

b. Adem oğullarının muhatabının Müslümanlar olduğu kesindir. Çünkü aynı surenin 31. ayetinde yani anılan ayetimizin üç ayet yukarısında “*Ey Adem oğulları, her mescitte güzel ve temiz elbisenizi giyiniz...*” ayetin ilk mescidin Resulullah tarafından yapıldığı ve sadece Müslümanlara özgü ibadet yeri olduğu bilindiğine göre, ayetteki hitap Müslümanlara olup başkasına değildir.

c. Arapça dilbilgisine bir nebze vakıf olan insafı ve tarafsız olan kimseler anlar ve bilirler ki, bu ayette, bir kere “Yetiküm” değil “Yetiyenneküm”dür. Burada nun'ı tekit gelmiştir ve bu “nun” gelecekte kullanılıyor, kesinlikle mazi ve geçmiş zamanda kullanılmıyor. Daha önemlisi bu ayetten gelen “imma” hiç bir zaman geçmişin başında gelip onu mastar yapamaz. Yani burada yetiyenneküm kelimesi geçmiş değil, gelecek zamandır. Bu ayette dikkate değer bir kelime daha var ki o da rüsül'ün anlamıdır, yani resul'un çoğuludur. Resulların geleceği haber verilmektedir.

Mü'min suresi Ayet 15:

“Arş sahibi ve varlıkların en yücesi olan Allah, kavuşma gününü uyarmak için kullarından dilediğine emriyle Vahyi indirecektir.”

Bu ayette de iki noktayı işaret edelim:

1. Vahiy özelliği ve şerefi hangi kula nasip olursa O Tanrı Elçisidir. Hem de kitaplı peygamberlerden olacaktır.

2. “Yolka” bu ayette indirdi (geçmiş zaman) olmayıp, indirecek (gelecek zaman) anlamındadır.

Bu konuyu kapatırken açıklamasında yarar gördüğümüz bir noktaya değinmek istiyoruz. Bu derlemede Tevrat ve İncil'den epeyce ayetler şahit olarak getirdik. Bazı okuyucularımızın akıllarında bu kitapların tahrif edildiği ve bozulmuş olduğu ve güvenilir olmadığı kuşkusunu olabilir. Gücümüzün yettiği kadarıyla bu husustaki eserlerden yardım alarak konuyu incelemeye başlayalım.

Tahrifi değişik açılardan ele alıp inceleyelim:

1- Kur'an'da, dört yerde tahrif hakkında direkt ayetler ve bunların her birisinin tarihte gösterildiği gibi özel şanı nüzulleri vardır. Hiç birinde, kitapların yok olunması, ayetlerin çıkarılması veya ilavelerin yapılması şeklinde bir işaret yoktur.

Örneğin Bakara suresi Ayet 75'te

“...Onlar içinde bir takım vardır ki Allah'ın sözünü dinler. Ona akılları yattıktan sonra bunu bile tahrif ederler.”

Buradaki “tahrif”in biçimine dikkat edersek kavramamız mümkündür.

2. Toplumun tahrif hakkındaki inancı.

Bir çoğu Kur'an'la bir uygunluğu belirtmeden senetsiz ve delilsiz, asıl Tevrat ve İncil'in Tanrı katına çıktığını, ellerde bulunan Tevrat ve İncil ismiyle adlandırılmış kitapların sahte olduğunu ifade ederler.

3. İslam alimlerinin tahrif hakkında farklı görüşlere sahip oldukları biliniyor. Buhari, İmam Fahri Razi, İmam Beyzavi, Mevlana Celaledin, İmam Zamahşeri ve bir çok alim, tahrifin manada değişiklik yapmak ve kendi arzularına göre yorumlamak ve menfaatlerine göre Tanrı kelamına mana vermek olduğunu savunurlar. Bazıları da Hz. Muhammed hakkındaki müjdeler ve evsafının çıkarıldığı için Tevrat ve İncil'in eksik kitaplar olduğu kanaatindedirler.

Bir kere Hz. Muhammed, Yahudileri ve Hıristiyanları EHLİ-KİTAP olarak Kur'an'da defalarca hitap buyurmuşlar. Eğer halkın düşündüğü gibi tahrif olsaydı, Hz. Muhammed'in onları Ehli kitap yerine "kitapsızlar veya bozulmuş veya eksik kitap ehli" diye vasıflandırması gerekirdi. Kaldı ki Maide suresi ayet 43'te: *"Hem içinde Allah'ın hükümleri bulunan Tevrat YANLARINDA bulunduğu halde nasıl oluyor da seni hakem ediniyor."* buyuruluyor. Ayrıca ayet 46-47'de şöyle buyurmuştur: *"Ardından da Peygamberlerin izleri Meryem oğlu İsa'yı ÖNÜNDEKİ Tevrat'ı tasdik edici olarak gösterdik ve ona içinde hidayet, aydınlatici belgeler bulunan, sakınanlar için hidayet ve öğüt olan İncil'i verdik. Artık İncil'e bağlı olanlar, Allah'ın indirdiğiyle hükümlersin."*

Büyük harflerle yazdığımız yanlarında ve önlerindeki kelimelerden anlaşıldığı gibi orijinal hakiki Tevrat ve İncil, mensuplarının ellerinde varmış ve tetkik edildiklerine göre o zamanın kutsal kitapları ile bugünkü kitapları ve bugünkü Kitabı Mukaddes arasında bir fark yoktur. Fakat iniş şekli, zamanın şartları ve icabına göre Kur'an gibi olmamıştır. Bazı teferruatta bu kitaplarda birbirlerinden farklılık bulunması, öz ve Tanrı kelamının esasına dokunmamaktadır. Şartlar zamana göre değişmektedir. Örneğin, hiç bir dinde görülmemiş bir biçimde Bahai dininin kurucusu, kutsal kitabını kendi el yazısıyla ve mühür ve imzasıyla topluma bırakmıştır. Tabiidir ki Hz. Musa ve Hz. İsa döneminde ayetlerin iniş şekli öyle idi ve Tanrı'ya itiraz hakkımız da yoktur. Tekrar konuya dönelim. Eğer bugün Tevrat bazılarının düşündüğü gibi tamamen bozulmuş ve sahte olsaydı, üçte birini teşkil eden Kur'an'daki kasaslardan (hikayeler) örneğin Adem ile Havva, Habil ve Kabil, Nuh, Semud, Had, Kahf sehabeleri ve Yusuf ve İbrahim'in hikayeleri ve benzer olayların Tevrat'la bir uygunluk göstermemesi gerekiyordu. Halbuki müşterek konularda bir farklılık görünmemektedir. Bu konuda daha fazla bilgi isteyen İkanı şerife müracaat edebilir. Hz. Baha'ullah'ın İkan'daki bu tatlı nağmelerini can kulağıyla dinleyelim:

"Gökten inen asıl İncil'in bu Hıristiyanlar arasında mevcut olmayıp göğe çekilmiş olduğunu, bu dünyanın bazı ahmaklarından işitiyoruz. Bu gibiler, böyle söylemekle, Celil ve Aziz Yaradana büyük bir cebir ve haksızlık isnat eylemekte olduklarından gafil bulunuyorlar. Zira Allah, İsa Cemalinin güneşi kavminin gözlerinden nihan olarak dördüncü göğe yükseldikten sonra, halk arasındaki en büyük burhanı olan kitabı nasıl olurda ortadan kaldırır? Bu takdirde insanlar İsa'nın zamanından Muhammed güneşinin doğuşuna kadar hidayetsiz kalmış olmazlar mı? Bu müddet esnasında İsa milleti ne ile mükellef olacak? Neye yapışacaktı? Böyle kendi haline terk edilmiş insanlar hakiki intikam alıcı'nın intikamına nasıl maruz tutulabilir? Böyle başıboş bırakılmış insanlar Manevi Padişah'ın azabına ve cezalarına nasıl hedef teşkil edebilir? Bütün şeyler bir yana, bu takdirde Feyyaz'ın feyzinin kesilmesi ve Varlık Sultan'ının rahmet kapılarının kapanması gerekir."

Yukarıda örnek olarak gösterdiğimiz kutsal kitaplarda bu yüce zuhurat hakkındaki bazı ayetleri görmüş bulunuyoruz. Bu arada batıda ve özellikle doğuda bir çok ermiş ruhani zat bu Zuhurun müjdecileri olmuşlardır. Bunlardan bazılarını ismen veya bir kaç kelime ile yad ederek saygı ile analım:

ŞAH NİMETULLAH VELİ- Bir şiirinde (tercüme): “Garas yılında (Gaf, Ra, Sin - 1260) iki gizli meseleyi ayan görüyorum. - Mehdi'den nişan görüyorum. İslam'ın başkalaştığını görüyorum. Bu sırrı nihanı ayan görüyorum” der. Üsküdari Haşim Dede'nin de bir şiirinde Gayur (1260) da iki erin zuhur eylediğini müjde veriyor.

Teslim Abdal; bir şiirinde diyor:

“Altmışta olur işaret, olur cümleye beşaret
Üçte dörtte kıyamet Allah Allah illallah.”

Kayseri Develi'den Seyrani de şöyle diyor:

“Binikiyüzaltmış bire tarih basınca
Pek ziyade olur siklet bu sene

Eski adet bitip devir dönünce
Kalkta insanlarda şevket bu sene”

Şeyh Feridudun Attar bir şiirinde şöyle diyor: (tercüme)

Kur'an'da böyle söyledi Daver
yaratmışım alemi altı günde

Altı gün altı peygamber devr-i
Velakin din günü bin yılımızdır

Altı bin yıl artık bitince
Sona bulur tüm şeriat'ın devri

Bölece didnini öğren ey birader,
beğenmişim Muhammed'i bu alem

Bana talim-i Kur'an olduğu yaver
devreder alemin düzeni böylece

Hakkın kaymakamı olacak zahir
Emriyle kıyamet kopacak artık.”

Bu arada, bu zuhurun müjdecilerinden Hafız, Sadi, Firdevsi, Hakani ve bir çok ermiş olanlardan yad etmek mümkündür.

Batılı müjdecilerden Hüsamettin Nukabai'nin derlemesinde, elliden fazla isim vardır. Biz burada örnek olarak bir kaç kişiden bahsetmek istiyoruz:

WILLIAM MILLER- Adventist tarikatının kurucusu. 1831 yılında Hayfa'ya göç etti. Sonradan German kolonisi adını alan mahallede Kermel dağının eteğinde yerleşti ve İsa'nın gelişini göklerden bekledi. İlginç olan olay şöyle ki Hz. Baha'ullah'ın ibadethanelerine teşrif buyurdular ve hatıra defterlerine şöyle yazdılar. “Mesih geldi ve siz tanıyamadınız.”

JOSEPH SMITH- Amerikalı papaz ve Mormonlar tarikatının kurucusu. 1823'de rüyada bir meleğin ilhamıyla, İsa'nın 1844 tarihinde geleceğini müritlerine kehanette bulundu.

SEKİZİNCİ BÖLÜM BAHA'ULLAH'IN MESAJI

Bahai Prensipleri:

Baha dinini prensiplerini madde madde ele almadan önce kısa ve genel bakışla bu ruhani prensiplere veya esaslara bir göz atmamızda yarar vardır: Herhangi bir harekette veya devrimde ister semavi (ilahi) olsun ister zemini (insani) olsun, iki türlü nedeni arayıp incelememiz gerekir:

1) Öznesel neden (illeti faili) - Nasıl olmuş?

2) Gayesel neden (illeti gai) - Neden olmuş?

Bahai dininin öznesel nedeni, Tanrı meşiyeti ve iradesidir. Gayesel neden ise, bireysel ve toplumsal olarak ikiye ayrılır.

1. Bireysel ve ferdi hedef: İnsan aleminin tüm erdemleri kendinde toplaması gayretiyle özünü geliştirme amacı vardır.

2. Toplumsal ve sosyal hedef: İnsanlık aleminin birliği ki bu aşağıdaki prensiplerin özünü teşkil etmektedir:

- İnsanlık aleminin birliği.
- Gerçeğin serbestçe araştırılması.
- Tanrı'nın birliği ve Elçilerinin bir gerçek oluşu.
- Dünyada genel barışın yerleşmesi.
- Dinin temel gayesinin birlik ve sevgi oluşu.
- Dinin ilim ve akılla uyumlu olması.
- Kadın ve erkek haklarının eşitliği
- Genel ve mecburi eğitim ve öğretimin uygulanması
- Ekonomik problemlere evrensel bir şekilde çözüm getirilmesi.
- Ana dilin yanında evrensel bir dilin yardımcı dil olarak seçilmesi.
- Milletler arasında yüce bir mahkemenin kurulması.

Yukarıda sıralanmış prensiplerin her birinin, kendine özgü özelliklerinin yanı sıra şu üç meziyetinden kısaca söz etmek gerekir:

a) Bu prensipler, esas ve temel olduğundan değişmez. Halbuki Bahai şer'i hükümleri, bin yıllık itibarı olduğundan değişebilir ve benzeri temeller bütün dinler tarafından vurgulanmıştır.

b) Bu prensipler, zincir gibi birbirlerine bağlı olup ayrılmaz bir bütünü teşkil etmektedir ki, sonuçta ana gayeyi yani insanlık aleminin birliğini oluşturur.

c) Bu prensiplerin kaynağı ve orijinali ilahidir, evrenseldir ve yenidir.

Bahai dini, beşer tarihinde, insanlık aleminin birliği ve genel barışın gerekliliğini ve planını takdim eden ilk ruhani zuhurdur. Bu iddianın icrasında ve tahakkuk ettirilmesinde, ilahi irade ve isteğin garantisi altında olduğuna inanır.

İNSANLIK ALEMİNİN BİRLİĞİ

Bu prensip Hz. Baha'ullah'ın doktrinlerinin özünü teşkil etmektedir. Bu, altın asrın üstünlüğünü gösteren bir ilkedir.

İnsanlık aleminin birliği, geçmiş devirlerde, zaman ve mekanın şartları müsait olmadığından dolayı, gerçekleşmesi imkansızdı. Fakat ahir zamanda ve gelecekte vaat ettikleri zuhurda, dünyada insan aleminin birliği ve ona bağlı genel barışın tahakkukunu müjdeler vererek kehanette bulunmuşlardır.

Tevrat-İşaya, Bap 11, Ayet 6 (s.681)

“Ve kurt kuzu ile beraber oturacak ve kaplan oğlakla beraber yatacak, buzağı ve genç aslan ve besili sığır bir arada olacak ve onları küçük bir çocuk güdecek. Ve inekle ayı otlanacak, onların yavruları birlikte yatacak ve aslan sığır gibi saman yiyecek ve emzikteki çocuk kara yılanın deliği üzerinde oynayacak ve süttten kesilmiş çocuk elini engerek kovduğu üzerine koyacak. Benim mukaddes dağımıza zarar vermeyecekler ve helak etmeyecekler. Çünkü sular denizi nasıl kaplıyorsa, dünya da Rab bilgisi ile dolu olacak.”

İncil-Markos, Bap 13, Ayet 24. (s.51):

“Fakat o günlerde, o sıkıntıdan sonra, güneş kararacak, ay ışığını vermeyecek, yıldızlar gökten düşmekte olacaklar. Ve göklerde olan kudretler sarsılacaktır. O zaman insanoğlu büyük kudret ve izzetin bulutlardan geldiğini göreceklerdir. Ve o vakit meleklerini gönderecek ve O'nun seçtiklerini yerin ucundan ta göğün ucuna kadar, dört yönden toplayacaktır.”

Kur'an-Al-i İmran suresi, Ayet 9:

“Rabbımız, muhakkak Sen, geleceğinde şüphe olmayan günde insanları toplayansın. Şüphe yok ki Allah verdiği sözden dönmez.”

İnsanlık aleminin birliğinin gerçekleşmesine yardımcı olan faktörleri şu şekilde özetleyebiliriz:

1) Doğal hareketin seyri:

Daha önce de belirttiğimiz gibi, insanların sosyal gelişme seyri aile, kabile, şehircilik, millet ve bilahare 19. asırdan sonra insanların birlik içinde yaşamaları şeklinde olmuştur. Bu birliğin anlamı tamamen aile gibidir. Aile birliği içinde herkesin ayrı ayrı bireyler halinde olmalarına benzer. İnsanlık aleminin birliğinde tüm insanların mutlak birlik içinde olmaları şart değildir. Zaten böyle mutlak birliğin gerçekleşmesine kesinlikle imkan da yoktur. Bu birlik nispi birliktir, yani her milletin kendi gelenek, adet ve özellikleri ayrı ayrı olmakla beraber, aralarındaki ihtilafların, düşmanlıkların ve ayrılıkların kalkması, birbirlerine sevgi göstermeleri ve haklarına saygılı olmaları demektir.

2) İnsanlık bünyesinin gelişmesi:

İnsan aleminin, bir insan vücudunun, ana rahminden sonra süt dönemi, emekleme, oyun ve buluş dönemlerini geçirdiği gibi, değişik merhaleleri arkada bırakıp ergenlik çağına ayak basmak üzeredir.

3) Eğitim ve öğretimin rolü:

Bu faktör, insanlık aleminin birliğinin gerçekleşmesinde en büyük nedeni teşkil etmektedir. Bahai dini bu eğitimi verebileceğini iddia etmektedir. Dünyanın ikinci yaygın dini olan Bahai dini (Britanica year book 2000. Sayfa 321) ve Bahailerin mevcudiyeti, bu iddiasında haklı olduğunun bir kanıtıdır.

4) Dünya dengesinin bozulması:

Bu devirde, dünyamızdaki dengesizliklerin, savaşların, türlü bela ve musibetlerin olabileceği kehanetlerine kutsal kitaplarda şahit olmaktayız:

Tevrat-Zekaraya, Bap 13, Ayet 8. (s.898):

“Ve vaki olacak ki, bütün memlekette, Rabbin sözü, orada, iki pay kesilip atılacak ve üçte birini ateşe sokacağım ve gümüşü tasfiye ettikleri gibi tasfiye edeceğim ve altını denedikleri gibi onları deneyeceğim. Onlar Benim ismimi çağıracaklar ve Ben onlara cevap vereceğim. Ben kavmim odur, diyeceğim ve onlar da, Allah'ım Rab'dir, diyecektir.”

Tevrat-Malaki, Bap 4, Ayet 1. (s.902):

“Çünkü işte o gün geliyor, fırın gibi yanıyor ve bütün kibirliler ve kötülük işleyenlerin hepsi, saman olacaklar ve gelecekte olan gün onları yakacak, orduların Rab’bi diyor, öyle ki, onlarda kök ve dal bırakmayacak, fakat size isiminden korkanlara sabah güneşi kanatlarında şifa olarak doğacak.”

Kur’an-Ankebut suresi, Ayet 55:

“O gündeki azap onları hem üstlerinden, hem ayaklarının altından çevirip kaplayacak ve “Yaptıklarınıza karşılık tadınız” denilecek.”

Hız. Bahau’ullah da bu hususta şöyle buyurmuştur:

“Alem başka bir şekle girmiş ve onun nedenini hiç bir kimse de bilememiştir.”

Ve yine buyuruyorlar:

“Dünya doğum ağrıları geçiriyor, çırpıntısı günden güne artıyor. İnsanlık delalet ve dinsizliğe doğru gidiyor. Şimdi açığa vurulması uygun görülmecek bir duruma girecektir. Delalet artacaktır. Muayyen saat çalınca, beşeriyeti sarıp titreten şey ansızın görünecektir. O zaman ancak o zamandır ki Tanrı’nın bayrağı açılacak, uçmak bülbülü ezgili ötüşlerine başlayacaktır.”

Bazı metallerin yıllarca yan yana kalsalar bile birleşmeleri mümkün değildir. Fakat belirli şartlarda ısıtılınca, hararet görünce, birleşmeleri kolaylıkla mümkün olur. İnsanların da sıkıntı, musibet, belalar ve savaş ateşiyle birbirlerine bağlanıp birleşmeleri mümkün olur. Hız. Şevki

Rabbani, “The Goal of New World Order” Evrensel Yeni Düzenin Hedefleri, adlı kitabında buyuruyorlar ki:

“Halen, ruhani hayatında bir yenilenme olmamış insan aleminin, birçok sıkıntı ve ızdırapla karşı karşıya gelmesi herhalde kaçınılmazdır.”

Yine buyuruyorlar ki:

“İflas etmiş, sancı ve sıkıntılar içinde bulunan bu dünyada, acaba ruhani bir hayatın yeniden doğması mümkün değil midir?”

GENEL BARIŞ

“Dünya insanlarına:

Asırlardan beri iyi niyet sahiplerinin yürekte arzuladığı, sayısız nesillerin Kahin ve şairlerin hayalini kurduğu ve çağlar boyunca insanlığın kutsal kitaplarının va’ad ettiği büyük barışa nihayet milletler kavuşmak üzeredirler. Tarihte ilk defa herkesin, büyük dünyayı, sayısız çeşitli milletleri ile tek bir perspektif içinde görmeleri mümkündür. Dünya barışı sadece mümkün olmakla kalmayıp aynı zamanda kaçınılmazdır.”

Yüce Adalet Evi - Ekim 1985

Hıristiyanlar, günlük namaz dualarında devamlı olarak Tanrı’ya şöyle yalvarmaktadırlar:

“Ey göklerde olan Rabbimiz; İsmi mukaddes olsun. MELEKUTUN GELSİN

Gökte olduğu gibi yerde de senin iraden olsun

Gündelik ekmeğimizi bize bugün ver ve bize borçlu olanları bağışladığımız gibi bizim borçlarımızı bize bağışla, amin.”

Melekutun gelsin diyorlar. Melekut, Tanrı Elçileri tarafından insanlara bahşedilen selamet ve barıştır. Fakat nice melekutlar Hız. İsa’dan sonra gelip geçti, onlar anlamadılar ve halen, melekutün gelsin diye söylemektedirler.

İlginçtir, aynıysa İslamiyet için de herhalde doğru olsa gerek. İslamiyet'teki bit çok mezhepler, günah ve zulüm tüm dünyayı kapladıktan sonra MEHDİ zuhur edecektir, o zaman dünyaya adalet ve barış getirecektir, İslamiyet'in devri bin seneyi doldurduktan sonra - (ki bu Tanrı'nın Kur'an'daki hesabında bir güne denk geliyor) başka bir deyişle İslamiyet'in BİR GÜN'e sahip olduktan sonra, Tanrı mazharı olan Mehdi'nin zujuru gerekliliğine inanıp beklerler. Her Müslüman'ın günde 17 defa namazda "Maliki yevmüddin" yani, bir "Din günün sahibi" demesinin, barış ve adaleti getiren Hz. Mehdi'nin zuhur tarihini anmak ve gelişi için kendisini hazırlamaktan başka bir hikmet ve maksadı var mıdır acaba?

Burada kısaca "barış"ın kavramını inceleyelim.

Değerli Sosyolog Dr. Şahpur Rasih şöyle diyor: Barış savaşın olmayışı, dostluk ve anlayıştan ibarettir. Bazı bilginlerin barış ile ilgili görüşleri aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

1) Barış, bazı siyaset bilimcilerine göre, savaşın olmayışıdır ve güç dengesine bağlıdır düşmanların veya hasımların savaş gücü eşit ise, kendiliğinden barış tesis olur. Tabiidir ki bu silahsızlanmaya değil, silahlanmaya giden bir yoldur ve şu anda dünyamızın gidişi bu yoldadır. Yani dünyamızın güç dengesi vahşet dengesine dönüşmüştür. Bu grubun liderlerinden olan G. Bouthoul'a göre, savaşın çözüm yolu ilk merhalede silahsızlanmadır.

2) Bu grupta Uluslararası Barış Araştırma Kuruluşu'nun yıllarca başkanlığını yapmış İsveçli Bilgin Johan Goltung'un düşüncelerini savunanlar yer alıyor.

Bunlar, savaşı, adaletsizliklerin ürünü olarak kabul etmektedir. Yani barışın yerleşmesi ile uluslararası adaletin yerleşmesinin eş anlamda olduğuna inanmaktadırlar.

Dünya nüfusunun üçte ikisi fakirlik, sıkıntı ve açlık içinde kıvrandığı halde, dünya milletlerinin çoğunun saldırganlık ve sömürgecilikten şikayetçi olmaları, insanlık aleminin şu andaki maddi medeniyetin etkisi altında barıştan hızla uzaklaşmakta ve savaşın uçurumuna yaklaşmakta olduğu sonucunu doğurmuştur.

3) Üçüncü grubun liderlerinden Gunnar Johnson, 1979'da yazdığı bir eserinde, dünya barışı için bir dünya düzeni ve kanununu gerekli görmektedir. Birleşmiş Milletler kuruluşunun dünya düzenine bir örnek olabileceğini vurguluyor.

4) Tanınmış Sosyolog Pitirim Sorakin savaşı, iki eğitim düzeyinin uyuşmazlığı olarak tanımlıyor. Böylece barışı iki toplumun inançlarında uyumun bulunması olarak belirtiyor. Yukarıda anlatılan dört görüşü de içine alan, ayrıca Tanrısal bir planla insanların mukadderatını tayin eden Bahai dininin özünde ANLAŞMA, ADALET, DÜZEN ve BİRLİK olduğundan, barışa olan candan inanış ve aşkın mevcudiyeti, dünya genel barışının gerçekleşmesi Tanrısal garanti altına almıştır.

Bu kısımda, Yüce Adalet Evi'nin (Bahai dininde en yüksek kurum), Birleşmiş Milletler'in barış yılı münasebetiyle (1992) tüm dünya sakinlerine 70 dile çevrilerek hitap eden ve 148 dünya liderine takdim edilen ve yüz binlerce barışsever ve yüksek makamda olan kişilere verilen barış mesajının özetini ilgililerinize sunarak, bu şifa verici mesajdan herkesin bir pay almasını dileriz.

"VA'AD EDİLEN DÜNYA BARIŞI" kitapçığından özet olarak çıkarılmıştır.

"Dünyanın büyük barışı çok yakındır. Bu, herkes tarafından yıllardır ümitle beklenen bir barıştır ve mutlaka gelecektir. Bu barış ya büyük acılar sonunda gelecek veya insanlar bu

konuda birleşip barışı şimdi kabul edeceklerdir. Bu tüm insanların önünde bulunan bir seçenektir. Şimdi barışın mümkün olduğuna dair belirtiler vardır. Milletlerarası işbirliği ilerlemiş, bilimsel araçlar birleşik bir dünyayı idare edecek bir duruma gelmiştir. Fakat yanlış inançlar ve milli çıkarlar bunu engellemektedir.

Bir asırdan fazla bir zaman önce Bahai dininin kurucusu Bahauallah, dünya hükümdarlarını barışa davet etmiştir. Hz. Baha'ullah şöyle söylemiştir: “İnsanlığı bölen ve insan ırkına acı veren olaylar her gün bir kat daha azgınlaşıyor... Çünkü şimdiki toplum (dünya) düzeni acınacak derecede elverişsiz ve bozuk görünüyor.” İnsanlar bugün bencil ve saldırgan davranışın, insanın tabii bir özelliği olduğu fikrinde birleşiyorlar. Bu, barışa ulaşmayı engelleyen yanlış bir görüştür. Bahai dini bugünkü ıstırapların insanlığı birliğe götüren basamaklar olduğu görüşündedir. Dünya barışının temelini atmak için ilk şart, insanlığın içinde bulunduğu bu durumun yine insanlığın olgunluğa varmadan önceki dönemi olarak kabul etmektir. Bu dönem, insanlığın yeryüzündeki kaderini ve içerisinde saklı olduğu mükemmelliğin açığa çıkmasını sağlayacaktır. Dünya barışının temellerini atmada başarı istiyorsak, dini bir tarafa atmamalıyız. Hz. Baha'ullah şöyle buyurmuştur: “Din ışığı kararınca... adalet ışıkları söner ve barış ortadan kalkar.”

Bütün dinlerin temellerinde birlik ve barış vardır. “Kendinize nasıl davranılmasını istiyorsanız siz de başkalarına öyle davranınız.” fikri bütün dinlerde vardır. Fakat insanlar Peygamberleri yanlış anlamış ve bu yanlış anladıkları şeylere kendi dar görüşleri çerçevesinde bencilce, sıkı sıkıya sarılmışlar ve bunun neticesinde karmaşa ve ıstıraplara sebep olmuşlardır. Aşırı dincilik yıkıcı bir şey olup, faydadan arıdır. Günümüzde birçok kişi dini bir tarafa bırakıp tamamıyla maddi rahatlıklara ve insan yapısı sosyal sistemlere bağlanmışlardır. Fakat bütün bu sistemler barış ve birliği sağlamaktan çok uzaktır. Bu sistemler ya devleti her şeyin üzerinde tutan, piyasayı veya bir gurubu diğerlerine üstün kılan yapılara sahip olup, umutsuzluk ve sosyal problemleri çoğaltmışlardır. Bu gibi sistemler şimdi kendi başarısızlıklarının hesabını yapmalıdırlar. Maddi konforları önemli sayan ve yücelten fikirlerini insanlara aşılıyarak “insanın yaradılışında bencillik ve kavgacılık vardır” gibi yanlış bir fikri onlara empoze etmişlerdir.

Şimdi dünya liderler iyi çözümlere ulaşmak için artık işe yaramayan bu gibi fikirleri çıkarıp atarak değişmez bir istek ve kararlılıkla birlik içerisinde karşılıklı fikir alış verişinde bulunmak için bir araya gelmelidirler.

Bazı silahların yasaklanması ve bazı çatışmaların kaldırılmasıyla barış tam olarak sağlanamaz. Savaş sebeplerinin temelden kaldırılması ve kalıcı bir çözüm bulunması yolunda atılacak adımlar genel ve dünya çapında olmalıdır. Irkçılık, insan birliği prensibine dayanan kanunlarla ortadan kaldırılmalıdır. Aşırı zenginlik ve fakirlik, büyük çalkalanmalara sebep olmaktadır. Bu her iki aşırı uç dünya çapında manevi temele dayanan bir davranış biçimine getirilmelidir. Milliyetçilik tüm insan ırkını sevme yolunu açmalıdır. Dini liderler, aralarındaki farklılıkları barış hatırı için ahenk içerisinde halletmelidir. Kadınların özgürlüğünün kabul edilmesi barışa doğru atılacak yeni sosyal adımların temeli olacaktır. Genel eğitimle tüm dünya insanlarını sevmek öğretilmelidir. Genel bir yardımcı dilin kabulü gereklidir. Burada iki konuyu özellikle vurgulamak istiyoruz: Birincisi yukarıda belirtilen görüşlere kabul etmek, ikincisi davranışlarımızı, barış için kalıcı çözüme ulaşmamızı sağlayacak ruhani prensiplere dayandırmaktır.

Temel soru, şimdiki ıstıraplı dünya, barışçı bir dünya haline nasıl getirilebilir? Dünya düzeni ve birliği her şeyden önce “İnsanlığın birliği” fikrini kabul etmekle sağlanır. İnsanlığın birliği,

her türlü taassubun atılması, ırk, sınıf, renk, millet, cins ve maddi medeniyet farklılıklarını bir tarafa atmamızı gerektiren ruhani bir prensiptir. Bu prensip dünyanın her yerinde okullarda öğretilmeli ve evrensel olarak beyan edilmelidir. Hz. Baha'ullah şöyle buyurmuştur: "Büyük ve şümüllü bir konferansın oluşması lüzumuna umumiyetle kanaat getirileceği bir zaman gelse gerektir, idare dizginini ellerinde tutanlar ve hükümdarlar bu konferansta bulunmalı ve müzakerelere iştirak etmeli, cihan barışının temellerini atacak tedbir ve çareler üzerinde düşünmelidirler."

Meşrevet prensibi, insan tabiatının doğal bir gereği olup, anlama kabiliyetinin ortaya çıkmasını sağlar. Bu büyük toplantıyı yapmanın zamanı çoktan gelmiştir.

Bütün kalbimizle tüm dünya liderlerinin bu dünya çapındaki toplantıyı gerçekleştirmelerini diliyoruz. Birleşmiş Milletler bu yüce amacı gerçekleştirmek için harekete geçmeyecek mi? Bütün kadın ve erkekler, gençler ve çocuklar bunun kabulünü dilesinler. Gerçekten insanlığın gelişmesinin bu en yüce döneminin kurucuları bugünkü nesil olsun. Daimi barış önemli bir aşamadır. Fakat insanlığın son amacı değildir. Bu barış tüm dünya insanların bir aile gibi birleşmesine sebep olmalıdır. Bahai toplumu, bugün böyle bir birliğin mümkün olduğunu ispatlayan bir örnektir. Bu toplum birçok millet, kültür, sınıf ve inançtan gelen ve birçok ülkenin ruhani, sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarına hizmet eden üç ila dört milyon kişiden ibaret tek bir sosyal organizmadır. Eğer insan birliği umudunun güçlenmesinde yardımcı olabiliyorsak bunu bir çalışma modeli olarak sizlere sunmaktan mutluluk duyarız. Şimdi dünyanın karşısındaki bu önemli iş üzerinde düşünürken, tüm insanlığı aynı kökten yaratan ve onlara O'nu tanımak ve sevmek kabiliyeti bahşeden ilahi Yaradan'ın önünde başımızı tevazu ile eğiyoruz.

İnsanın aslında mevcut olan potansiyelinin, ilerleyen medeniyeti geliştirmek için yaratılmış olduğuna ve bu mükemmelliğin bu günde ortaya çıkacağına inanıyoruz. Bahailer bugün inançlarının doğuş yeri olan ülkede çektikleri eziyetlere rağmen barış ve birliğin bugün Tanrı'nın iradesiyle kabul edilebileceğine şahadet etmektedirler. Böylece sizlere yalnız kelimelerde kalan bir umudu iletmiyor, fakat iman ve fedakarlık gücünü gösteriyor, bütün baskı ve saldırı kurbanlarına, çatışma ve kavgaların son bulması özlemini duyan bütün herkese, Tanrı'nın insanlığı yaratmadaki asıl maksadına hizmet eden herkese katılıyor ve derin iman ve inancımızın ifadesi olarak Hz. Baha'ullah'ın şu güçlü vaadini hatırlatıyoruz: "BU FAYDASIZ ÇATIŞMALAR BU MAHVEDİCİ SAVAŞLAR SONA ERECEK VE EN BÜYÜK BARIŞ KURULACAKTIR."

GERÇEĞİN ARAŞTIRILMASI

Tüm dinlerin temeli aynı değil mi?

Ruhani gerçekleri aynı değil mi?

Büyük peygamberler; gayeleri bir değil mi?

Tüm peygamberler; insanların eğitimi için çaba sarf etmediler mi?

Sosyal ve ruhani gelişmelerine sebep olmadılar mı?

Düşmanlık, kin, nefreti kaldırıp, sevgi ve birliği emretmediler mi?

Dostluk ve birleşmeye sebep olmadılar mı?

İnsanların gönüllerinde güzellik ve iyiliği yerleştirmediler mi?

Tabiidir ki bu soruların cevapları hep olumludur.

Peki bu ayrılıklar, bu ihtilaflar, bu düşmanlıklar, birbirlerine karşı kin ve nefret, mezhepler ve tarikatlar nedir? Kuşkusuz bunların en büyük nedeni, gerçeklerin araştırılmamasıdır. Çünkü

gerçek her zaman birdir, bir olduğuna göre araştırılırsa kuşkusuz bir noktaya varılması gerekmektedir, böylece ayrılıklara bir yer kalır mı ?

Ne yazık ki; zamanla ilahi dinlere, beşeri düşünceler, hurafeler ve evhamlar girmektedir. Böylece dinlerin şekli ve şemali değişir, birleştirici ve uzlaştırıcı olması gereken bu ilahi yollar, ayrılıklara neden olup can alıcı bile olur.

Fikrimizde ve düşüncelerimizdeki bir konunun, dışımızdaki obje ve gerçeklerle ne derece uyum sağladığını karşılaştırma işlemlerine, gerçeğin araştırılması denir. Kafamızdaki bir konu dış obje ile uygunluk gösterirse, o gerçektir. Göstermiyorsa o gerçek olmayıp evhamdır, hurafedir. Çoğunlukla bu karşılaştırma zahmetine katlanmak istemiyoruz. Özellikle din konusunda. Bir çoğumuz dinimizi araştırma ve tetkik sonucunda elde etmiş değiliz. Babanın taklitlerinin mirasçısıyız ve bu taklitlere öyle sımsıkı bağlanıyoruz ki, körü körüne onu savunuyoruz. Onun yüzünden mücadele ediyoruz. Tarih boyunca mezhep kavgalarını araştırırsak bunların hep taklitten doğduğuna ve bir hiç uğruna nice kanların döküldüğüne şahit oluyoruz. Bu konuda Hz. Abdu'l Baha'nın canlandırıcı şerbet gibi buyruklarını iştiyaklı susuzlara sunmak istiyoruz:

“Tanrının kutsal zuhurları, ilahi dinleri, gerçekte bir olup, yalnız isim ve isimlendirmede ayrılır. İnsan, hangi şafakta görünürse görünsün, ışığı seven olmalı, hangi toprakta yetişirse yetişsin gülü seven olmalıdır.

Fenere körü körüne bağlanmak ışığı sevmek değildir. Toprağa bağlanmak uygun değildir. Fakat topraktan yetişmekte olan gülden zevk almak değerlidir. Ağacı sevmek faydasızdır, fakat mevsimine ortak olmak kârlıdır. Hangi ağaçta büyürlerse büyüsünler, nerede bulunursa bulunsunlar lezzetli meyvelerden istifade edilmelidir. Hangi dil terennüm ederse etsin, gerçek söz onaylanmalıdır. Mutlak doğruluklar hangi kitapta kayıtlı olursa olsun kabul edilmelidir. Eğer taassuba sığınırız, bu, mahrumiyet ve cehalete neden olacaktır. Dinler, milletler ve ırklar arasındaki çekişme, yanlış anlayıştan dolaydır. Eğer dinlerin temellerinde yatan, prensipleri bulmak için araştırırsak, asıl gerçeğin tek olması nedeniyle anlaşmalarını görürüz. Bu sayede dünya din adamları birlik ve uzlaşma noktasına varacaklardır.”

Başka bir yerde yine buyuruyorlar ki:

“Eyvah insanlık tamamen taklit ve ilahi dinin her zaman aynı kalmış gerçeğine dayanmayan ve gerçek olmayan şeylere gömüldü. Hurafeler asıl gerçeği karartmış, dünya kararmış, din ışığı ise görünmez olmuştur. Bu karanlık, ayrılık ve kavgalara neden oluyor. Din, insanlığın birliği için olmasına rağmen, dini inançların çok çeşitli olması nedeniyle dini inançlar arasında anlaşmazlık doğar. Gerçek din, insanlar arasında sevgi ve anlaşma kaynağı, övgüye değer nitelikleri de gelişme nedenidir. Fakat insanlar, gerçek birleştiriciden habersiz, sahtelik ve taklitleri tutuyorlar, böylece dinin parlaklığından da mahrum kalıyorlar. Baba ve atalardan kendilerine miras kalan hurafeleri takip ediyorlar. Bu o derece hakim oldu ki ilahi gerçeğin semavi ışığını bir tarafa attılar. Taklit ve hayaller karanlığında oturdular. Yaşam nedeni olması gereken ölüm nedeni oldu. İnsan tabiatının yüceliğine etmen olan alçalışına neden oldu. Bu şekilde dindarlık sahası yavaş yavaş daralmış ve kararmış, materyalist dünya ise gelişmiş ve genişlemiştir. Dindar kişi dinin yüce gerçeğini ve kutsallığını ihmal ederek taklit yolunu tutmuştur. Güneş battığı zaman yarasalar uçar. Onlar materyalist gece yaratıkları oldukları için gece ortaya çıkarlar. Dinin ışığı karardığı zaman da onlar ortaya çıkarlar. Onlar gecenin yarasaları gibidirler. Dinin batışı onların faaliyet zamanıdır.” Hz. Baha'ullah'ın ilk doktrini, gerçeği araştırmaktır. İnsan, gerçeği kendi başına aramalı, taklit ve atalarından kalma basit şekillere sarılmaktan vazgeçmelidir. Dünya milletleri gerçek yerine taklitleri takip

ettikçe, taklitler de değişik ve çeşitli olduğundan inanç farklılıkları, dargınlığı ve savaşı doğurur. Bu taklitler olduğu sürece insanlık aleminin birliği olanaksızdır. O halde gerçekleri araştırırsak onun ışığı ile bulut ve karanlıklar dağılır. Gerçek tek olup bölünmeye veya ayrılığa izin verilmez. Eğer dünya milletleri gerçeği bulurlarsa anlaşacak ve birleşeceklerdir. Birçok insan ve topluluk, Hz. Baha'ullah'ın öğretisi ve kılavuzluğunda gerçeği bulmuşlardır. Böylelikle sevgi ve anlayış içerisinde yaşamaktadırlar.

RUHU'L KUDS ESİNTİLERİNDEN FEYZ ALMAK

Doğanın kuralı olarak bazen iki şeyin birleşmesinden veya iki kuvvetin terkiplerinden yeni bir nesne veya yeni bir kuvvet doğmaktadır. Başka bir deyişle iki kuvvetin içinde bazen öyle özellikler saklıdır ki, terkip olduğu takdirde yepyeni iki kuvvetten, bağımsız başka bir kuvvet ortaya çıkmaktadır. Ruh'u'l kuds bilindiği gibi Tanrı Ruh'u veya Kutsal Ruh olarak Tanrı elçileri tarafından zaman zaman zuhura gelmektedir.

İnsan ruhunun, Ruh'u'l kuds gücüyle temas etmesi ve birleşmesi halinde doğacak güç İmani Ruh'tur. Yani insanın gerçek anlamıyla yaratılış gayesine ve üst mertebeye yükselebilmesi için, ruhunun, Ruh'u'l kuds ile birleşmesi gerekmektedir.

Ruh'u'l kuds, Tanrı'nın Elçileri kanalıyla alemleri diriltiren bir güçtür. Nasıl ki bahar, gizli bir özellik olarak tabiatı canlandırır ve hayat verirse, her dönem ve devirde Ruh'u'l kuds de etki ve gücüyle insanlık aleminin dirilmesine ve gelişmesine neden olur. Bu güçlü ilahi ruh ile insani ruhun birleşmesinden doğan iman ruh, gelişir ve yaşadığı kısa ömründe gelişim safhasını tamamlar. Ana rahmindeki bebeğin değişik organları bulunduğu halde o alemde bunları kullanmasına olanak yoktur ama bu dünyaya geldiği andan itibaren ana rahminde gelişmiş olan organlarını kullanmaya başladığı gibi ruhun bu dünyada ikinci doğumu gerçekleştirip yaşam süresi içerisinde, diğer alemde kullanabilmek için ruhani organlarını geliştirmesi mümkün olur.

Peki dünyamızda insanın, zamanın Ruh'u'l kudsü ile teması olmazsa durum ne olabilir? Tabiidir ki insani ruhdaki saklı gücün zamanındaki Ruh'u'l kudsla birleşmeme sonucunda yeni bir imani ruhun oluşması söz konusu olamaz. Böylece ruhani organları da oluşmayacaktır. İnsani ruhun diğer aleme gitmesi, imani ruhu oluşmuş ve ruhani organları gelişmiş olanların mertebesine girmesi ve ulaşması olanaksızdır. Hz. Abdu'l Baha'nın Paris'teki konuşmalarını, konumuzla ilgili olduğu için aynen nakletmek istiyoruz:

O'dur Tanrı

2 Kasım 1911-Paris

“Ben Avrupa ve Paris'e geldiğimde Avrupa'da maddi uygarlığın son derece ilerlediğini fakat ruhaniyetin etki ve nüfuzunun, gerektiği gibi olmadığını gördüm. Bunun için, bu akşam, ruh konusunda bir konuşma yapmayı gerekli buldum.

Ruh, bütün varlıklara ışık saçan ve evrenin tümüne pay ve fayda sağlayan, Tanrısal bağıştır. Güneş nasıl bütün varlıklara ışık saçarsa, ruh da öyledir. Zira yer küresinde var olan şeylerin tümü, güneşin bağıyla olgunlaşır ve ondan ışık ile ışın alır. Fakat bu ışınlar her aşamada, o aşamanın gerektirdiği gibi belirmektedir. Güneşin ışıklarının, kayasal cisimlerde başka, saydam cisimlerde ise bambaşka bir belirti ve görünümü vardır. Güneş bir olduğu halde onun cisimlerdeki belirtisi çeşitlidir. Bunun gibi, ruh, varlığın çeşitli aşamalarında, o aşamanın gerektirdiği gibi görünmektedir. Cansızlar aleminde, bireysel parçacıkların toplanmasına neden olan bir çekim gücü vardır. Bu, cansızın yaşamıdır. Çünkü cansız da kendi aşamasında

yaşamaktadır. Bitki aleminde büyüme gücü bitkinin ruhudur. Hayvan aleminde ise duyu kuvveti hayvansal ruhtur. Bu, maddelerin bileşiminden ve bir araya gelmelerinden elde edilir. Aslında elementlerin bir araya gelmesi, bileşimin gereğindedir. İnsan ise öğelerin birleşiminden doğar. Fakat akıl ve konuşma gücü ile süslenen bir nitelik taşır. Akıl gücü ve konuşan nefisten ibaret olan insan ruhu, her şeyi çevreleyendir ki, her şeyi keşfeder ve kavrar. İşte bunun içindir ki, varlıkların sırlarını görünmez alandan görünür alana getirir. O, bütün endüstri bilim ve teknikleri, görünmez alandan görünür alana getiren bir güçtür. Bu kuvvet, her ne kadar duyulmaz ve görünür duyularla görünmezse de, iç duyularla hissedilir. Fakat, ruhanilerin deyiminde kullanmakta olan bu ruh değildir. Gaye ebedi ruhtur. O, iman yaşamıdır. O, ruh, Hz. İsa'nın O'nunla vaftiz edilmesi gerektiğini ve o ruh ile vaftiz olunmayınca, Tanrı Melekutuna girilmeyeceğini söylediği bir ruhtur. Ayrıca, İncil'de şöyle buyuruyor: "Cesetten doğan kimse ceset ve ruhtan doğan ruhtur." Başka yerde de şöyle buyuruyorlar: "Bırakın ölüleri ölüler gömsün." Zira Tanrı'ya inanmayan kimseler her ne kadar insan ruhuna sahip iseler de gerçek imani ruhundan yoksundurlar

DOKUZUNCU BÖLÜM

HZ. BAB'IN HAYATI

Hız. Bab'ın adı Seyyid Ali Muhammed'dir. Seyyid Muhammed Rıza'nın oğlu olup, 20 Ekim 1819 tarihinde Şiraz'da dünyaya geldiler. Çocukluk döneminde babaları vefat etti, dayısı olan Hacı Seyyid Ali'nin yanında aldılar. Hız. Bab küçüklük yaşlarında akranlarından tamamen farklı idi. Dayısının hatırı için Abid'in mektebine uğruyordu. Şeyh Abid defalarca Seyyid Ali Muhammed'in olağanüstü durumundan söz ederek, özellikle bu saygıdeğer çocuğa özen gösterilmesini dayısından rica etti.

Hız. Bab gençlik devresinde dayısının yanında ticaretle meşgul oldular. Bir sahil şehri olan Buşehr'de bir müddet kaldılar. Zamanlarının çoğunda ibadetle meşgul oluyorlardı. O dönemde Kerbela'ya gittiler ve Resitli Seyyid Kazım'la bir mülakat yaptılar. Bu görüşmenin ilginç yanları Nebil Tarihi'nde yazılıdır.

Hatırlatmamız gereken bir nokta şudur ki, 19. yüzyılın başında İslamiyet semasında parlayan iki yıldız doğdu ve insanlara yeni bir zuhurun müjdesini veriyorlardı. Parlayan birinci yıldız, Bahreyn'in Ahsa'dan olan Şeyh Ahmed ve İkincisi Mazanderan'dan Resitli Seyyid Kazım idiler. Şeyh Ahmed son derece tanınmış ve Şeyhi tarikatının kurucusu idi. Bu Rabbanî alim, yüksek nida ile; Mehdi'nin zuhuratının yakın olduğu ve herkesin uyanık olması gerektiği, Mehdi'nin imanından mahrum ölenin cahil olarak ölmüş sayılacağı konusunda halkı uyarıyordu.

Hayatının son yıllarında, talebesi olan Seyyid Kazım'a "Benim gitme saatim yaklaşıyor. Zaten Tanrı'dan bunu diliyorum, bizler o yüce zuhuratın imtihanlarına dayanamıyoruz. Fakat Tanrı, kendi gönüllerini dünyadan kaldırmış azade kimselere o gün için tayin buyurmuştur." dedi. Büyük üstad Seyyid Kazım'da hayatının sonuna kadar talebelerine, Mehdi'nin zuhuratının çok yakın olduğu, belki de aralarında bulunduğu kehanetinde bulunuyordu. "Dersleri bu yüzden benden sonra tatil edeceksiniz" diye talebelerine emirler verdi. Seyyid Kazım 1259 Hicri yılında 60 yaşındayken vefat etti. Ve talebeleri medrese ve dersleri tatil ederek üstadın kehaneti üzerine dağıldılar. Yeni bir kitapla, yeni bir şeriatla geleceği imamlar tarafından haber verilmiş olan Mehdi'nin aranması için diyar diyar dolaşmaya başladılar. Yıl 1260 Hicri, yani İslamiyet'in hazırlık ve şeriatının tamamlanmasından tam bin yıl geçiyordu. Hız. Muhammed'in "din günü" olarak buyurduğu gün hesabımızla bin yılı tamamlamış

durumda idi. Tam bu saatte Hz. Mehdi'nin canlandırıcı nidası Şiraz şehrinde yükseldi ve bu yüce haberle hakkın aşıkları ve onu arayan talep kuşları Şiraz diyarına uçmaya başladılar. Evet, Hz. Bab 25 yaşındayken Tanrı emrini duyurdular. İlk olarak iman şerefine nail olan ve sevgili Mevlanın cemalini tanımaya muvaffak olan, Horasanlı Boşrueyi Molla Hüseyin oldu. 23 Mayıs 1844, geceyi iki saat on bir dakika geçe bütün kutsal kitaplarda vaat edilen tüm ermiş olanların hasretle bekledikleri saat geldi çattı. Kur'an'ın Yusuf süresi tefsirinin 1. kısmı Hz. Bab tarafından harikulade bir hızla nazil oldu. Kendisine "Ben Babullah ve sen de Babulbab'sın" buyurdular. Bab-kapı ve Babulbab=kapının kapısı anlamındadır. Yine, "18 kişinin kendi arayışları sonucunda vasitasız olarak bana iman etmeleri gerekir. Sonra onlardan biri ile Mekke'ye gitmeliyim. Ve Mekke şerifine ve gelen ziyaretçilere Tanrı emrini ıblâğ etmeliyim." diye buyurdular. Buyurduğu şekilde 18 kişi kendi çabalarıyla ilginç şekillerde Hz. Bab'a iman ettiler.. Onları Hay (diri) harfleriyle isimlendirdiler.

1260 yılında Kuddus'ü yanlarına alarak Mekke'ye gittiler ve Mekke şerifine ve birçok kişiye Tanrı Emri'ni duyurdular. Medine, Cidde yoluyla Buşehr'e geldiler. Kuddüs'ü Şiraz'a yolladılar. Kuddüs Hz. Bab'ın dayısıyla (Seyyid Ali) görüştü, Seyyid Ali Diri Harflerden sonra ilk iman edenlerden oldu. Ve Tahran'daki yedi şehitler gurubunun birisi oldu.

Kuddus (Muhammed Ali) vaa'z ve minber ehli olan yeni Cami İmamı Horasanlı Molla Sadık-ı Mukaddes ile görüştü. Mukaddes iman ettikten sonra Hz. Bab'ın emri üzerine Tanrı Emri'nin açıkta duyurulmasını, derhal itaat ederek Hz. Bab'ın ismini ezanda söylemesini emretti. Cuma namazında, ezanda "Eşşehdü enne Aliyün Kable Nebil (Muhammed) Bab'ı Bakiyetüllah" sesi cami fezasından yayıldıktan sonra bir mahşer ortaya çıktı." (1)

Şiddet ve azarlamalardan sonra hizmetçilere emir verildi ve Molla Sadık'a bin kırbaç vurdular, sonra ikisinin sakallarını yaktılar, burunlarını delerek halka takıp sokak ve çarşılar da gezdirdiler. Bu davranışlarıyla imamların "Mehdi'nin sahabelerinin başlarına neler geleceği" haberlerini doğrulamaları gerekiyordu. Bu olaydan sonra Hüseyin Han bir kaç atlı memurun, Hz. Bab'ı yakalamak üzere Buşehr'e gitmeleri için emir verdi. Bu atlıların Hz. Bab ile karşılaşmalarının çok ilginç bir hikayesi vardır:

Atlılar Buşehr'e birkaç kilometre kala Hz. Bab'ı gördüler. Kendisinin eşraftan olduğunu zannettiler. Hz. Bab "Kimi arıyorsunuz?" diye onlardan sordu, durumu anlattılar. "Buyrun ben zahmetinizi azaltayım. Bu kadar yol gitmenize gerek yok. Aradığınız benim." buyurdular. Grubun başı Hz. Bab'ı bindiği atın üzengisini tutarak "Ey efendim biz sizi görmemiş olalım. Bu cabbarın elinden kendinizi kurtarınız" diye yalvardı. Hz. Bab kabul buyurmadılar ve Şiraz'a gittiler. Hüseyin Han'ın karşısında hazır oldular. Çok şiddet ve hiddetle hareket eden Hüseyin Han'ın verdiği işaret üzerine Hz. Bab'ın mübarek yüzüne sarığı düşecek şekilde bir tokat attılar.

Hz. Bab'ı evinde hapis ettiler, fakat hakikat ışığına aşık olanlar her taraftan pervane gibi Hz. Bab'ın etrafında dolaşmaya başladılar ve yeni mümin olanlar ziyaretine akın ettiler. Zamanın padişahı Muhammed Şah böyle bir nidayı duyunca, saraydaki en güçlü bilginlerden olan Seyyid Yahya Darabi'yi, konuyu araştırmak için Şiraz'a yolladı. Huzura müşerref olduğunda Hz. Bab'ın yüceliğine meftun oldu, Kevser suresinin yorumunu talep etti. Bir oturumda öyle azametli ve çekici, aşırı bir hızla, eşi görülmemiş bir yoruma sahip olunca kendisinden geçti ve iman şerifine nail oldu. Durumu Şah'a bildirdi ve bir daha saraya dönmedi. Neyriz'de şehadet mertebesine erişti. Hüseyin Han Babi'lerin Şiraz'a akın ettiklerini görünce Hz. Bab'ın evine baskın düzenledi ve kendilerini, Şiraz'ı terk etmeye zorladı. Böylece Hz. Bab 1262 Hicri yaz aylarında İsfahan'a gittiler. İsfahan yolunda Kemşeh'e yaklaşınca ahali Hz. Bab'ın

şehre girmesini engellemek için şehir kapılarını kapattılar. Hz. Bab İsfahan Valisi Menucehir Han Mütemedül- Devlet'e bir mektup gönderdiler. Bu vali Şiraz'dakilerden çok farklı olarak son derece dirayetli, mert ve sevilen bir insandı. İsfahan'a vardıkları zaman valinin emriyle İsfahan Cuma İmamı Mir Seyyid Muhammed'e misafir oldular. Vali, aynı evde Hz. Bab'ın ziyaretine geldi. İlk mülakatta O Hazrete meftun ve aşık oldu, iman etti.

Hz. Bab İmam'ın evinde kırk gün kaldılar ve onun ricası üzerine Vel'asr suresinin yorumunu yazdılar. Sonra İsfahan Valisi kendi evinde özel olarak Hz. Bab'ı misafir ederek hizmetinde çalıştı ve Tanrı Emri'nin yayılması ve hizmeti için Mevlası'ndan hazırlıklarda bulunmasını rica etti. Hz. Bab ona iltifatta bulundular ve Tanrı Emri'nin yayılmasının görünüşte basit görünen müminler tarafından takdir olunduğu ve ömrünün vefa etmeyeceğini buyurdular. Kısa zamanda Vali vefat etti ve yerine zalim bir adam vali oldu. Hz. Bab'ın durumunu ve müminlerin sayısında bir artış olduğunu Şah'a yazdı.

Şah, Hz. Bab'ın kimseye belirtilmeden Tahran'a gönderilmesini emretti. Hz. Bab, Kaşan yoluyla Tahran'a götürülürken Kum şehrine yaklaştılar; şehre girmesini istemediler ve böylece çevre yolunu dolaşarak Kum'dan geçtiler. Tahran'a 36 km. kala başkentten bir memur gelerek Sadrazam'dan bir emir getirdi. İkinci bir emre kadar Hz. Bab'ın Kuleyn kasabasında bekletilmesini, Hz. Bab'a eşlik eden görevlilerden istedi. Bu arada Nevruz'un on ikinci gününde Molla Mehdi Kendi ve Mehdi Hu'i Hz. Baha'ullah'ın mühürlü mektubunu ve bazı hediyeleri huzurlarına sundular. Sadrazamın muhalefetleri ve oyunu sebebiyle Şah'ın Hz. Bab ile görüşmesi engellendi. Sadrazam, Şah'ın iyi kalpli ve iyi niyetli olduğunu bildiğinden, Hz. Bab'la görüştüğü takdirde o Cemale meftun olacağını düşünerek kendi riyaset ve şanınin temellerinin sarsılacağı zan ve vesveseleriyle Hz. Bab'a hitaben Şah'a şöyle bir mektup yazdırdı:

“Sizinle görüşmeye çok iştiağımız vardı. Velakin bir yolculuğa çıkacağımızdan görüşmemiz ertelenecektir. Maku'ya götürülmenize ve Makulu Ali Han'ın size iyi davranmasına dair emirler verdik. Yolculuktan dönünce sizi Tahran'a isteyeceğiz ve görüşme olacaktır... Mutluluğumuz, başarılarımız ve memleket için her zaman dualarımızı beklerim.”

Şah'ın fermanı üzerine Hz. Bab, ilk önce Tebriz ve sonra Maku'ya götürüldü. Hz. Bab Maku'da (Türkiye sınırından 22 km.'lik mesafededir) dokuz ay kaldılar. Farsça Kutsal kitabı olan Beyan burada nazil oldu. Ali Han ilk günlerinde epeyce zorluklar gösterdi, fakat Hz. Bab'ın kerametlerini görünce O hazrete gönül verenlerden oldu ve sadrazamın emirlerinin aksine zindan kapılarını tamamen açtı. Böylece tüm İran'dan ilk iman edenler, ziyaret için gelmeye başladılar. Bu olaylar Sadrazamın kulağına ulaşınca, daha ücra bir hapis yeri olan Çehrik kalesine sürgün edilmesine dair sert ve kesin bir emir verdi. Özellikle Çehrik Hakimine, Hz. Bab'ın kimse ile katiyen görüşmeyeceğine dair emir verdi. Kısa zaman sonra Hz. Bab Urumiye yoluyla Tebriz'e getirildi.

Urumiye şehrinde ilginç bir olayın anılmasında yarar görürüz:

Hz. Bab'ı Urumiye'deki bir acem hamamına götürdüler (Acem hamamı, kapalı bir havuzda herkesin yıkanabileceği biçimde idi.) Şehir halkı Hz. Mehdi'nin o hamamı kullandıklarını duyunca hamama hücum ettiler ve havuzu son damlasına kadar teberrük ve şifa için alıp bitirdiler.

Tebriz'de Şii din adamlarının planıyla, o zaman veliahd olan Nasreddin Şah'ın huzurunda bir meclis kuruldu. Bu meclis, tıpkı Yahudi din adamlarının İsa Mesih için kurdukları maskara ve rezaletli muhakeme meclisine, yani halk arasında Tanrı adıyla izzet ve makam sahibi olan din adamları, Tanrı mazharının ve bekledikleri sevgilinin ölüm fermanını kararlaştırmak ve

imzalamak için bir araya geldikleri mahkemeye benziyordu. Fakat ondan daha çirkin ve iğrençti. Hz. Bab bu mecliste üç defa iddialarını tekrarlayıp şöyle buyurdular, “Ben bin yıldan beri beklediğiniz ve adını duyduğunuz zaman ayağa (Saygı için) kalkacağınız vaad edilen Mehdi’yim.”

Bu toplantıda koskoca fakihler saçma sapan sorular ve çocuksu davranışlarıyla tüm insanları teessüf ve üzüntüye boğan, tarihten ebediyen silinmeyecek en çirkin leke teşkil edecek oy birliğiyle bir karara vardılar. Evet, Hz. Bab’ın iddiasına verilecek cezanın ölüm olduğuna dair fetva yazdılar. Memleketin en yüksek fakihlerinden olan dört müctehidin imzalarıyla 1266 Hicri 9 Temmuz gününde, öğle vaktinde devletin 750 kişilik bir grup askeri Hz. Bab ve Enis’i (dostu, arkadaşı olan Mirza Muhammed Ali’yi) kurşuna dizdiler. Şehadet günü büyük bir mahşer oldu. Bahri tarih kitaplarında tafsilatlı bir şekilde yazılmıştır.

Mirza Muhammed Ali Enis’i bir kaç kelimeyle anmak istiyoruz. Bu genç Mevlasını tanıdı ve deli gibi aşık oldu. Yeni evli ve yeni bebeği olan Enis’in (Hz. Bab’ın verdiği isim) aile fertleri onu bu sevdadan vazgeçirmek istediler ve Mevlası yolunda kendini feda etmekten vazgeçsin diye küçük bebekni getirdiler. Yaşam için nice vaatlerde bulundular. Tanrısal sevgiliye gönül vermiş Enis, Şiraz’lı Hafız’ın bir gazelinin iki beyitini okuyarak halka haykırdı: “Eğer siz de Mevla’yı benim gibi tanımış olsaydınız kendinizi kurban ederdiniz.” Okuduğu şiirin tercümesi:

Benim gibi neşeli aşığa tevbe edersiniz! Estağfurullah, estağfurullah. O şahımdan kılıç yağarsa boynumu tutarım El hükmü lillah. (Hüküm Tanrıdandır.)

“Ey insanlar, eğer Beni tanıyabilseydiniz, siz de bu genç gibi uğruma feda olmayı arzu ederdiniz. Ben öyle bir kimseyim ki gökler O’nun gelişi az görmüş ve erenlerin üç yüz on üç kişisi, uğruma canlarını kurban etmiştir.”

Hz. Bab’ın son konuşmasından.

Hz. BAHA’ULLAH

Mübarek adı Hüseyin Ali’dir. Mazenderan vilayetinin Nur kasabasından olan Mirza Abbas vezirin oğlu olup, 12 Kasım 1817’de Tahran’da doğdular. Hz. Baha’ullah’ın çocukluk ve gençlik döneminde yücelik ve zeka, yüzlerinden müşahade ediliyordu. Yaşadığı aile içinde özellikle mal, mülk ve makam sahibi olmalarına rağmen Hz. Baha’ullah servet, ün ve makama itina etmiyorlardı. Bu gibi bağılıkların, çocuk oyuncaklarından farklı olmadığı kanaatinde idiler.

Babası, Hüseyin Ali hakkında defalarca ilginç rüyalar görmüş ve onları oğlunun yüceliğine yorumluyordu. Hz. Bab’ın Emrini açıklamasından 3 ay sonra Molla Hüseyin, Hz. Bab’ın özel mesajını bizzat Tahran’a getirdi ve Hz. Baha’ullah’a sundu. O andan sonra Hz. Bab’ın zuhuratını tebliğ etmeye başladılar ve Mazenderan’a gittiler. Yöredeki toplumu, bu yüce zuhurattan haberdar ettiler. Hatta bir çok kişi Hz. Bab’ın emrine iman ettiler. Hz. Baha’ullah Mazenderan ve Horasan’a seyahatlerde bulundular, halk arasında Babilerin reisi olarak meşhur oldular. Babilerin şehadetleri ve hapse atılmalarının yanı sıra, Hz. Baha’ullah’ı da Tahran’da eski bir hamam olan ve zindan olarak kullanılan, Siyahçal olarak bilinen mahbese attılar. Elllerine, ayaklarına ve boyunlarına zincirler takıldı. Öyle ki boynundaki zincirin meydana getirdiği iz hayat boyu kaybolmadı. Siyahçal’da 4 ay kaldılar. O sıralarda binlerce Hak aşığının mübarek kanları döküldü. O diyar, şehitlerinin kanıyla kırmızıya boyandı.

Siyahçal'dan serbest bırakılarak, bir ay içerisinde İran'ı terk etmesini şart koydular. İlk sürgün yeri olan Bağdat'a (Darüsselam'a) sürdüler. Bu şehire bir müddet sonra müminler akın ettiler, hatta Babi olmayan bir çok kimse O Hazrete meftun ve aşık oldular. Bunlardan Nakşibendi büyük şeyhlerinden olan Şeyh Abdurrahman Kerküki, Hazretin hayranlarından oldu ve isteği üzerine tasavvufi bir şaheser olan "Çahar Vadi" (Dört Vadi) Hz. Baha'ullah'ın kaleminden nazil oldu. Ayrıca kadiri tarikatının lider ve şeyhlerinden olan Şeyh Muhyeddin Kazi'nin ricası üzerine İrfan merhalelerinin yedi basamakta mümkün olduğunu, araştırma ve talebin şartlarını anlatan "Heft Vadi" (Yedi Vadi) adlı muazzam eseri nazil oldu.

Bağdat'ta Hz. Baha'ullah'ın nüfuz ve etkisi, kalpleri fethetmekteydi. Bu yüceliği ve müminler toplumunun günden güne genişlemesini gören Bağdat'taki mutaassıp Şii din adamlarının vesveseleriyle İran Dışişleri Bakanı, Osmanlı devleti nezdinde Bahau'llah'ın ya İran'a geri gönderilmesi veya sınırlarından daha uzak bir yere sürülmesini talep etti. Sultan Abdülaziz, bu talep karşısında Bağdat Valisi'ne bir ferman yollayarak Hz. Baha'ullah'ın İstanbul'a gönderilmesini emretti. Hz. Baha'ullah'ın İstanbul'a sürgün emri, muhalifleri ve düşmanları son derece sevindirdi ve bayram ettiler. Ahabplar ise sonunun ne olacağından haberdar olamadıklarından tedirginlik içinde idiler.

Bab-ı Ali'nin fermanı Bağdat valisi olan Namık Paşa tarafından Hz. Baha'ullah'a tebliğ edildikten sonra, Hz. Baha'ullah bütün müminlerin bu sürgün olayını iyi karşılamalarını ve bayram etmelerini buyurdu. Hemen Bağdat dışında Necip Paşa bahçesi denilen çok güzel manzaralı bir bahçeye taşındılar. Bu yemyeşil bahçede rengarenk çiçek ve güllerin arasında, kuşların ötüşleriyle birlikte ilk gün (21 Nisan 1863'de) Hz. Baha'ullah, müminler toplumuna bütün ümmetlerin beklediği semavi ve yüce Tanrısal görevini açık bir şekilde açıkladılar. Şunu ilave etmek gerekir ki: Hz. Baha'ullah 1269 Hicri'de Siyahçal'da zincirlerin altında iken bazı yakınlarına Tanrı Emri'ni açık olmayan bir şekilde açıklamıştı.

O günde tüm ahabplar birden o ilahi nidaya "Lebbeyk lebbeyk*" ile cevap verdiler. Artık perişanlıktan kurtulmuşlar, İran ve Osmanlı gibi koca devletlerin ve etkili din adamlarının karşı gelmelerinden endişe duymuyorlardı. Çünkü artık Tanrı Gemisi'ne binmiş durumda idiler. Ayrıca, Tanrı Gemisi'nin kaptanını da güçlü ve Tanrısal tedbir ile karşılarında görmekte idiler. Tüm müminler bayram ettiler, zira geçmiş dinler ve Elçilerin müjdesini verdiği gün gelip çatmıştı ve Sultanlar Sultanı Hz. Baha'ullah'ın zuhurunu görüyorlardı. Bu bayram 12 gün sürdü ve Bahailer arasında Rızvan Bayramı olarak her yıl kutlanmaktadır. 1.9. ve 12. günlerini (Toplam 3 gün) tatil edip çalışmazlar.

Bağdat'ta onbir sene kaldıktan sonra, Kerkük, Erbil, Musul, Zaho, Cizre, Nusaybin, Hasanağa, Mardin, Diyarbakır, Bakır Madeni, Harput, Gümüşmadeni (Keban), Deliktaş, Sivas, Tokat, Amasya ve nihayet Samsun'a kadar 110 günde özel muhafız ve görevlilerle vardılar. Bu yolculuk bölümünde tarihte yazılı bir noktaya değinmek gerekir ki; Hz. Baha'ullah Orta Anadolu'dan geçerken halkın bu mazlum grubunun karşılama ve uğurlamalarda gösterdikleri alaka ve sevgi, o halkın iyi yürekli ve misafirperverliklerinin bir simgesi olarak her zaman takdir edilecektir. Kuşkusuz bu diyardaki halkın evlatları, dedelerinin yaptıklarından gurur duyarak iftihar edeceklerdir.

Samsun'da bir hafta kaldıktan sonra vapur ile Sinop ve İnebolu'dan geçerek İstanbul'a vardılar. İstanbul'da 4 ay kaldılar. Bu müddet zarfında hükümet erkânıyla kesinlikle görüşmek istemediler ve hiçbirisine itina buyurmadılar. Bu şehri, "Medineyi Kebire" yani büyük şehir olarak isimlendirdiler. Bu ikinci sürgün şehrinde, hükümet tarafından Edirne'ye gitmelerine karar verildi. Küçük Çekmece, Büyük Çekmece, Silivri, Lüleburgaz, Babaeski

güzergahlarından geçerek 12 Aralık 1863 tarihinde 12 günlük kış döneminde son derece kötü şartlardaki yolculuktan sonra Edirne'ye vardılar. Bu şehirde, Hz. Baha'ullah'ın çok önemli eserleri nazil oldu. Bunlardan Ahmet Levhi, Suretülmülk, Kitabı Mübin, Oruç duaları ve bazı sultanlara levihlerdir. Hz. Baha'ullah Tanrısal görevini bu defa dünya padişahlarına bu şehirden açıkladığından, Edirne'yi "Arzı-Sır" olarak adlandırdılar.

Edirne'de 5 yıl kaldıktan sonra, dördüncü sürgün yeri olan, Osmanlı Devleti'nin siyasi mahkumlarının sürgün ve zindan yeri olarak tanınan, hava ve suyun kötülüğüyle ün yapan en ücra ve mahrumiyet yeri olan Akka'ya sürüldüler. Hz. Muhammed'in hadisinde Akka hakkındaki hikmet artık ortaya çıktı. Hz. Baha'ullah ve vefalı müminleri 12 Ağustos 1868 yılında Edirne'den, Uzunköprü, Keşan, Gelibolu (Keşan-Gelibolu yolunda Reis Levhi nazil oldu) yoluyla buharlı vapurla Midilli, İzmir, İskenderiye, Port Said, Yafa ve Haifa limanlarına uğrayarak 31 Ağustos 1868'de Akka'ya götürüldüler ve daha önce askeri kışla olan sonradan zindan haline getirilen binaya kapatıldılar.

Bundan sonrasını 72 kişilik bu aşk kervanı yolcularının birisinden dinleyelim: Bu mübarek ve değerli zat Hz. Baha'ullah'ın sevgili kızı Hz. Varakayı Ulya Bahaiye Hanım'dır:

"İki gün deniz yolculuğundan sonra Hayfa'ya vardık. Hepimiz uygunsuz yemeklerden ve açlıktan hasta idik. O zamana kadar sağlıklı bir kadın olan ben, o tarihten itibaren sağlık ve selametın yüzünü göremedim. Hayfa'da bir gün mahbeste idik. Erkeklerin hepsi ise zincirler altında idiler. Akka'ya götürmek üzere bizi küçük teknelere bindirdiler. Deniz o kadar kötü ve fırtınalı idi ki, son derece rahatsızlık ve fenalık veriyordu. Akka'nın Osmanlı Devleti'nin mahbesi olduğunu anladık. Yani değişik yörelerden mahkumları bir araya getiriyorlarmış. Hava ve suyu öyle pis ki, herhangi bir kuş oradan uça yere düşmüş derler. Kısacası bizi teknelerle sahile ulaştırdılar. Kışlaya vardığımızda, Hz. Baha'ullah'ın ikinci katta ve bizlerin alt kattaki odalarda yerleşmemizi emrettiler. Kışlaya girer girmez merdivenin altında o vahim manzarayı gördüğümde öyle fenalaştım ki, adım atacak güçte değildim, baygınlık geçiriyordum. Yol sıkıntısı, deniz hastalıkları beni artık ölüme götürüyordu. Hepimizi kışlaya aldıktan sonra koca kapıyı üzerimize kapatıp kilitlediler. O dehşetli ve pislik içindeki manzarayı tanımlamak için bir sözcük bulunamaz. Beni alttaki odaya götürdüler. Yer, bileklere kadar çamur içinde idi. Havanın rutubeti ve askerlerin yerdeki pislikleri öyle dehşetli idi ki, ayakta duracak gücüm kalmadığından bayılmışım. Benim durumumu görenler, çamurlu yere düşmeyeyim diye beni başka bir odaya götürmüşler...

Çocuklar ve kadınlar açlıktan ve susuzluktan ölmek üzere idiler. Ağabeyim, mahpuslara dışarıdan su ve yemek temin etmek üzere askerlerden izin vermeleri için yalvarıyordu. Hayır, kimse dışarıya çıkamaz, aksine davrananlar ölecek dediler. Öyle bir an geldi ki, analarında süt olmadığı için emzirilemeyen bebekler feryat etmeye başladılar. Açlıktan ağlamalarını kimse durduramıyordu. Buna ilaveten daha büyük çocuklar da açlığa dayanamadılar ve onlar da bağırmaya başladılar. Eşyalar açıldığında bir iki parça kuru ekmek ve biraz kesme şeker bulundu. Onların karışımından bir yemek hazırlandı. Bu yemek denilen şey, hasta olan Hz. Baha'ullah'ın huzuruna götürüldü, fakat kabul buyurmadılar, geri gönderdiler ki çocuklara yedirilsin. Neyse çocuklara dağıtıldı, bir parça sustular. Cuma günü mahpusların hükümlerinin okunması gerekiyordu. Bir haftayı tedirginlik içinde geçirdik. Ta Cuma günü oldu ve hükmümüz okundu. Kısacası anlamı şöyle idi:

"Bunlar siyasi mahkumlardır. Bunlar katiller, hırsızlar ve yol kesicilerden sayılırlar. Nereye adımlarını atarlarsa, toplumun ahlakını ve amellerini bozarak fesada sevk ederler. Bunlar

birleşip Al-i Osman İmparatorluğu'nu kökünden mahvetmek için ayaklandılar. Bunlara şevkat ve acıma ile kesinlikle davranmamalı. Zincirleri çözülmeyecektir..."

İlk dönemde son derece baskı altında idik. İşlerimizin mahiyetini öğrenince giderek yumuşadılar, iki yıl durum böyle devam etti. Kimsenin hatta ağabeyim ve çocukların dışarıya çıkmalarına izin vermediler. Hz. Baha'ullah sürekli olarak kendi hücrelerinde Levihlerin nüzuluyla meşgul oluyorlardı. Küçük kardeşim Mehdi (Gusni-Athar) yani Temiz Dal çok süratli yazardı. Çoğunlukla huzura müşerref olurdu. Süratle yazılan levihleri Hz. Abdu'l Baha (Gusni Azam=En Yüce Dal) temize çekerdi. Yazılan levihleri Hz. Abdu'l Baha'nın dostu olan bir hekim alıp dışarıya götürürdü.

İkinci yılın sonlarında, bir gece, Mehdi levih yazmak için huzura müşerref oldu. Hz. Baha'ullah biraz sonra gelmesini emrettiler. Vakit geçirmek, biraz hava almak ve sıkıldığımızda çevreyi görmek için tek yerimiz olan kışlanın damına çıktı. Kardeşimiz Mehdi damda münacaat edip gökyüzünü seyrederken kendinden geçince damın girişine gelmiş, dengesini kaybedince yüksek olan damdan aşağı doğru düşmüştü. Düşme sesinden herkes toplandı. Yere düşen kardeşimin ağzından kan aktığını gördük. Hz. Baha'ullah oda kapısını açıp bu manzarayı görünce "Mehdi gitti" dedikten sonra odaya kapandılar. Mehdi'yi bir odada yatakta yatırdık. Her şeyi anlıyordu ve bilinçli idi. Hz. Baha'ullah yanına geldiler, doktor çağırıldı. Muayeneden sonra, yaşaması için bir ümit olmadığını ifade etti. O olaydan sonra kardeşim yirmi kusur saat yaşadı. Hz. Baha'ullah ondan sonra dakikalarca "Ne isteğin vardır, söyle" Mehdi'den sordular. "Yaşamak istemiyorum, fakat bir isteğim var. "Lika" (görüşme) kapıları Baha ehline açılın, uzun yollardan bir dünya dolusu aşk ve iştihak ile alemlerin sevgilisini ziyarete gelenler, rahatlıkla Cemali Mübarek'in ziyaret şerefine nail olsunlar. Acaba bu isteğim kabul olunur mu? Bu arzum yerine gelir mi?" Hz. Baha'ullah böyle olacağını vaad ettiler.

Kardeşim olağanüstü zarif, yakışıklı ve iyi huylu idi. Ölüm zamanında 22 yaşında idi. Can eritici ölümü, annemin yüreğini öyle yakmıştı ki, bu ayrılıktan sonra ya aklî dengesi bozulacak veya bu üzüntü ve gamlara dayanamayıp gidecek diye endişede idik. Bu tedirginlik ve endişemizi Hz. Baha'ullah'a arz ettik. Annemin yanına geldiler, "Senin oğlunu Tanrı aldı, müminler serbestlik kazansınlar diye aldı. Onun şehadeti hürriyetin bedelidir. Sevinçli ol, çünkü böyle aziz oğlunu Tanrı Emri'nin yolunda feda ettin" diye buyurdular. Annem bu beyanları işittikten sonra rahat etti. Diz çöküp mübarek ellerini öptü, şükürler etti. Ondandır sonra sakinleşti ve gözyaşı dökmedi.

... Kardeşimin ölümünden sonra Hz. Baha'ullah Akka hakimi ile görüşmeyi irade buyurdular... Hükümet erkanının toplantısında kendisiyle karşı karşıya geldiler. Müminlerin başına gelenler ve oğlunun son isteğinden beyan buyurdular. Hakim öyle etkilendi ve çekici konuşmaları dinledikten sonra öyle duygulandı ki huşu gösterdi. Mahbesten çıkmamıza ve bir evde yerleşmemize dair emir verdi. Tüm müminlerin şehirde dolaşmasını serbest bıraktı. Fakat Hz. Baha'ullah'ın evde kalmalarının daha iyi olacağını söylemişti.

Böylece 9 yıl babam evde hapis halinde kaldı. Fakat her taraftan tam serbestlik için Hz. Baha'ullah'ın ziyaretine gelirlerdi ve kardeşimin arzusu yerine geldi. Bilahare hükümet Hz. Baha'ullah'ın her tarafa (Akka'da) gidebileceklerine dair ferman verince, dostlarının ısrarı üzerine şehir dışındaki bir evde yerleşmeyi kabul buyurdular.

1892 yılında 77 yaşında iken bu ilahi gerçeklik güneşi vefat ettiler.

Hız. Baha'ullah Akka'da 24 yıl kaldılar. Bahailer'in kutsal ve şeri hükümlerini içeren kitap (Kitabı Akdes) ve dünya sultanlarına ve liderlerine 2. hitapları bu şehirden oldu. Hız. Baha'ullah'ın türbe ve makamı Akka'dadır. Hız. Bab'ın makamı ise (Makamı Alâ) Akka'dan 36 km. uzaklıktaki Haifa şehrinde bulunuyor.

Hız. Baha'ullah Akkaya vardıklarında ikinci defa Osmanlı Sadrazamı olan Ali Paşa'ya hitaben bir yazı gönderdiler:

“HAK KAZANILAN ŞEYİN SAHİBİ ODUR

Kalemi Alâ buyuruyor: “Ey kendini insanların en büyüğü sayıp, Mele-i Alâ'nın gözünü sevinç nurlarıyla dolduran bu Tanrı Gencini kulların en küçüğü gören kimse! Bu Gencin senden ve senin gibilerden herhangi bir beklediği yoktur ve olamaz da. Çünkü her ne zaman bir Rahman Mazharı ve Sübhan Matlaı, ölüleri diriltmek üzere ölümsüzlük aleminden bu ölümlü âleme ayak bastı ve tecelli gösterdi ise, senin gibiler dünyanın iyiliğe kavuşması için zaruri bulunan böyle mukaddes kimseleri ve böyle Ahadiyet Heykellerini fesatçı bilerek suçlu saymışlardır. Onlar öldü gitti, sen de yakında öleceksin ve kendini büyük bir hüsranda içinde göreceksin. Varsayalım ki, senin kendi batıl kanaatince, dünyanın bu Dirilticisi ve İslahatçısı, fesatçı ve suçludur. Ya bu kadınların, masum çocukların ve süt veren anaların suçu ne idi ki kahr ve gazap kılıçlarını hak ettiler? Hiç bir din ve millette çocuk suçlu sayılmaz. Tanrı hükmünün kalemi onlar üzerinde durmamış geçmiştir. Bununla beraber senin zulüm ve doğru yoldan sapma kıvılcımın hiç kimseyi sorumlu tutmadı. Eğer sen din ve mezhebe inanır bir kimse isen, çocukların hiç bir yönüyle mesul tutulmadıklarını öğrenmek için Tanrı kitaplarını, semavi risaleleri ve sağlam sahifeleri oku. Gerçek bir Tanrı'ya inanmayanlar bile böyle işleri işlemekten geri durmuşlardır, çünkü her şeyin eseri vardır ve hiç bir kimse meğer ki büsbütün akıl ve dirayetten mahrum ola, eşyanın tesirini inkar edemez. Onun için, elbette ki bu çocukların iniltisinin ve bu mazlumların sızlanmasının bir etkisi olacaktır.

Memleketimizde hiç bir muhalefette bulunmamış, devlete âsi gelmemiş, gece gündüz bir köşede oturup, Tanrı zikriyle meşgul olmuş kimseleri yağma ettiniz. Elde avuçta olan her şey onların elinden avucundan çıktı. Ben gencin çıkmasına ferman gelince, çevremde bu kimseler ağlayıp sızlamaya başladılar. Ben genci sürgüne göndermeye memur olanlar çevremde bulunanların sürgün emriyle alakalı bulunmadıklarını, hükümetin onları sürmediğini, kendileri benimle birlikte gelmek isterlerse, buna kimsenin mani olmayacağını söylediler. Bu fakirler masraflarını kendileri gördüler, bütün mallarından vazgeçerek ben gencin bilesinde bulunmaya razı oldular. Onlar Tanrı'ya tevekkül ederek tekrar Hak ile beraber hicret ettiler. Baha'nın hapis yeri Akka kalesi oluncaya kadar ondan ayrılmadılar. Akka'ya ayak bastıktan sonra askeri zabıtalara kadın, erkek, küçük, büyük demeden cümlesini asker kışasına yerleştirdiler.